

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**AKILLI ULAŞIM SİSTEMLERİ UYGULAMALARIYLA
HAVA KİRLİLİĞİNİN AZALTILMASI:
DİLOVASI SENARYOSU**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Onur Alp ARSLANTAŞ

**İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı
Ulaştırma Mühendisliği Programı**

HAZİRAN 2019

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**AKILLI ULAŞIM SİSTEMLERİ UYGULAMALARIYLA
HAVA KİRLİLİĞİNİN AZALTILMASI:
DİLOVASI SENARYOSU**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Onur Alp ARSLANTAŞ

501151412

İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı

Ulaştırma Mühendisliği Programı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Zübeyde ÖZTÜRK

İTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün 501151412 numaralı Yüksek Lisans Öğrencisi Onur Alp ARSLANTAŞ, ilgili yönetmeliklerin belirlediği gerekli tüm şartları yerine getirdikten sonra hazırladığı “AKILLI ULAŞIM SİSTEMLERİ UYGULAMALARIYLA HAVA KİRLİLİĞİNİN AZALTILMASI: DİLOVASI SENARYOSU” başlıklı tezini aşağıda imzaları olan jüri önünde başarı ile sunmuştur.

Tez Danışmanı : **Prof. Dr. Zübeyde ÖZTÜRK**
İstanbul Teknik Üniversitesi

Jüri Üyeleri : **Prof. Dr. Hüseyin TOROS**
İstanbul Teknik Üniversitesi

Jüri Üyeleri : **Dr.Öğr.Üyesi Ali Sercan KESTEN**
Işık Üniversitesi

Teslim Tarihi **: 02 Mayıs 2019**

Savunma Tarihi **: 10 Haziran 2019**

Anneme ve babama

ÖNSÖZ

İçinde bulunduğumuz 21. Yy 'da hava kirliliğinin çok yönlü sorunlar yarattığı ve her türlü gelişmenin, kalkınmanın önünde durduğu gerçeğinin farkına varılmış ve birçok alanda bu çevresel tahribatla mücadele verilmiştir ve verilmeye devam edilmektedir.

Ülkemiz son yıllarda yol, köprü ve tünel imalatı konusunda sayıca fazla proje üretmesine rağmen ulaştırmanın neden olduğu çevresel kirlilik ve diğer sorunlar konusunda çözüm üretmekte başarılı olamamıştır. Üreten toplum, artan nüfus ve artan ulaşım talebi yol ağının gelişmesi gerekliliğini doğurmakta dolayısıyla sorunlara bulunacak çözümler önem kazanmaktadır. Bu noktada Akıllı Ulaşım Sistemleri uygulamaları, ulaşım kaynaklı sorunlara yeni ve yaratıcı çözümler sunmaktadır.

Ulaşımın bu yeni trendi AUS uygulamaları ulaşım sorunlarından biri olan hava kirliliğine karşı çözüm olarak kullanılabilir ve çevresel tahribatın azalmasına katkı sağlayacaktır.

İstanbul Teknik Üniversitesi'nde bulunduğum süre boyunca değerli görüş ve katkılarıyla bana yol gösteren saygıdeğer hocam ve değerli danışmanım Prof. Dr. Zübeyde Öztürk'e şükranlarımı sunuyorum. Ayrıca TUBİTAK projesi içinde çalışmamı sağladığı için teşekkürlerimi sunuyorum. Bu çalışmanın kapsamında olduğu TUBİTAK COST projesi içerisinde birlikte çalışma şerefine eriştiğim hocalarım Prof. Dr. Hüseyin Toros'a ve Prof. Dr. Selahattin İncecik'e saygılarımı sunarım.

Desteklerinden dolayı Karayolları Genel Müdürlüğü'ne ve TUBİTAK'a teşekkür ederim.

Hayatımın her aşamasında eksiksiz beni destekleyen, bana inanan ve iyi bir insan olma gayreti veren annem Yıldız Arslantaş'a ve çocukluk çağlarımdan itibaren bana okulda bulunma hevesi aşılayan babam ve meslektaşım İsmet Arslantaş'a minnettarım.

Mayıs 2019

Onur Alp Arslantaş
(İnşaat Mühendisi)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ.....	vii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR	xiii
SEMBOLLER	xv
ÇİZELGE LİSTESİ.....	xvii
ŞEKİL LİSTESİ.....	xix
ÖZET.....	xxi
1. GİRİŞ	1
1.1. Tezin Amacı ve Kapsamı	2
2. HAVA KİRLİLİĞİ VE ULAŞTIRMA	3
2.1. Hava kirliliği nedir?.....	3
2.2. Hava kirliliğinin ölçülmesi	4
2.2 Ulaştırmanın Hava Kirliliği İçindeki Payı ve Rolü	5
3. AKILLI ULAŞIM SİSTEMLERİ	11
3.1. Ulaşım ve Teknoloji	11
3.2 Akıllı Ulaşım Sistemleri	11
3.3 Akıllı Ulaşım Sistemlerinden Elde Edilebilecek Faydalar	12
3.4 Dünya’da çevre sorunlarına karşı AUS çözümleri	14
3.4.1 Avrupa Birliği	14
3.4.2 Japonya.....	14
3.4.3 Güney Kore	14
3.4.4 Amerika Birleşik Devletleri	15
3.5 Türkiye’de AUS	15
3.6 Yeşil Büyüme	16
3.7 Akıllı Ulaşım Sistem Standartları.....	18

3.7.1	Trafik Yönetimi ve Çevre Koşullarının İzlenmesi.....	20
3.7.1.1	ABD’de Trafik Yönetimi ve Çevre Koşullarının İzlenmesi.....	20
3.7.1.2	Birleşik Krallık’ta Trafik Yönetimi ve Çevre Koşullarının İzlenmesi	20
3.7.1.3	Türkiye’de Trafik Yönetimi ve Çevre Koşullarının İzlenmesi.....	20
3.8	AUS MİMARİSİ VE ALTYAPISI	21
4.	ÇALIŞMADA İNCELENEN BÖLGE VE TRAFİK ÖZELLİKLERİ.....	23
4.1.	Dilovası Bölgesinin Sanayileşmesi	23
4.2.	Bölge’nin Trafik Koşulları	25
4.2.1.	TEM Otoyolu	26
4.2.2.	D100 Karayolu	27
4.3.	Dilovası Bölgesindeki Hava Kirliliği	32
4.3.1	Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı.....	33
5.	DİLOVASI BÖLGESİNDE ÖNERİLEN YÖNTEMİN İNCELENMESİ .	37
5.1.	Alternatif Geçkilerin Araştırılması.....	37
5.1.1.	Yol Projelendirme Kriterleri	37
5.1.2.	AUTOCAD Civil 3D Paket Programı.....	41
5.1.3.	Proje Trafiğinin İncelenmesi.....	42
5.2.	Geçki Özellikleri.....	42
5.2.1.	Proje Hızı.....	42
5.2.2.	Geometrik Standartlar	42
5.2.2.1.	Yatay eksen, profil, dever	42
5.2.3.	Enkesit.....	43
5.3.	AUS Kullanımı ve Çevre Kirliliğinin Önlenmesi	46
5.4.	AUS Kullanımı ve Trafik Yönetimi	47
5.4.1.	Tespit.....	47
5.4.2.	Müdahale	47
5.4.2.1.	Elektronik denetleme sistemleri.....	48
5.4.3.	Bilgilendirme.....	48
5.4.3.1.	Ticari radyo yayınları.....	48
5.4.3.2.	Karayolu danışma radyosu.....	48
5.4.3.3.	Değişken mesaj levhaları	49
5.4.3.4.	Telefon bilgi sistemleri	49

5.4.3.5. Araç içi yol bilgilendirme cihazları	49
5.4.3.6. Online hizmetler ve mobil uygulamalar	49
6. DEĞERLENDİRME	51
7. SONUÇLAR	53
KAYNAKLAR	55
EKLER.....	59
ÖZGEÇMİŞ.....	83

KISALTMALAR

AUS	: Akıllı Ulaşım Sistemleri
İDEP	: İklim Değişikliği Ulusal Eylem Planı
HKİ	: Hava Kalitesi İndeksi
AQI	: Air Quality Index
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
ITS	: Intelligent Transportation Society of America
IVHS	: Intelligent Vehicle Highway Systems
ISTEA	: Intermodal Surface Transportation Efficiency Act
GSMH	: Gayri Safi Milli Hasıla
OECD	: Organization for Economic Cooperation and Development
BM	: Birleşmiş Milletler
UNEP	: United Nations Environment Programme
GGKP	: Green Growth Knowledge Platform
UTMC	: Urban Traffic Management and Control
VMS	: Variable Message Sign
EGM	: Emniyet Genel Müdürlüğü
KGM	: Karayolları Genel Müdürlüğü
TUBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TEM	: Trans European Motorway

SEMBOLLER

SO₂ : Kükürt dioksit

NO₂ : Azot dioksit

CO : Karbon monoksit

O₃ : Ozon

PM10 : Partikül maddeler

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa

Çizelge 2.1 : Hava Kalitesi İndeksi Ölçek Ve Renkleri	4
Çizelge 2.2 : Ulusal Hava Kalite İndeksi.....	4
Çizelge 2.3 : 2015 Yılı İçin Ulaşım Modları İtibariyle Yurtiçi Yük Ve Yolcu Taşımaları.	6
Çizelge 2.4 : Yıllara Göre Motorlu Kara Taşıtları Sayısı, 2002-2019.....	8
Çizelge 2.5 : Sera Gazı Emisyonları (Co ₂ Eşdeğeri), 1990 - 2016.....	10
Çizelge 3.1 : Akıllı Ulaşım Sistemi'nin Mimarisi, Hizmet Alanları Ve Sınıflandırması	19
Çizelge 4.1 : Dilovası Nüfus Artış Oranı.....	25
Çizelge 4.2 : Dilovası Bölgesi Otoyol Toplam Yıllık Ortalama Günlük Trafik (2017)	26
Çizelge 4.3 : Dilovası Bölgesi Devletyolu Toplam Yıllık Ortalama Günlük Trafik (2017).....	27
Çizelge 4.4 : 2017 Yılı Kgm 1. Bölge Müd. Otoyollar Ortalama Günlük Trafik Değerleri Ve Hız Bilgileri.....	30
Çizelge 4.5 : 2017 Yılı Kgm 1. Bölge Müd. Devlet Yolları Ortalama Günlük Trafik Değerleri Ve Hız Bilgileri.....	31
Çizelge 4.6 : Dilovası Bölgesi İstasyon Verileri	35
Çizelge 4.7 : Kocaeli İlinde 2016 Yılı Hava Kalitesi Parametreleri Aylık Ortalama Değerleri Ve Sınır Değerin Aşıldığı Gün Sayıları.....	36
Çizelge 5.1 : Otoyol Tasarım Kriterleri.....	38
Çizelge 5.2 : Düşey Kurp Katsayısı.....	43

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa

Şekil 2.1 : Nihai Enerji Tüketiminin Sektörlere Göre Dağılımı, 2017.....	6
Şekil 2.2 : Ulaştırma Türüne Göre Sera Gazı Emisyonu.....	9
Şekil 3.1 : Aus Faydaları	13
Şekil 4.1 : Dilovası Haritası-Google Earth Görüntüsü.	23
Şekil 4.2 : Dilovası Bölgesi Yol Görüntüsü.	26
Şekil 4.3 : Karayolları 1., 4. Ve 14. Bölge Müdürlükleri 2017 Yılı Devlet Yolları Trafik Hacim Haritası	28
Şekil 4.4 : Karayolları 1., 4. Ve 14. Bölge Müdürlükleri 2017 Yılı Otoyollar Trafik Hacim Haritası	29
Şekil 4.5 : Basından Dilovası Haberleri.....	32
Şekil 4.6 : Dilovası Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonları	33
Şekil 5.1 : Yol En Kesit Örneği	39
Şekil 5.2 : Tasarlanan Güzergah.....	40
Şekil 5.3 Civil 3d Logo.....	41
Şekil 5.4 : Civil 3d Kullanıcı Arayüzü	41
Şekil 5.5 Civil 3d Üç Boyutlu Grafik	42
Şekil 5.6 : Otoyol Tipik En Kesiti	46
Şekil 5.7 : Civil3d En Kesit Örnekleri.....	46
Şekil 5.8 : Dilovası Akıllı Ulaşım Sistemi Uygulaması	47

,

AKILLI ULAŞIM SİSTEMLERİ UYGULAMALARIYLA HAVA KİRLİLİĞİNİN AZALTILMASI: DİLOVASI SENARYOSU

ÖZET

AUS sistemlerinin gelişim sürecinde bulunmaları sebebiyle, bu sistemlerden beklentilerin de faydaların da zamanla çeşitlenebileceği veya daha farklı alanlara yoğunlaşabileceği göz ardı edilmemelidir.

Trafik yönetimi AUS (Akıllı Ulaşım Sistemleri) için temel uygulama alanlarından. Bu yönetim, yol hattını etkileyen hareket ve verilerin tamamının veya bir kısmının toplanmasıyla başlar. Bu veriler yol işletmesi tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak işlenmesiyle anlamlı hale getirilir. Nihayetinde mevzubahis veriler, yönetim amacıyla bir eyleme dönüşür veyahut bilgi erişim sistemleriyle kullanıma açılır.

Akıllı ulaşım sistemleri uygulamaları ulaştırma tarihi içerisinde henüz yeni sayılacak, anlaşılmaya ve pratiğe dökülmeye çalışılan geleceğin uygulamalarıdır. Ülkemizde ve dünyada bu konuda çalışmalar yapılmış ve yapılmaya devam edilmektedir.

Bu çalışma TÜBİTAK tarafından COST (Bilimsel ve Teknik Araştırma Alanında Avrupa İşbirliği) Programı dahilinde desteklenen “Akıllı Ulaşım Sistemi Uygulaması ile Dilovası Hava Kirliliğinin Azaltılması Senaryosu” isimli (Proje No: 117Y298) çalışma alanlarından. “Hava Kirliliği Azaltılması için Akıllı Ulaşım Sistemi Senaryosu” iş paketi kapsamında, TEM otoyoluna alternatif bir güzergah tasarımı yapılmıştır.

Çevre kirliliğinin tüm dünyada eskiye oranla daha çok teleffuz ediliyor olması, kirliliği yaratan etmenlerdeki artışın ve bu etmenlerin insan hayatı üzerindeki olumsuz etkilerinin daha da belirginleşmesinin sonucudur. Bu olumsuz etkiye karşı son yıllarda verilen mücadele, hükümetler, sivil toplum kuruluşları, küresel örgütler vb. kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülmüştür. Bu mücadelenin yüksek sesli olması bireylerin çevre kirliliğine karşı duyarlılığını ve bilimsel çalışmaların bu konuya olan yönelimini arttırmıştır. Ayrıca teknolojik çalışmalar çevre kirliliğini azaltma çabasına yönelmiştir.

Nüfus yoğunluğu ve çevre kirliliği arasındaki doğru orantı, metropol ile metropol çevresindeki kirlenmenin ve tabiat üzerindeki tahribatın yoğunluğunu açıklamaktadır. Tabiat tahribatına neden olan kirlenmeler arasında hava kirliliği önemli bir yere sahiptir. İnsan sağlığını doğrudan etkileyen hava kirliliği, sanayi birimlerinin yoğunluğu, motorlu taşıtlar, ısınma vb. birçok sebepten kaynaklanabilir. Ulaştırma kaynaklı hava kirliliğine ulaşım güzergahlarının ve ulaşım merkezlerinin inşası, ulaşım taşıtları, bu taşıtların üretimi ve yok edilmesi neden olmaktadır. Ulaştırma

kaynaklı hava kirliliği içerisinde karayolu trafiğinden kaynaklanan hava kirliliği en yüksek paya sahiptir.

Bu çalışmada örnek bölge olarak belirlenen Dilovası, yüksek sanayileşmenin ve İstanbul metropolünü diğer şehirlere bağlayan ana arterlerin şehir merkezinden geçtiği bir bölge olup, hava kirliliğinin yoğun olduğu ve bu kirlilikten kaynaklanan etkilerin yoğun olarak görüldüğü bir yerleşim yeridir. Dilovası'ndaki hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Ulaştırmadan kaynaklanan hava kirliliğinin bölgeye olan etkisini azaltmak bu tezin konusudur ve bu amaçla bir yöntem önerilmiştir.

Ulaştırma kaynaklı hava kirliliğinin ana sebebi motorlu taşıt trafiği ve bu motorlu taşıtların yanma yasaları neticesinde ortaya çıkan kirleticilerdir. Dilovası bölgesine taşıt trafiğini getiren yollardan D100, devlet yolu kriterleri taşıyan yüksek standartlı bir karayolu, TEM ise yüksek standartlarla inşa edilmiş bir otoyoldur. Bu iki yol İstanbul metropolüne giden ana arterler olması sebebiyle trafik yoğunluğu yüksek yollardır.

Çalışma kapsamında Karayolları Genel Müdürlüğü'nden alınan istatistikler doğrultusunda Dilovası bölgesindeki taşıt trafik yoğunluğu ortaya koyulmuştur. Dilovası bölgesinden geçen iki ana arterin, D100 karayolu ve TEM otoyolunun, şehir merkezinin kuzeyine kaydırılması için yeni bir güzergah tasarlanmıştır. Kuzeye kaydırılan taşıt trafiği bölgenin maruz kaldığı ulaştırma kaynaklı hava kirliliğini azaltacaktır.

Yeni tasarlanan bu güzergahın trafik yoğunluğunu karşılayabilmesi için yol tasarımı yapılırken TEM otoyolu standartları aynen uygulanmıştır. Hava kirliliğinin değişken değerleri yeni tasarlanan yolun alternatif bir yol olarak kullanılmasını mümkün kılmaktadır. İki ana arterin tamamen kapatılması planlanmamış; ancak hava kirliliğinin insan sağlığını etkileyecek değerle ulaşması halinde TEM otoyolunun kapatılması ve alternatif güzergahın zorunlu kılınması planlanmıştır. Akıllı ulaşım sistemleri uygulamaları çalışmaya bu noktada yön vermiştir.

Dilovası bölgesinde iki adet hava kirliliği ölçüm istasyonu yer almaktadır. Bu istasyonlar hava kirliliğini ölçüp, standartlaşmış veriler üretmektedirler. Bu standart veriler hava kirliliğinin kademelendirerek değerlendirilmesini sağlamaktadır.

Projede tasarlanan akıllı ulaşım sistemi uygulamasının bir parçası olarak istasyonlardan alınan veriler değerlendirilip bu değerlerin istenilen seviyede olmaması durumunda mevcut güzergahın kapatılması kararı sistem tarafından verilir. Bu kararın yol hattı üzerinde yer alan ve bölgeye yaklaşan taşıt sürücülerine iletilmesi gereklidir. Bu gerekliliği yerine getirmek için birden fazla akıllı ulaşım sistemi uygulaması tasarlanmıştır. Kullanılan yöntemler arasında değişken mesaj levhaları, radyolar, internet, akıllı telefon sistemleri gibi birçok uygulama yer almaktadır. Buradaki amaç, sürücülerin alternatif güzergaha yönelmeleri gerektiğini vurgulamak ve mevcut güzergahın kapalı olduğundan kesinlikle haber almaları sağlamaktır. Bu kesinlik uyarılara rağmen mevcut güzergahın tercihi durumunda sürücüye EGM tarafından ceza uygulanmasını mümkün kılmaktadır. Sürücülerin alternatif güzergahta seyretmesi ceza puanlarında yapılacak düşüş gibi bir ödül sistemiyle de sağlanabilir. Hava kirliliği değerlerinin sınır değerlerin altına inmesi durumunda ise sistem yolun kapandığı bilgisini ilettiği gibi yolun tekrar açıldığı bilgisini de sürücülere iletacaktır.

Akıllı ulaşım sistemleri, veri kullanımı, üretilen veriler ve ödül-ceza sistemi gibi etkileşimlerden dolayı karayolları işletmesinden sorumlu olan KGM ile birçok kurumun bir arada çalışmasını talep etmektedir. Bu sebeple ülkemizin 2023 vizyonu çerçevesinde planlanan Ulusal AUS Mimarisinin oluşturulması çalışmaları, tasarlanan bu sistemin uygulanabilirliğini mümkün kılacaktır. Aynı zamanda bu sistem hava kirliliğinin azaltılmasına sunduğu katkılar sayesinde Ulusal AUS Mimarisinin gelişmesi aşamalarında bir motivasyon olacaktır.

REDUCE AIR POLLUTION WITH INTELLIGENT TRANSPORTATION SYSTEMS APPLICATIONS: DILOVASI SCENARIO

SUMMARY

The applications of intelligent transportation systems are the applications of the future which are tried to be understood and practiced in the history of transportation. In Turkey and in the world, studies on this subject have been made and continue to be done.

In Turkey, studies on the research, use and dissemination of Intelligent Transport Systems have started to emerge after the 2000s.

As ITS (Intelligent Transportation Systems) are in the process of development, it should not be overlooked that the benefits and expectations of these systems can also be diversified over time or can be concentrated on different areas.

In this scientific study, traffic management in various countries has been evaluated. Traffic management is one of the main application areas for ITS (Intelligent Transportation Systems). Also traffic management is one of the classifications of intelligent transportation systems of ISO (International Standards Organization). This management begins with the collection of movements and data affecting the route. These data are made meaningful by direct or indirect processing by the road operator. Ultimately, the data will be transformed into an action for management purposes or used for information access systems.

This study is one of the study areas of “Scenario for Reducing the Dilovasi Air Pollution with the Intelligent Transport System Application” which is supported by TUBITAK within the COST (European Cooperation in Scientific and Technology) Program. Within the scope of “Scenario for Reducing Air Pollution with the Intelligent Transport System Application” work package, an alternative route design was made to TEM (Trans European Motorway) motorway.

The fact that environmental pollution is more pronounced in the world than in the past is the result of the increase in pollution factors and the negative effects of these factors on human life. The struggle against this negative effect in recent years has been carried out by governments, non-governmental organizations, global organizations etc. institutions and organizations. Stability of this struggle increased the sensitivity of individuals to environmental pollution and increased the orientation of scientific studies to this subject. In addition, technological studies have tended to reduce environmental pollution. The direct proportion between population density and environmental pollution explains the intensity of pollution in the metropolis and the surrounding metropolitan area and the destruction of nature. Air pollution has an important place among the pollution caused by natural damage. Air pollution which

affects directly human health, density of industrial units, motor vehicles, heating etc. can be caused by many reasons. The causes of air pollution caused by transport are the construction of transportation routes and transportation centers, transportation vehicles, production and destruction of these vehicles. Air pollution from road traffic has the highest share in air pollution caused by transportation.

Dilovaşı, which is designated as a sample region in this study, is a region where high industrialization and the main arteries connecting Istanbul metropolises to other cities pass through the city center, where air pollution is intense and the effects caused by this pollution are seen intensively. Various studies have been conducted to prevent air pollution in Dilovaşı. The aim of this thesis is to reduce the impact of air pollution caused by transportation on the region and a method has been proposed for this purpose.

The main cause of air pollution caused by transport is the pollution caused by the motor vehicle traffic and the burning laws of these motor vehicles. D100 is a high standard highway with state road criteria and TEM (Trans European Motorway) is a high standard motorway. These two roads are the main arteries leading to the metropolitan area of Istanbul.

Within the scope of the study, the traffic density in the Dilovaşı region was determined in accordance with the statistics obtained from the General Directorate of Highways. A new route has been designed to shift the two main arteries, the D100 highway and the TEM (Trans European Motorway) motorway through the Dilovaşı region to the north of the city center. Transfer to north of vehicle traffic will reduce the air pollution caused by transport to the region.

In order to meet the traffic density of this newly designed route, TEM (Trans European Motorway) motorway standards were applied in the same way. The variable values of air pollution make it possible to use the newly designed road as an alternative way. It is not planned to close the two main arteries completely; however, it is planned that the TEM (Trans European Motorway) motorway will be closed and the alternative route will be mandatory if air pollution reaches the value that will affect human health. The applications of intelligent transportation systems have led to work at this point.

There are two air pollution measuring stations in the Dilovaşı region. These stations measure air pollution and produce standardized data. These standard data provide a gradual assessment of the air spike.

If the data received from the stations are evaluated as part of the smart transportation system designed in the project and the values are not at the desired level, the decision to close the current route is given by the system. This decision must be forwarded to the vehicle drivers on the road line approaching the area. It is designed to implement multiple intelligent transportation system to fulfill this requirement. Among the methods used are many applications such as variable message boards, radios, internet and smart phone systems. The aim here is to emphasize that drivers should turn to an alternative route and that drivers should be informed that the current route is closed. This certainty makes it possible for the driver to be penalized by the EGM (General Directorate of Security) in case of preference of the current route despite the warnings. This certainty makes it possible for the driver to be penalized by the EGM (General Directorate of Security) in case of preference of the current route despite the warnings. Selection of the alternative route, the drivers can also be provided with a reward system

such as a drop in penalties. If the air pollution values fall below the limit values, the system will inform the drivers that the road has been closed and the road is opened again.

ITS (Intelligent Transportation Systems) demands KGM (General Directorate of Highways) as the institution responsible for the highway operation, many institutions to work together because of the data use, data generated and interactions such as reward-penalty system. For this reason, the work of the National ITS (Intelligent Transportation Systems) Architecture planned within the framework of the 2023 vision of our country will enable the applicability of this designed system. At the same time, this system will be a motivation for the development of the National ITS (Intelligent Transportation Systems) Architecture thanks to its contribution to the reduction of air pollution.

1. GİRİŞ

Teknolojik gelişmeler ve medeniyetimizin günden güne artan gelişim ivmesi insanlık adına bir yandan konfor sağlarken bir yandan da tabiatın tahribatına neden olmakta ve çevresel sorunları beraberinde getirmektedir. Çevresel tahribatlar birden fazla sektörün içine girdiği karmaşık denklemler olduğu gibi sonuçları açısından da sadece tahribatın olduğu bölgeyle sınırlı kalmayıp aynı zamanda küresel sonuçları olan sorunlardır.

Medeniyetimizin artan nüfus yoğunluğu yerel etkilerin küresel sonuçlar doğuracak seviyeye gelmesine neden olmuş toplumlar arası mücadelenin ve rekabetin artmasına da neden olmuştur. Toplumlar arası mücadelede ülkemiz gibi zorlu koşullarını kırmaya çalışan toplumlarda her çeşit faaliyette ekonomik faydanın birinci sırada aranması zaruri kılmıştır. Bu zaruret çevresel meselelere ve onun küresel sorunlarına romantik bir bakış açısının önünde engeldir fakat her türlü faaliyet neticesinde çevre koşullarının ve doğanın asgari niteliklerini kaybetmesi aynı zamanda iktisadi büyüme ve sürdürülebilir kalkınmanın önünde duran, medeniyetin attığı her adımda karşılaşacağı sorunlardır.

Karayolu hava kirliliğinin yanı sıra iklim değişimine de önemli etkisi olan bir ulaşım türüdür. Tezde ana amaç, karayolu ulaşımı, emisyon kaynaklı kirlenme etkisinin, akıllı ulaşım sistemleriyle önlenmesini sağlayacak bir yöntem ortaya koymaktır.

İklim değişikliklerine sebebiyet veren çevre kirliliğinin paydaşlarından biri olan karayolu ulaşımı, emisyon kaynaklı kirlenme etkisinin, akıllı ulaşım sistemleriyle önlenmesini sağlayacak bir yöntem ortaya koymaktır.

İklim Değişikliği Ulusal Eylem Planı (2011-2020)(İDEP) Belgesi Karayolu sektörünün Ulaştırma sektörleri arasında en fazla sera gazı emisyonuna neden olan sektörlerden biri olduğunu belirtmiştir. Kent içi ulaşımın ölçülen emisyonlardaki payının yüksek olduğunu vurgulamıştır. İDEP Birçok konuda ve karayollarında sera gazı etkilerini azaltması konusunda Akıllı Ulaşım Sistemlerini işaret etmektedir. Akıllı Ulaşım Sistemleri birçok konuda ulaşımı rahatlattığı gibi hava kirliliğinin önlenmesi

ve sera emisyonunun azaltılması konusunda faydalı ürünler ve uygulamalar geliştirilecek bir stratejidir.

Enerji verimliliğinin sağlanması, doğal olarak kaynakların ihtiyaç fazlası kullanımını engelleme amacını taşıdığı gibi iklim değişikliğiyle mücadele ve çevre kirliliğinin önlenmesi amaçlarıyla da sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlayacak bir konudur. Bu hassasiyet ulaştırma sektörüne uygulandığı zaman yer yer akıllı ulaşım sistemlerini işaret etse de enerji verimliliği konusu bu tez kapsamında değildir.

Bu çalışma kapsamında akıllı ulaşım sistemlerinden yararlanılarak motorlu taşıt sürücülerinin güzergah değiştirmesi ve bu sayede kirliliğin dağıtılarak ulaşım kaynaklı kirlenmenin önüne geçilmesi amaçlanmıştır. Bu sistem için Türkiye'nin Dilovası bölgesi seçilmiştir. Bölgedeki mevcut güzergahlar ele alınmış, bu güzergahlara alternatif güzergahlara çalışılmıştır.

1.1. Tezin Amacı ve Kapsamı

Ulaştırma kaynaklı çevresel sorunlar bu tez kapsamında ele alınmış; teknolojik gelişmelerin yardımıyla bu sorunlara üretilecek çözümlere katkı sağlanmış ve örnek bir metottan bahsedilmiştir.

Hava kirliliğinde önemli paya sahip olan ulaştırma, ulaştırma yolların yapımı, motorlu taşıtların üretimi, taşıtların imhası ve yolların işletimi sırasında çevre kirliliğine sebep olmaktadır. Bu tez kapsamında, karayolu ulaştırmasının işletimi aşamasında hava kirliliğini en aza indirmek için akıllı ulaşım sistemlerinden yararlanmak amaçlanmıştır. Örnek kesim olarak Dilovası seçilmiştir, mevcut yollara alternatif yol geçkisi araştırması yapılarak, trafiğin sevki için akıllı ulaşım sistemi kullanılması önerilmiştir.

Hipotez: Bu çalışmanın artan ulaşım ihtiyaçları karşılanırken trafik yoğunluğunun oluşturduğu hava kirlenmesinin akıllı ulaşım sistemlerinin yaratıcı biçimde kullanılmasıyla mühendislik çözümleriyle engellenebileceğine bir örnek oluşturması amaçlanmıştır.

2. HAVA KİRLİLİĞİ VE ULAŞTIRMA

2.1.Hava kirliliği nedir?

Hava atmosferi meydana getiren gazların karışımıdır ve canlılar için su ve besinler gibi önemlidir [1]. Hava kirlenmesi için birkaç tanım yapılabilir. Bu tanımlamalardan birine göre hava kirlenmesi, insanların çeşitli faaliyetlerinden neticesinde ortaya çıkan ve insanların sağlıklarıyla birlikte doğal kaynakların da kirlenmesine neden olan kirleticilerin atmosfere karışmasıdır. İkinci bir tanımlamayla da hava kirlenmesi atmosferde canlıların sağlığını bozacak miktar ve zamanda kirleticilerin birinin ya da birkaçının birlikte bulunması şeklinde tanımlanır [2].

Normal koşullarda havada; %78.09 azot, %20.95 oksijen, %0.093 argon, %0.03 karbondioksit bulunur. [3] Hava karışımında Kükürt dioksit (SO₂), partiküler madde (PM), azot dioksit (NO₂) ve ozon (O₃) gibi kirleticilerin çevre ve sağlık üzerinde olumsuz etkiler yapacak düzeylerde olması hava kirliliği olarak tanımlanabilir. Bu kirlenme atmosferdeki doğal süreçleri bozmakta ve toplum sağlığını olumsuz etkilemektedir. 21. yy'da hava kirliliğiyle mücadelenin önem kazanmasına rağmen, özellikle metropollerde hava kirliliği düzeyleri sınırların üzerinde seyretmektedir.20 yüzyılın sonlarına kadar dünyada 1.3 milyar insanın hava kalite standartlarının üstünde kirlilik içeren şehirlerde yaşadığı saptanmıştır. Özellikle endüstriyel tesisler, konutlarda ısınma amaçlı yakıt tüketimleri ve motorlu taşıt egzozları Dünya genelinde hava kirliliğine sebep olmaktadır ve bu hava kirletici emisyonların 2030 yılına kadar beş katlık bir artış göstereceği beklenmektedir [4]. Hızlı kentleşme, sanayileşme ve enerji tüketiminin artışıyla birlikte kirlilik de artmaktadır.

2.2.Hava kirliliğinin ölçülmesi

Herhangi bir bölgedeki hava kirliliğinin ölçülmesi; ölçüm yöntemleri; ölçüm değerlerinin standardizasyonu hava kirliliği üzerine yapılacak her bir çalışma için önem taşımaktadır.

Bu doğrultuda hava kalitesinin ölçümü için geliştirilen standart değerler, kullanımı açısından yaygın olarak bir indekse çevrilerek sunulmaktadır. Hava kalitesinin karakteri Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) (Air Quality Index/AQI) adı verilen bir ölçekle ortaya konulur. (Çizelge2.2) Bu indeks içerisinde 5 kirletici için hesaplamalar yapılmaktadır. Bunlar, kükürt dioksit (SO₂), azot dioksit (NO₂), karbon monoksit (CO), ozon (O₃) ve partikül maddeler (PM10) dir.

Çizelge 2.1 : Hava kalitesi indeksi ölçek ve renkleri. [5]

HKİ ölçeği ve Rengi	Hava Kalitesi Tanımlaması
1. Açık yeşil	Çok iyi
2. Yeşil	İyi
3. Koyu yeşil	Yeterli
4. Sarı	Orta
5. Turuncu	Kötü
6. Kırmızı	Çok Kötü

Çizelge 2.2 : Ulusal Hava Kalite İndeksi. [6]

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM10 [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5.500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5.501-10.000	121-160	51-100
Hassas	101 – 150	251-500	201-500	10.001-16.000 ^L	161-180 ^B	101-260
Sağlıksız	151 – 200	501-850	501-1.000	16.001-24.000	181-240 ^U	261-400
Kötü	201 – 300	851-1.100	1.001-2.000	24.001-32.000	241-700	401-520
Tehlikeli	301 – 500	>1.101	>2.001	>32.001	>701	>521

L: Limit Değer
B: Bilgi Eşiği
U: Uyarı Eşiği

2.2 Ulaştırmanın Hava Kirliliği İçindeki Payı ve Rolü

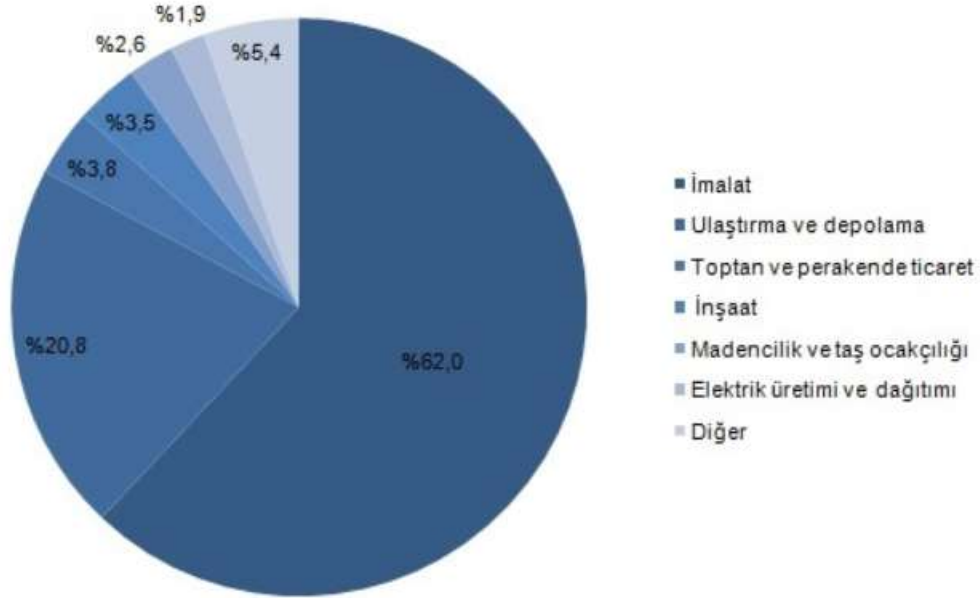
Ulaşımın ağımızın en temel ihtiyaçlarından biridir. Üretim sürecinin önemli bir parçası olarak ulaşım ağları Dünya organizmasının damarlarını oluşturmaktadır. Bu organizmanın artan gelişim ivmesi ve insanlığın yer değiştirme yetilerini hızlandırması yaşamsal ağların sıklaşması sonucunu doğurmaktadır. Sıklaşan bu ağlar hacimlerinden daha geniş etki alanları oluşturmaktadır. Çeşitli etkiler çeşitli biçimlerde bu ağların çevresinde birikmekte veyahut çevresini etkilemektedir.

Karayolu ulaşımının kolaylığı nedeniyle tabii olarak sık kullanılmaktadır. Türkiye’de yolcu ve yük taşıma büyük bir oranda motorlu karayolu taşımacılığıyla yapılmaktadır. (izelge 2.3) Hava kirliliğine sebep olan faktörlerden en önemlisi kirliliğe sebep olan enerjinin çeşidi, verimliliği ve miktarı denilebilir. Karayolundaki motorlu taşıtlar enerji tüketip çeşitli atıklar oluşturan araçlar olmakla birlikte ulaştırma sektörü Şekil 2.1’de görüldüğü üzere enerji tüketimi oranı olarak sektörel bazda önemli bir paya sahiptir. Karayolu taşıtlarının kullandığı yakıtlardan benzin ve dizel yakıtlar en fazla zararlı maddeleri türetmektedir [7]. Bütün bunlar araçların neden olacağı çevresel etkilerin büyük oranda karayolu güzergâhları ve bu güzergâhların yöresinde

görülmesine

neden

olacaktır.

Şekil 2.1 : Nihai enerji tüketiminin sektörlere göre dağılımı, 2017. [7]

Çizelge 2.3 : 2015 yılı için ulaşım modları itibariyle yurtiçi yük ve yolcu taşımaları.

	YÜK		YOLCU	
	TonxKm (milyon)	Yüzde	YolcuxKm (milyon)	Yüzde
Karayolu ¹	244.329	89,8	290.734	89,2
Demiryolu ²	10.474	3,9	3.708	1,1
Havayolu ³	17.204	6,3	1.836	0,6
Denizyolu ⁴	25	0,0	29.790	9,1
TOPLAM	272.032	100,0	326.068	100,0

Karayolu trafiği nedeniyle ortaya çıkan kirleticilerin miktarı, motorlu taşıtların yanma esasları dışında, yolun şartlarına ve sürücü alışkanlıklarına bağlıdır [8]. Motorlu taşıtların etkisi altında doğal koşullarda hava bileşiminde bulunmayacak moleküller ulaşım ağlarının çevrelerinde öbikleşir, havanın homojen yapısını bozar ve kirlenme gerçekleşir. Trafik hacmi kirletici sıklığı getirir. Kirleticilerin sürekliliği öbikleşmenin dağılmasını önüne geçer. Motorlu taşıtların neden olduğu hava kirlenmesi araç

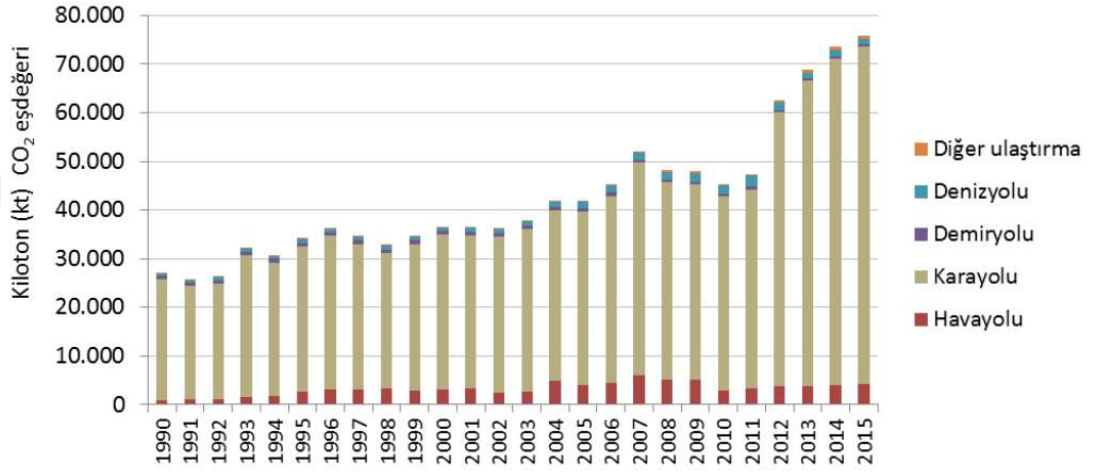
sayısının çoğalmasına paralel olarak artmaktadır. TÜİK verilerine göre Türkiye’de yirmi üç milyon araç trafikte bulunmaktadır. (Çizelge 2.4)

Çizelge 2.4 : Yıllara göre motorlu kara taşıtları sayısı, 2002-2019.

Yıl	Toplam	Otomobil	Minibüs	Otobüs	Kamyonet	Kamyon	Motosiklet	Özel amaçlı	Traktör
2002	8 655 170	4 600 140	241 700	120 097	875 381	567 152	1 046 907	23 666	1 180 127
2003	8 903 843	4 700 343	245 394	123 500	973 457	579 010	1 073 415	24 468	1 184 256
2004	10 236 357	5 400 440	318 954	152 712	1 259 867	647 420	1 218 677	28 004	1 210 283
2005	11 145 826	5 772 745	338 539	163 390	1 475 057	676 929	1 441 066	30 333	1 247 767
2006	12 227 393	6 140 992	357 523	175 949	1 695 624	709 535	1 822 831	34 260	1 290 679
2007	13 022 945	6 472 156	372 601	189 128	1 890 459	729 202	2 003 492	38 573	1 327 334
2008	13 765 395	6 796 629	383 548	199 934	2 066 007	744 217	2 181 383	35 100	1 358 577
2009	14 316 700	7 093 964	384 053	201 033	2 204 951	727 302	2 303 261	34 104	1 368 032
2010	15 095 603	7 544 871	386 973	208 510	2 399 038	726 359	2 389 488	35 492	1 404 872
2011	16 089 528	8 113 111	389 435	219 906	2 611 104	728 458	2 527 190	34 116	1 466 208
2012	17 033 413	8 648 875	396 119	235 949	2 794 606	751 650	2 657 722	33 071	1 515 421
2013	17 939 447	9 283 923	421 848	219 885	2 933 050	755 950	2 722 826	36 148	1 565 817
2014	18 828 721	9 857 915	427 264	211 200	3 062 479	773 728	2 828 466	40 731	1 626 938
2015	19 994 472	10 589 337	449 213	217 056	3 255 299	804 319	2 938 364	45 732	1 695 152
2016	21 090 424	11 317 998	463 933	220 361	3 442 483	825 334	3 003 733	50 818	1 765 764
2017	22 218 945	12 035 978	478 618	221 885	3 642 625	838 718	3 102 800	60 099	1 838 222
2018	22 865 921	12 398 190	487 527	218 523	3 755 580	845 462	3 211 328	63 359	1 885 952
2019	22 922 164	12 437 250	488 244	218 489	3 766 235	846 097	3 215 184	63 533	1 887 132

Ulaştırma kaynaklı kirlenmelerin sebebi sera gazı emisyonlarıdır. Ülkemizdeki sera gazı emisyon değerleri Çizelge 2.2’de görüldüğü üzere 1990 yılından bu zamana her geçen yıl artış göstermiştir. Türkiye’de ulaşımın büyük çoğunlukla karayoluyla sağlanması ve esas kirleticilerin karayolu ulaşımını sağlayan motorlu taşıtlar olması sebebiyle ulaştırma kaynaklı çevre kirliliğinin esas sebebi karayolu trafiğidir.

Şekil 2.2 : Ulaştırma türüne göre sera gazı emisyonu.

Çizelge 2.5 : Sera gazı emisyonları (CO₂ eşdeğeri), 1990 - 2016

(Milyon ton)

Yıl	Toplam	CO ₂	CH ₄	N ₂ O	Fgazları
1990	210.7	146.5	42.2	21.4	0.6
1991	218.7	153.5	43.1	21.2	0.9
1992	224.7	159.1	43.1	21.8	0.7
1993	233.4	167.3	42.9	22.8	0.4
1994	227.6	163.8	42.6	20.4	0.7
1995	242.2	178.3	42.4	20.9	0.6
1996	261.2	195.8	42.7	21.6	1.1
1997	272.6	208.0	42.0	21.5	1.1
1998	274.5	208.0	42.3	23.0	1.2
1999	272.1	203.9	43.7	23.3	1.2
2000	293.5	226.0	43.5	22.6	1.4
2001	274.4	209.5	42.9	20.5	1.5
2002	280.8	217.7	40.8	20.6	1.7
2003	300.3	233.0	43.0	22.5	2.0
2004	311.2	241.9	43.7	23.4	2.3
2005	332.7	260.9	45.5	23.7	2.6
2006	356.8	281.5	47.1	25.3	2.9
2007	390.5	312.9	49.7	24.6	3.3
2008	387.9	310.4	50.8	23.2	3.5
2009	395.9	316.8	50.5	25.1	3.4
2010	402.6	319.5	52.5	25.9	4.7
2011	431.4	344.7	54.7	26.8	5.2
2012	445.6	354.1	58.0	27.6	5.9
2013	439.0	346.8	56.8	29.3	6.1
2014	451.8	357.6	58.1	29.3	6.8
2015	469.9	380.9	52.4	29.8	6.9
2016	496.1	402.8	54.7	32.0	6.6

3. AKILLI ULAŞIM SİSTEMLERİ

3.1. Ulaşım ve Teknoloji

Ulaştırma teknolojik gelişmelerden yüksek seviyede etkilenen bir sektördür. Ulaştırmanın teknolojik gelişmelerle birlikte kendini yenilemesi, değiştirmesi ve ileriye götürmesi kaçınılmazdır. Çünkü ulaşım ve yaşam karşılıklı etkileşim içindedirler [10]. Teknolojik gelişmelerin sağladığı yarar yolların, istasyonların ve ulaşım merkezlerinin inşasında sağlanacak kolaylıklarla sınırlı olmayıp karmaşık ulaşım ağlarının işleyişi hakkında veri depolayan, bu verileri yayan sensörler, mikroçipler ve çeşitli iletişim aygıtları ağı gibi birçok yöntemin ulaştırmaya katkı sağlaması olarak düşünülmelidir [10]. Bu eksende yüksek teknolojilerin yer aldığı, trafik kontrolünü ve farklı ulaşım modlarını barındıran, yenilikçi servisler sağlayarak özellikle insanın düşünme veya karar verme sorumluluğunu azaltmayı amaçlayan AUS'un varlığı belirginleşmiştir [11].

3.2 Akıllı Ulaşım Sistemleri

Akıllı Ulaşım Sistemleri (AUS), ulaşım ağında güvenlik seviyesini ve verimliliği artırmayı sağlayan elektronik, bilgi-işlem, kablosuz ağlar gibi teknolojilerin oluşturduğu sistemler olarak adlandırılabilir [12]. Bir diğer görüşe göre ise AUS trafikle ilgili veri ve bilgileri toplayıp işleyen bunları birimlere aktaran ve birimler arasında değiş tokuşunu bilgi ve iletişim teknolojileri kullanarak yapan uygulamalardır [14].

Akıllı ulaşım sistemleri ulaşımın her bir birimi arasında haberleşmeyi ve bilgi alışverişini sağlayabilmektedir. Bu birimler insan, araç, altyapı ve ulaşımın kontrolünü sağlayan merkez olarak sıralanabilir. Trafik güvenliği, yolların planlanan kapasitelerine uygun kullanımı, daha fazla mobilite, çevreye verilen zararın azaltılması gibi genel başlıklar AUS sistemlerinin kullanımı için doğru alanlar olarak görülmüş;

insanın üzerinde bulunan karar verme sorumluluğunu azaltmanın ne tür motivasyonlarla gerçekleşeceği belirginleşmiştir [14].

AUS sistemlerinin gelişim sürecinde bulunmaları sebebiyle, bu sistemlerden beklentilerin de faydaların da zamanla çeşitlenebileceği veya daha farklı alanlara yoğunlaşabileceği göz ardı edilmemelidir [15].

3.3 Akıllı Ulaşım Sistemlerinden Elde Edilebilecek Faydalar

Çevresel sorunlardan ulusal güvenlik meselelerine, acil durum yönetiminden nakliye ulaştırmasına kadar çoğu alanda AUS uygulaması olumlu sonuçlar üretebilir. Çünkü ulaştırma; hem çevresel hem de ekonomik ve sosyal maliyetlerle ilişkilendirilebilmektedir [17].

- AUS uygulamaları sayesinde araçların yolda geçirdiği süresinin kısalması sağlanabilmektedir. Kısa yolculuk süresi özellikle ticari taşıtlar için ekonomik tasarruf demektir. Düşük lojistik maliyeti yerel pazarda ve Dünya pazarında rekabet kabiliyetinin artmasını mümkün kılacaktır [17].

-Fosil yakıt kullanımından kaynaklanan kirlenmenin önlenmesi aşamasında akıllı ulaşım sistemleri uygulamaları en uygun çözüm olarak ön plana çıkmaktadır.

-Karayolu Güvenliğinin sağlanması noktasında akıllı ulaşım sistemleri olası bir kaza anında gerekli birimlerle iletişimi sağlayabilecek can kayıplarının önüne geçilmesinde etkin bir yöntem olmaktadır [18].

- Akıllı ulaşım sistemleri uygulamalarının artışı elektronik ve bilgi-işlem alanında yeni yatırım ürünlerinin oluşmasını sağlayacaktır.

Şekil 3.1 : AUS Faydaları [19]

3.4 Dünya’da çevre sorunlarına karşı AUS çözümleri

3.4.1 Avrupa Birliği

Avrupa Birliği tüm üyeleri için 2010’da hazırladığı bir direktifte akıllı ulaşım sistemlerinin uygulanmasını ve yaygınlaştırılmasını sağlamaya çalışmıştır. Buradaki bütün ulaştırma türlerinin birbiriyle iletişimini arttırması; ulaşımı emniyetli ve güvenli hale getirmesi; çevre sorunlarını en aza indirmiş yüksek verimli karayolu ulaşımının sağlanması için akıllı ulaşım sistemlerinin tüm Avrupa’ya hızlı ve uyumlu biçimde yayılmasının önünü açmaktır [11]. Avrupa’da 2020 yılına kadar yük taşımacılığının %55 ve yolcu taşımacılığının %36 artış göstereceği ve bu artışın neden olacağı Ulaştırma kaynaklı emisyonun %15 oranında artacağı öngörülmektedir [20].

3.4.2 Japonya

Japonya için akıllı ulaşım sistemlerinin yarım asırlık geçmişı tek bir otoyolda kurulan kılavuz sistemiyle başlar.

Günümüzde Japonya’da eş zamanlı trafik verisi karayolu üzerinden veyahut ticari araçlara yerleştirilmiş sensörlar yardımıyla veya da cihazlarla trafikteki sürücülerin mobil cihazları yardımıyla sağlanmaktadır. Toplanan bu veriler trafik kontrol merkezlerinde işlenip radyo dalgaları, kızılötesi dalgalar vb. yollarla araç içi navigasyon sistemlerine iletilmektedir. Sürücüler bu sistemden yılın herhangi bir zamanı kesintisiz ve eş zamanlı yararlanabilmektedir. Japonya bu sistem sayesinde CO2 salınımını önemli ölçüde azaltmıştır [21].

3.4.3 Güney Kore

Güney Kore 2000’li yılların başında kalkınma hedefleri arasına aldığı “Gelişmiş Yeşil Şehir” hedefine ulaşabilmek için Akıllı Ulaşım Sistemlerine önem ve öncelik vermektedir.

3.4.4 Amerika Birleşik Devletleri

Yük taşımacılığı yapan araçlarda akıllı ulaşım sistemleri uygulamalarını yaygınlaştırmasını sağlayarak enerji kullanımını azaltmış ve hava kalitesinin artırılmasında verimliliği sağlamıştır. Ticari taşıtların uydudan takip edildiği sistem 1980'lerde başlamış 2000'li yıllara doğru daha sistemli ve çok yönlü elektronik uygulamalara dönüşmüş ve geliştirilmiştir [22].

ABD karayolu ağlarında güvenli, çevreci ve ekonomik sistemlerin etkin kullanımını sağlamak için 1990'lı yıllarda ismi ITS America (Intelligent Transportation Society of America – Amerika Akıllı Ulaştırma Topluluğu) olacak Akıllı Araç Otoban Sistemleri (IVHS – Intelligent Vehicle Highway Systems) topluluğunu ortaya çıkarmıştır.

ABD 1990'lı yıllarda çıkardığı Intermodal Ulaştırma Etkinliği Yasası (ISTEA – Intermodal Surface Transportation Efficiency Act) ile akıllı ulaşım sistemlerinin Ar-Ge çalışmalarına yön vermektedir.

ABD Ulaştırma Bakanlığı tarafından bir stratejik plan ortaya koyulmuş ve uzun yıllardır ülke genelinde kullanımı yaygınlaştırılan akıllı ulaşım sistemlerinin güvenlik, hareketlilik ve çevre önceliğinde araştırmalarına yön verilmesi hedeflenmiştir.

3.5 Türkiye'de AUS

Ülkemizde Akıllı Ulaşım Sistemlerinin araştırılması, kullanılması ve yaygınlaştırılmasına yönelik resmi çalışmalar ya da akıllı ulaşım sistemlerini işaret eden çalışmalar 2000'li yıllardan sonra ortaya çıkmaya başlamıştır. Birden çok alanda bakanlıklar tarafından düzenlenen çeşitli strateji belgeleri akıllı ulaşım sistemleri çalışmalarının ilerlemesi ve kullanılmasını hedeflemiştir.

Ulaştırma Bakanlığı ve İstanbul Teknik Üniversitesi birlikteliğiyle hazırlanan Ulaştırma Ana Planı Stratejisi Projesi (2005) kapsamında ulaştırmanın sorunlarına ışık tutulması amaçlanmıştır. Çalışma dâhilinde karayollarından yararlanma oranlarının artırılması ve trafik denetiminin sağlanması için Akıllı Ulaşım Sistemlerinin öneminden bahsedilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından hazırlanan Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) Ulaştırmanın da içinde bulunduğu Özel İhtisas Komisyonlarda üretilen

fikirlerin ve yapılan tartişmalardan sonra oluşturulan raporların ışığında oluşturulan bir çalışmadır. Başta karayolu olmak üzere tım ulaştırma alanlarında teknolojidenden en ősst seviyede yararlanılması gerekliliğine vurgu yapılmıştır.

Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan Bilgi Toplumu Stratejisi (2006-2010) belgesinde bilgi ve teknoloji etkinliğinin onemi bilgiye dayalı karar almanın ülke geleceği açısından onemi vurgulanmış ve ulaştırmada yeni teknolojilerden faydalanılarak ulaşım talebinin etkin yönetilmesinden bahsedilmiştir.

Çeşitli belgelerde Akıllı Ulaşım Sistemlerinin bahsi geçmesine rağmen aynı belgelerin ulaşımdaki geometrik ve fiziki standartların iyileştirilmesi; altyapı-üstyapı sorunları; sektörün disiplin altına alınması ve trafik güvenliğinin sağlanması konularıyla meşgul oldukları görülmektedir.

2012 yılında T.C. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından düzenlenen Akıllı Ulaşım Sistemleri alıştayını bu konuda Türkiye'nin geç kaldığını kabul ederek ülke çapında tım faaliyetleri ve ihtiyaçları belirleyen; konuyla ilgili faaliyetleri desteklemek ve yaymak için fikirler ortaya koyan, çok katılımlı ve ayrıntılı bir çalışma olmuştur.

Ulusal Akıllı Ulaşım Sistemleri Strateji Belgesi (2014-2023) Ve Eki Eylem Planı (2014-2016) AUS'u bilişim destekli ulaşım olarak tanımlamış hızla yayılan bu sistemlerin ihtiyacı olan planlamaya ve standartlara kavuşması için kendini de kaynak ve yol haritası olarak tanımlamıştır. Ayrıca bu belgenin yeni gelişmelerle güncellenebilir bir özelliği olduğu yani "yaşayan" bir belge niteliği taşıması savunulmuştur.

3.6 Yeşil Büyüme

Dünya genelinde çevresel problemlerin karşısında mevcut sosyal ve ekonomik rejimlerin sürdürülebilir olmadığı görülmüştür ve sosyo-ekolojik bir dönüşümün gerekli olduğu vurgulanmaktadır. Birçok lke bu yönde kapsamlı adımlar atmaktadır [23]. Bu dönüşüm, çevresel unsurların ve maddi refah olgusunun tekrar ele alınması gerektiğini ortaya koyarak mevcut sosyal ve ekonomik sistemlerin sürdürülebilir yeni sistemlere dönüşmesini zorunlu kılmaktadır [25].

Birçok ülke farklı büyüme modelleri arayışına girmişlerdir. Zira birçok bilim adamı, mevcut ekonomik sistemlerin temelinde yer alan Gayri Safi Milli Hasıla'yı (GSMH) artırmaya yönelik bir modelin insanların ve dolayısıyla da ülkelerin refahını ölçmede yetersiz kaldığını, küresel tehditlere karşı bir çözüm önerisi getirmediğini, hatta oluşan bu tehditlerin temelinde mevcut ekonomik sistemlerin olduğunu belirtmektedir [25] [26] [27] [28].

Yeşil büyüme, çevresel problemlerin ekonomik gelişmeyi etkilemesiyle oluşan iktisadi kaygıların sonucu olarak ortaya çıkmış bir modeldir. Bu modelin anlamı doğal varlıkların refahın bağlı olduğu kaynakları ve çevresel hizmetleri sağlamaya devam etmesini sağlarken kalkınmayı ve iktisadi büyümeyi arttırmaktır.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) ise Yeşil Büyüme'yi "çevresel etmenlerin ve doğal kaynakların insanların refahını ve esenliğini sağlamaya devam ettikleri, diğer taraftan ise ekonominin de bu hususları dikkate alarak geliştiği bir sistem" olarak tanımlamaktadır.

Son yıllarda uluslararası politikada ve uluslararası alanda, yeşil büyüme kavramı, Dünya Bankası, OECD, BM Çevre Programı (UNEP) gibi kuruluşlar ve bunların oluşturduğu kuruluş olan Yeşil Büyüme Bilgi Platformu (GGKP) gibi kuruluşlar tarafından, uluslararası üst düzey toplantı ve zirveler ile önemli bir odak noktası haline getirilmiştir. Burada yeşil büyümenin gelişimi gerçekleştirilmektedir [29].

Türkiye'de Yeşil Büyüme konularıyla alakalı bilimsel çalışma sayısı sınırlı olmakla birlikte Enerji, sanayi, tarım, ulaştırma, inşaat, hizmetler ve şehirleşme gibi alanlarda çevre dostu yaklaşımların barındırdığı yeni iş imkânları, gelir kaynakları, ürün ve teknolojilerin geliştirilmesine yönelik fırsatlar değerlendirilerek yeşil büyümenin sağlanması hedeflenmektedir. Ayrıca enerji, sanayi, tarım, ulaştırma, inşaat, hizmetler ve şehirleşme gibi alanlarda yeşil büyüme fırsatları değerlendirilecek, çevreye duyarlı ekonomik büyümeyi sağlayan yeni iş alanları, Ar-Ge ve yenilikçilik desteklenecektir [30].

Çevresel sorunlar ve sürdürülebilir kalkınma konularının önem kazanmasıyla birlikte bu sorunlarla mücadelede akıllı çözümlere ve yeni teknolojilere olan ilgiyi artırmaktadır. Bu kapsamda öne çıkan konulardan biri de akıllı ulaşım teknolojileridir.

3.7 Akıllı Ulaşım Sistem Standartları

AUS sistemlerinin bilinirliğinin artması ve sağladığı kolaylıkların sorunlara çözüm sunmasıyla birlikte çok sayıda amaçla üzerinde çalışmalar ve uygulamalar yapılmıştır. Bu sebeple çok sayıda ülkede birçok kurum AUS standardı oluşturma gayreti içine girmiştir. ISO (international standards organization) tarafından yapılan sınıflandırma Çizelge 3.1’de görüldüğü üzere akıllı ulaşım sistemlerinin artık çeşitli hizmet alanları ve hizmet gruplarına ayrılarak anıldığını göstermektedir.

Çizelge 3.1 : Akıllı Ulaşım Sistemi'nin Mimarisi, Hizmet Alanları ve Sınıflandırması
[11]

Hizmet Alanları	Hizmet Grupları
1.Yolcu Bilgisi	1.1 Yolculuk öncesi bilgi 1.2 Yolculuk sırasındaki bilgi 1.3 Yolculuk hizmetleri bilgisi 1.4 Yolculuk öncesi güzergâh rehberi ve navigasyon 1.5 Yolculuk sırasında güzergâh rehberi ve navigasyon 1.6 Yolculuk planlama desteği
2.Trafik yönetimi ve işlemleri	2.1 Trafik kontrolü 2.2 Ulaştırma ile ilgili olay yönetimi 2.3 Talep yönetimi 2.4 Ulaştırma altyapısının bakım yönetimi
3.Araç içi sistemler	3.1 Ulaştırma ile ilgili görüş iyileştirme 3.2 Otonom araç işlemi 3.3 Çarpışma önleme 3.4 Emniyet hazırlığı 3.5 Çarpışma öncesi kısıtlamaların tertibi
4.Yük taşımacılığı	4.1 Ticari araç ön izin 4.2 Ticari araç idari işlemleri 4.3 Otomatik yol kenarı emniyet denetimi 4.4 Ticari araç içinde emniyet takibi 4.5 Yük taşımacılığı filo yönetimi 4.6 İntermodal bilgi yönetimi 4.7 İntermodal merkezlerin yönetimi ve kontrolü 4.8 Tehlikeli yüklerin yönetimi
5.Toplu Taşıma	5.1.Toplu taşıma yönetimi 5.2. Talebe duyarlı ve paylaşımlı toplu taşıma
6.Acil Durum	6.1 Ulaştırma ile ilgili acil durum duyurusu ve kişisel güvenlik 6.2 Acil durum araçlarının yönetimi 6.3Tehlikeli madde ve olay duyurusu
7.Ulaştırma ile ilgili elektronik ödeme	7.1 Ulaştırma ile ilgili elektronik mali işlemler 7.2 Ulaştırma ile ilgili elektronik ödeme hizmetlerinin entegrasyonu
8.Karayolu ulaştırması ile ilgili kişisel emniyet	8.1 Toplu taşıma güvenliği 8.2Savunmasız karayolu kullanıcılarının emniyetinin artırılması 8.3 Engelli karayolu kullanıcılarının emniyetinin artırılması 8.4 Akıllı kavşaklar ve bağlantı yolları
9.Hava ve çevre koşullarının izlenmesi	9.1 Hava durumunun izlenmesi 9.2 Çevre koşullarının izlenmesi
10.Afet müdahalesi yönetimi ve koordinasyonu	10.1 Afet veri yönetimi 10.2 Afet müdahale yönetimi 10.3 Acil durum merkezleri ile koordinasyon
11.Ulusal güvenlik	11.1 Şüpheli araçların izlenmesi ve kontrolü 11.2 Enerji tesisleri veya boru hatlarının izlenmesi

3.7.1 Trafik Yönetimi ve Çevre Koşullarının İzlenmesi

Trafik yönetimi ve çevre koşullarının izlenmesi konuları Uluslararası Standartlar Organizasyonu'nun akıllı ulaşım sistemleri sınıflandırmaları arasında bulunmaktadır.

3.7.1.1 ABD'de Trafik Yönetimi ve Çevre Koşullarının İzlenmesi

Amerika Birleşik Devletleri'nde trafik yönetimi konusunda otoyollarda kullanılan "ramp meter" isimli uygulama veri dağılımı, şerit ve trafik yönetimi konularıyla ilgilenen bir sistemdir. Otoyol trafiğinin genel kontrolü bu sisteme bağlı olmakla beraber trafik kazası durumunda ve hava koşullarının kötüleştiği durumlarda otoyol girişlerini kapatma kararlarını verebilen bir uygulamadır. Ayrıca sistemi destekleyici olarak, otoyolda bulunan sürücülere durum bildirimini yapan ve sürücüleri herhangi bir kaza durumunda alternatif güzergâhlara yönlendiren dinamik mesaj işaretleri ve karayolu radyosu mevcuttur [31].

3.7.1.2 Birleşik Krallık'ta Trafik Yönetimi ve Çevre Koşullarının İzlenmesi

Birleşik Krallık UTMC (Kent içi Trafiği Yönetimi ve Kontrolü - Urban Traffic Management and Control) programında birden fazla trafik yönetimi pratiğinin birlikte çalıştığı ve birbirleriyle haberleştiği bir sisteme sahiptir. Bu sistem otopark, sinyalizasyon, plaka tanıma, VMS (Değişken Mesaj İşareti - Variable Message Sign) ve hava durumu gibi verileri işleyen ve belli verileri sürücülere sunarak çalışmaktadır. Hava durumunun sürüş emniyetini ve konforunu etkileyebileceği durumlarda sürücüler bilgilendirilmektedirler. Örneğin: Rüzgâr hızının belli limitlerin üzerine çıktığı durumlarda sürücülere VMS'ler yardımıyla verilerin iletilebilmesi mümkündür.

3.7.1.3 Türkiye'de Trafik Yönetimi ve Çevre Koşullarının İzlenmesi

Türkiye'de trafik yönetim ve kontrol sistemlerinin sorumluluğu yerel idareler, Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) ve Karayolları Genel Müdürlüğü (KGM)'de bulunmaktadır. Bu kontrol sistemleri verilerin toplanması, işlenmesi, depolanması ve dağıtım görevlerini üstlenmektedir. Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından çeşitli illerde trafik yönetim merkezleri kurulmuştur ve yeni trafik yönetim merkezleri kurma çalışmaları devam etmektedir [32].

Akıllı ulaşım sistemlerinin ana arterlerde yaygınlaştırılması çalışmalarıyla otoyollar üzerinde bulunan çeşitli noktalara hava ve yol durumu algılayıcısı yerleştirilmiştir [33].

3.8 AUS MİMARİSİ VE ALTYAPISI

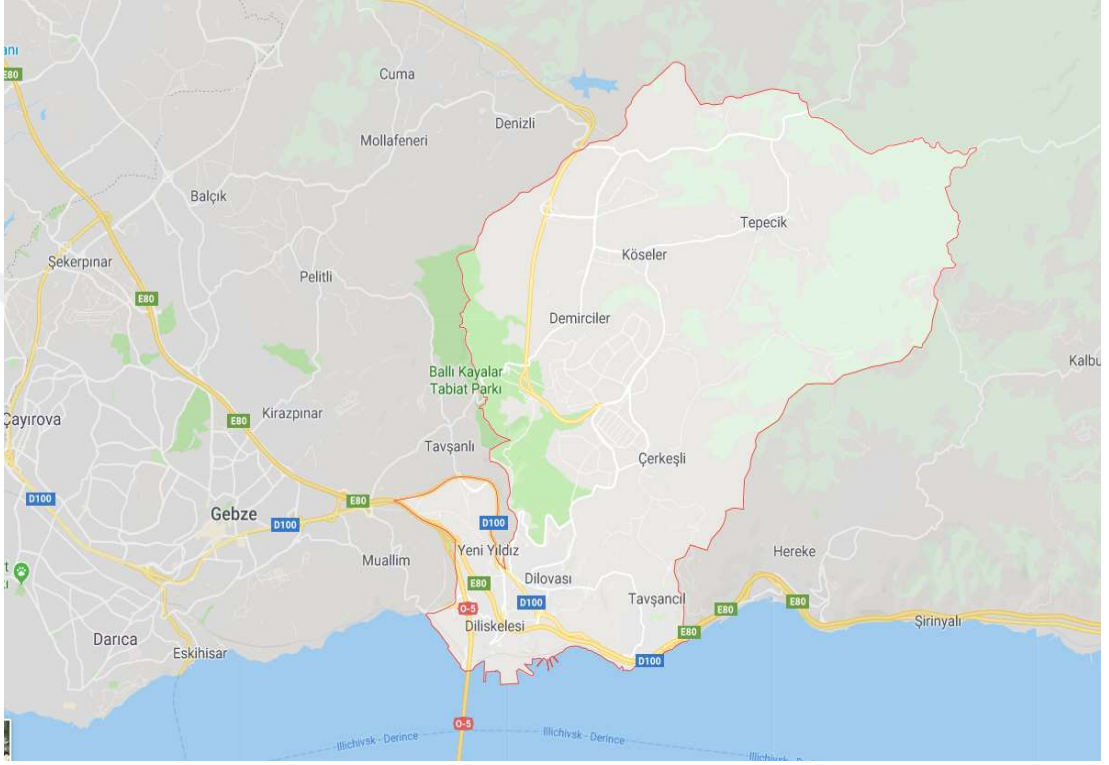
AUS uygulamaları ulaşım sisteminin ögeleri olan sürücü, yol, taşıt ve yönetim merkezi arasında bilgi paylaşımını mümkün kılarak ulaşımı sürdürülebilir hale getirir. Akıllı ulaşım sistemlerinin kullanıldığı bu ulaşım sistemi ulaşımın ve enformasyonun yan yana geldiği yeni bir altyapı kavramı oluşturur [34].

Ulaştırma/enformasyon altyapısından beklenen ulaşım sistemi içindeki bileşenlerin birbiri ile haberleşmesini sağlayacak olan yerel ölçekli bir haberleşme ağını sağlamasıdır [35].

AUS mimarisi ise AUS uygulamalarının ülke genelinde yaygınlaştırılmasını kontrol eden bütüncül bir yaklaşım veyahut farklı kurumsal yapıların iletişimi için bir çatı olarak tanımlanabilir. Akıllı ulaşım sistemlerinin planlama, uyum ve uygulama aşamalarında hangi birimlerden oluşacağı, bu birimlerin ne tarz hizmetler vereceği ve bu birimler arasındaki hiyerarşik ilişkilerin düzeninin tümü AUS mimarisini oluşturur.

4. ÇALIŞMADA İNCELENEN BÖLGE VE TRAFİK ÖZELLİKLERİ

Şekil 4.1 : Dilovası haritası-Google Earth Görüntüsü.

Dilovası İzmit iline bağlı, 2008 yılında Gebze'den ayrılarak ilçe olmuş bir yerleşim birimidir.

Dilovası, İstanbul metropoliten alanının tesiriyle sanayileşmiş Doğu Marmara ve İzmit Körfezinde bulunan; sanayileşmenin gücüyle gelişmenin arttığı bir bölgedir. Bu bölgedeki hızlı sanayileşme, plansız kentleşme ve altyapı sorunlarına neden olmuştur [36].

4.1.Dilovası Bölgesinin Sanayileşmesi

1950 yılından sonra İstanbul geleneksel yapıdan metropol şehir yapısına dönüşmesi hızlanmış ve bu yıllarda hızlanan göçle nüfusu artmıştır [37]. Sanayi bölgelerinin

yöresine yerleşmeye başlayan yeni nüfusla beraber gecekondulaşma artmıştır [38]. Bu problemlili ve sağlıklı olmayan yerleşme kimliği hızlı şehirleşme ve büyümenin sonucunda oluşmuş ve günümüze kadar gelmiştir.

Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren başlayan İstanbul şehir planlaması nazım plan çalışmalarıyla yapılmış ve çeşitli evrelerden geçmiştir [39]. Bu evrelerin hepsinde metropolün gelişim sürecini kontrol etme çabası sanayi için yeni yer seçimlerini gündeme getirmiştir. Bakanlıklar tarafından hazırlanan kalkınma planlarının tamamında sanayi yatırımlarının İstanbul dışarısındaki bölgelere doğru kaydırılması amaçlanmıştır ve desantralizasyon¹ çalışmaları gündeme alınmıştır. Bu doğrultuda 1966 yılında yürürlüğe giren Sanayi Nazım İmar Planında Doğu Marmara ve Trakya Alt Bölgesi'nin desantralizasyon sonucunda sanayinin kaydırılabilecek bölgeler olduğu savunulmuştur. Bölgede İzmit ve Bursa gibi şehirlerin sanayi-hizmet gelişiminin Organize Sanayi Bölgeleri kurulması suretiyle teşvik edilmesi düşünülmüştür [37].

Bütün bu çalışmalar sonucunda 1980 sonrasında, OSB'ler ve planlı sanayi alanları ile metropoliten alan içindeki sanayinin desantralizasyonu sürecinde çevre illerdeki yerleşmelerde sanayi yoğunlaştığı görülmektedir [40].

Kazlıçeşme, Eminönü ve Beyazıt'taki sanayi bölgeleri ve küçük imalat tesislerinin İkitelli'ye ve Tuzla'ya taşınması ve Gebze'de kurulan Gebze Organize Sanayi Bölgesinin çoğunlukla İstanbul merkezli firmalar olması desantralizasyon sürecinin sonucudur [36].

Doğu Marmara'da 2008 yılında Gebze'den ayrılarak ilçe olan Dilovası sanayinin neden olduğu zaman içinde %500 seviyelerin üzerine çıkan yüksek nüfus artış oranıyla dikkat çekmektedir. (Çizelge 4.1)

Dilovası'ndaki gelişim 1970 yılında Yarımca'da kurulan petro-kimya tesisiyle başlayıp büyük firmaların zamanla bölgeye gelişi ve eski firmaların gelişmesiyle ivme kazanmıştır. 2002 yılında Organize Sanayi Bölgesi olarak ilan edilen Dilovası'nın

¹ Merkezileşmenin önlenmesi.

sanayi alanı fiziksel olarak genişlese de topoğrafik özellikleri nedeniyle yerleşmeye müsait olmayan bir alanda bugünkü haline ulaşmıştır [36].

Çizelge 4.1 : Dilovası nüfus artış oranı.

Nüfus Sayım Yılı	Nüfus (kişi)
1980	2600
1985	3000
1990	18590
1997	38980
2000	28809
2018	47948

İstanbul'un desantralizasyon çabaları sonucunda şehir dışında oluşturulması istenilen sanayi bölgeleri yeni nüfusu üzerine çekmiş ve bu bölgelerde sağlıklı yerleşimlere dönüşmüştür.

4.2. Bölge'nin Trafik Koşulları

Dilovası ilçesi D-100 karayolu ve İstanbul Otoyolu (TEM) güzergahları üzerinde bulunmaktadır. Bu yollar, şehirlerarası yollar olup, birçok araç sınıfının geçişine müsaade edilen yollardır.

Şekil 4.2 : Dilovası bölgesi yol görüntüsü.

4.2.1. TEM Otoyolu

TEM (Trans European Motorway) Avrupa’da Baltık Denizi sınırlarından başlayıp Orta Avrupa’dan geçen Edirne’den ülkemize giriş yapıp İstanbul ve Ankara’ya ulaşan bir yoldur. Ayrıca ülkemizin doğusunda Tarsus’a Güneydoğu’da Habur ve Cilvegözü sınır kapılarına kadar ulaşır ve Mersin’de son bulur.

TEM Otoyolunun belli bir bölümü Dilovası bölgesinden geçer ve Dilovası bölgesindeki iki ana arterden biridir.(Şekil 4.2). TEM Otoyolundaki trafik hacmi (Şekil 4.4.) incelendiğinde Dilovası bölgesinde bir yıl boyunca, yolun bir kesiminden her iki yönde geçen toplam trafiğin gün sayısına oranıyla elde edilen değerlere göre trafiğin % 28’ini ağır taşıt %72’sini ise hafif taşıtlar oluşturmaktadır. (Çizelge 4.2).

Çizelge 4.2 : Dilovası Bölgesi Otoyol Toplam Yıllık Ortalama Günlük Trafik (2017)

KESİM ADI	UZUNLUK- KM	HAFİF TAŞIT TAŞIT/GÜN	AĞIR TAŞIT TAŞIT/GÜN	TOPLAM Taşıt/Gün
GEBZE- DİLOVASI	6,2	58.232	22.143	80.375

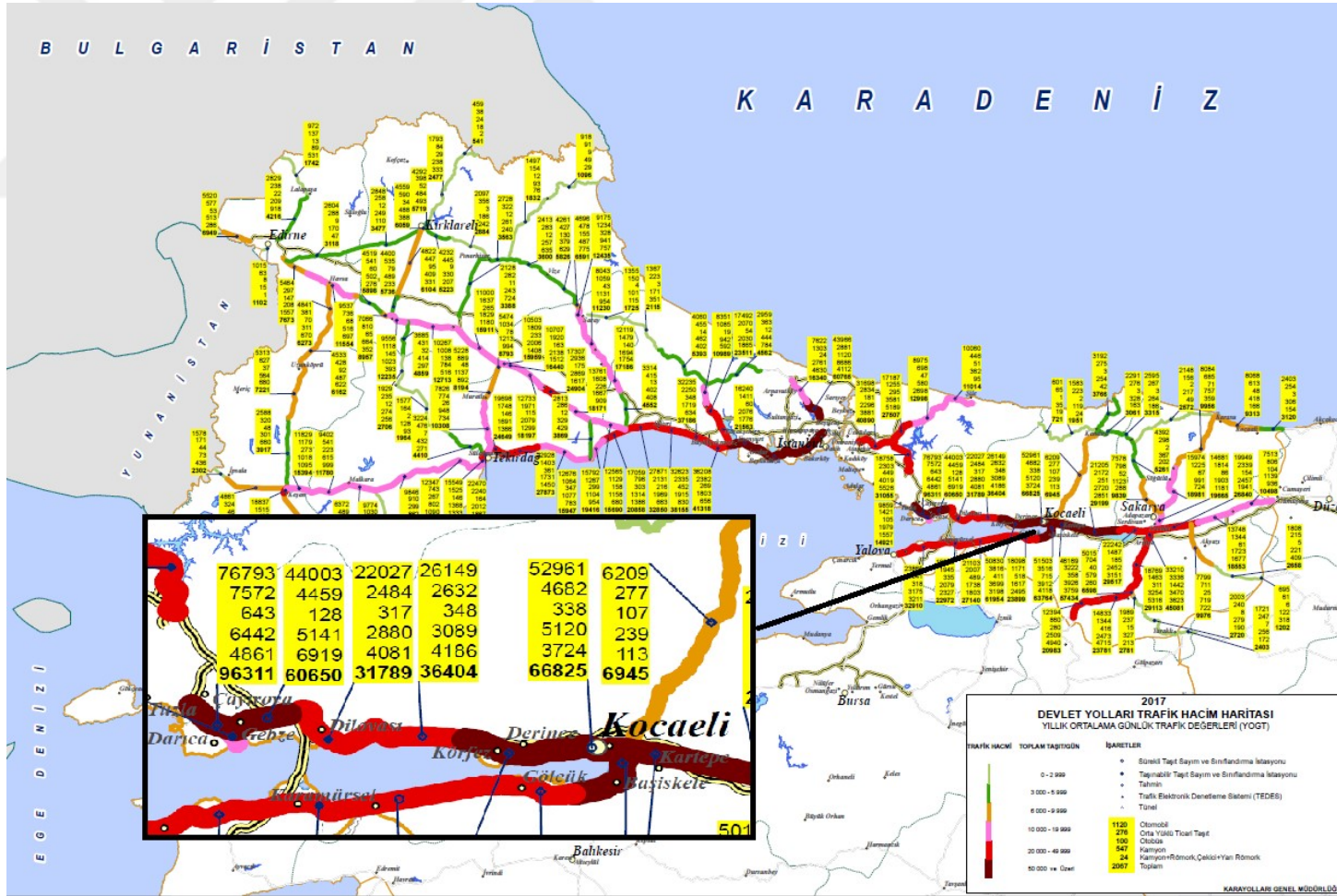
4.2.2. D100 Karayolu

D100 Karayolu Dilovası bölgesinden geçen bir Devlet Yoludur. (Şekil 4.2) D100 karayolu günümüzde İstanbul şehir merkezinden başlayarak Ankara yolunun bir bölümüne kadar devam eden karayolunun adlandırılmasıdır. Yüksek standartlı yol olmasına karşın otoyol özelliklerinde değildir.

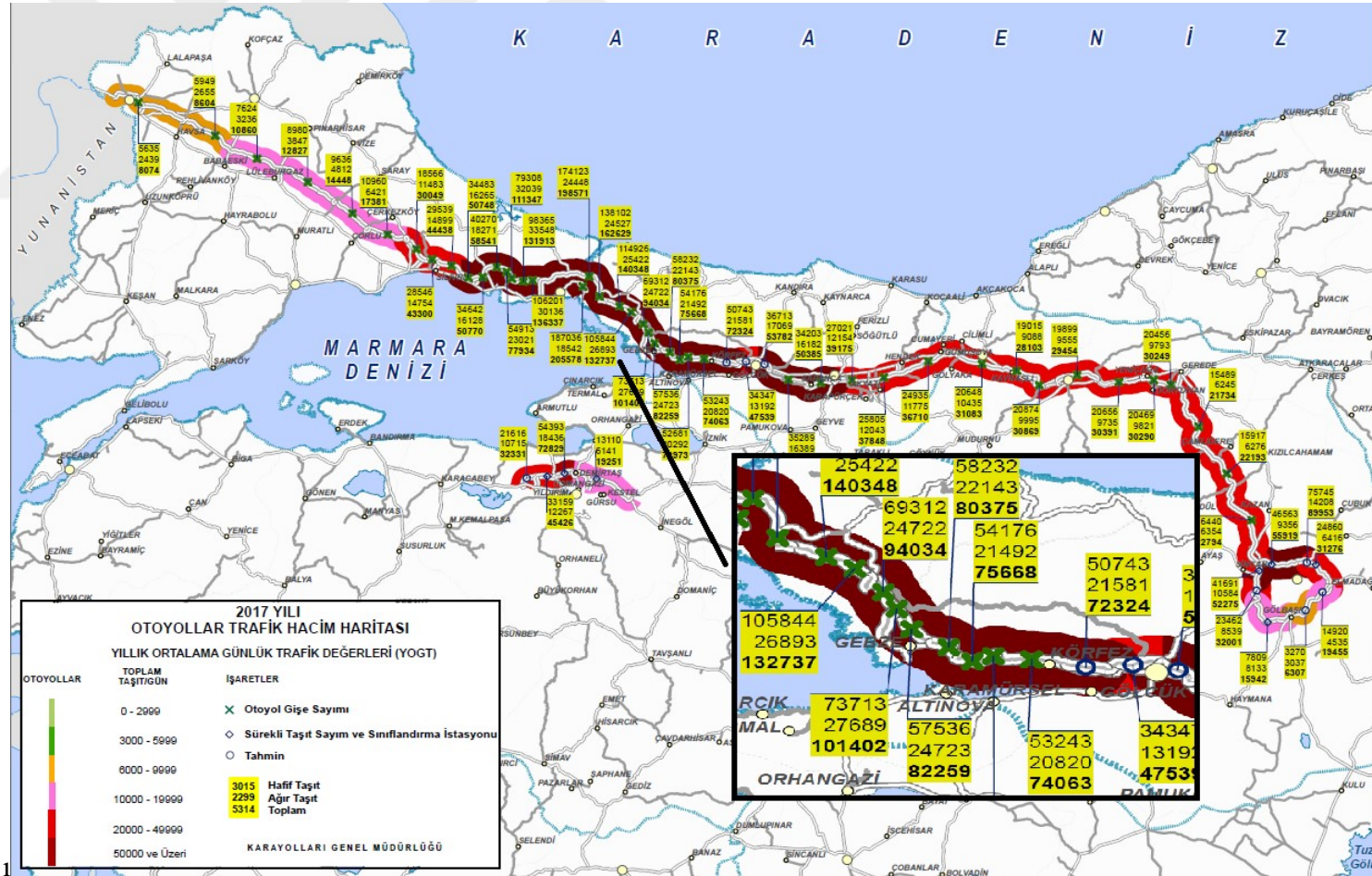
D100 Karayolu trafik hacmi (Şekil 4.3.) incelendiğinde Dilovası bölgesinde bir yıl boyunca, yolun bir kesiminden her iki yönde geçen toplam trafiğin gün sayısına oranıyla elde edilen değerlere göre trafiğin % 23'ini ağır taşıt %77'sini ise hafif taşıtlar oluşturmaktadır. (Çizelge 4.3).

Çizelge 4.3 : Dilovası Bölgesi DevletYolu Toplam Yıllık Ortalama Günlük Trafik (2017)

KKNO	DİLİM	UZUNLUK- KM	SAYIM TÜRÜ	HAFİF TAŞIT TAŞIT/GÜN	AĞIR TAŞIT TAŞIT/GÜN	Toplam Taşıt/Gün
100-7	3	15	OTSS1	24.511	7.278	31.789

Şekil 4.3 : Karayolları 1., 4. Ve 14. Bölge Müdürlükleri 2017 yılı Devlet Yolları Trafik Hacim Haritası

Çizelge 4.4 : 2017 Yılı KGM 1. Bölge Müd. Otoyollar Ortalama Günlük Trafik Değerleri ve Hız Bilgileri

KESİM - ADI	UZUNLUK KM	HAFİF TAŞIT Taşıt/Gün	AĞIR		TOPLAM Y.O.G.T. Taşıt/Gün
			TAŞIT	Taşıt/Gün	
EDİRNE - HAVSA	19,9	5.635		2.439	8.074
HAVSA - BABAESKİ	27,2	5.949		2.655	8.604
BABAESKİ - LÜLEBURGAZ	24,4	7.624		3.236	10.860
LÜLEBURGAZ - SARAY	28,8	8.980		3.847	12.827
SARAY - ÇORLU	20,2	9.636		4.812	14.448
ÇORLU - ÇERKEZKÖY	18,5	10.960		6.421	17.381
ÇERKEZKÖY - KINALI	12,3	18.566		11.483	30.049
KINALI - SİLİVRİ	6,8	28.546		14.754	43.300
SİLİVRİ - SELİMPAŞA	12,1	29.539		14.899	44.438
SELİMPAŞA - KUMBURGAZ	7,5	34.483		16.265	50.748
KUMBURGAZ - ÇATALCA	7,2	34.642		16.128	50.770
ÇATALCA - HADIMKÖY	12,1	40.270		18.271	58.541
HADIMKÖY - ESENYURT	5,5	54.913		23.021	77.934
ESENYURT - AVCILAR	0,5	79.308		32.039	111.347
AVCILAR - İSPARTAKULE	1,0	98.365		33.548	131.913
İSPARTAKULE - MAHMUTBEY	13,1	106.201		30.136	136.337
F. S. MEHMET KÖPRÜSÜ	1,0	174.123		24.448	198.571
BOĞAZIÇI KÖPRÜSÜ	1,0	187.036		18.542	205.578
ÇAMLICA - SAMANDIRA	7,9	138.102		24.527	162.629
SAMANDIRA - SULTANBEYLİ	4,5	114.926		25.422	140.348
SULTANBEYLİ - KURTKÖY	7,6	105.844		26.893	132.737
KURTKÖY - ORHANLI	5,1	69.312		24.722	94.034
ORHANLI - ŞEKERPİNARI	4,3	73.713		27.689	101.402
ŞEKERPİNARI - GEBZE	10,2	57.536		24.723	82.259
GEBZE - DİL OVASI	6,2	58.232		22.143	80.375
DİL OVASI - BATI HEREKE	6,1	54.176		21.492	75.668
BATI HEREKE - DOĞU HEREKE	2,4	52.681		20.292	72.973
DOĞU HEREKE - KÖRFEZ	13,4	53.243		20.820	74.063
KÖRFEZ - BATI İZMİT *	7,2	50.743		21.581	72.324
BATI İZMİT - KANDIRA *	11,7	34.347		13.192	47.539
KANDIRA - DOĞU İZMİT *	7,4	36.713		17.069	53.782
DOĞU İZMİT - SAPANCA	19,4	35.289		16.389	51.678
SAPANCA - ADAPAZARI	13,5	34.203		16.182	50.385
ADAPAZARI - AKYAZI	15,8	27.021		12.154	39.175
AKYAZI - HENDEK	13,6	25.805		12.043	37.848
HENDEK - DÜZCE	32,0	24.935		11.775	36.710

NOT :Trafik dağılımı net tespit edilememiş olup, belirli kabuller doğrultusunda tahmin edilmiştir.

KESİM - ADI	UZUNLUK KM	HAFİF TAŞIT Taşıt/Gün	AĞIR TAŞIT Taşıt/Gün	TOPLAM Y.O.G.T. Taşıt/Gün
KAYNAŞLI - ABANT	23,0	19.015	9.088	28.103
ABANT - BOLU BATI	7,9	20.874	9.995	30.869
BOLU BATI - BOLU DOĞU	19,0	19.899	9.555	29.454
BOLU DOĞU - YENİÇAĞA	22,8	20.656	9.735	30.391
YENİÇAĞA - DÖRTDİVAN	9,9	20.469	9.821	30.290
DÖRTDİVAN - GEREDE	6,8	20.456	9.793	30.249
GEREDE - ÇAMLIDERE	46,4	15.489	6.245	21.734
ÇAMLIDERE - ÇELTİKÇİ	15,8	15.917	6.276	22.193
ÇELTİKÇİ - AKINCILAR	44,5	16.440	6.354	22.794

İSTANBUL ÇEVRE YOLU

MAHMUTBEY BATI-MAHMUTBEY DOĞU *	2,7	117.666	29.849	147.515
MAHMUTBEY DOĞU-METRİS	3,5	92.734	61.084	153.818
METRİS-HASDAL	8,6	127.585	68.969	196.554
HASDAL-LEVENT *	5,4	172.756	13.848	186.604
LEVENT-FSM KÖPRÜ	1,5	155.132	32.486	187.618
FSM KÖPRÜ-KAVACIK *	4,8	162.228	33.972	196.200
KAVACIK-ŞİLE AYR.	7,4	162.651	21.853	184.504
ŞİLE AYR.-ÇAMLICA *	3,9	155.574	20.902	176.475

ANKARA ÇEVRE YOLU

İSTANBUL AYR. - İVEDİK AYR.	11,2	46.563	9.356	55.919
İVEDİK AYR. - ESENBÖĞA AYR. *	11,6	75.745	14.208	89.953
ESENBÖĞA AYR. - SAMSUN AYR.	16,4	24.860	6.416	31.276
SAMSUN AYR. - YAKUPABDAL AYR. *	8,5	14.920	4.535	19.455
YAKUPABDAL AYR. - KONYA AYR. *	17,3	3.270	3.037	6.307
KONYA AYR. - ESKİŞEHİR AYR.	23,6	7.809	8.133	15.942
ESKİŞEHİR AYR. - AYAŞ AYR. *	13,4	23.462	8.539	32.001
AYAŞ AYR. - İSTANBUL AYR.	8,1	41.691	10.584	52.275

BURSA ÇEVRE YOLU

BURSA BATI - GÖRÜKLE AYR. *	9,0	21.616	10.715	32.331
GÖRÜKLE AYR. - MUDANYA AYR.	9,6	33.159	12.267	45.426
MUDANYA AYR. - GEMLİK AYR.	11,0	54.393	18.436	72.829
GEMLİK AYR. - İNEGÖL AYR.	27,0	13.110	6.141	19.251

* Tahmini Değer

Çizelge 4.5 : 2017 Yılı KGM 1. Bölge Müd. Devlet Yolları Ortalama Günlük Trafik Değerleri ve Hız Bilgileri

BL NO	İLİ	KİNO	DİLİM NO	UZUNLUK KM	SAYIM TÜRÜ	TOPLAM YOGT Taş/Gün	OTOMOBİL				ORTA YÜKLÜ TİCARİ TAŞIT				OTOBÜS				KAMYON				KMY+RÖMÖRK,ÇEKİCİ+YARI RÖMÖRK				AĞIR TAŞIT (YÜK) YÜZDESİ
							YOGT Taş/Gün	ORT.HIZ km/sa	%85'lik HIZ km/sa	HIZ İHLALİ %	YOGT Taş/Gün	ORT.HIZ km/sa	%85'lik HIZ km/sa	HIZ İHLALİ %	YOGT Taş/Gün	ORT.HIZ km/sa	%85'lik HIZ km/sa	HIZ İHLALİ %	YOGT Taş/Gün	ORT.HIZ km/sa	%85'lik HIZ km/sa	HIZ İHLALİ %	YOGT Taş/Gün	ORT.HIZ km/sa	%85'lik HIZ km/sa	HIZ İHLALİ %	
1	EDİRNE	100-01	3	11	OTSS1	6.949	5.520	89	108	13	577	85	104	37	53	82	93	22	513	82	100	40	286	74	84	14	12
1	KIRKLARELİ	100-02	1	11	OTSS1	5.898	4.519	93	111	17	541	88	109	46	60	84	97	42	502	83	101	46	276	71	82	9	13
1	KIRKLARELİ	100-02	2	4	OTSS1	8.957	7.066	95	115	21	810	89	111	45	65	90	99	58	664	88	106	55	352	80	89	29	11
1	KIRKLARELİ	100-02	3	6	OTSS1	12.235	9.556	97	114	21	1.118	90	109	44	145	89	96	52	1.023	88	102	58	393	76	85	16	12
1	KIRKLARELİ	100-02	4	21	OTSS3	12.713	10.267	103	122	33	1.008	91	106	53	138	92	99	67	784	79	89	26	516	78	87	20	10
1	KIRKLARELİ	100-02	5	19	OTSS3	15.911	11.000	97	116	23	1.637	86	101	38	265	85	96	32	1.829	74	87	19	1.180	73	84	12	19
1	KIRKLARELİ	100-02	6	3	TAHMİN	15.959	10.503				1.809				233				2.006				1.408				21
1	TEKİRDAĞ	100-03	1	4	OTSS1	16.440	10.707	92	110	15	1.920	82	100	28	163	80	94	27	2.138	79	95	33	1.512	71	82	13	22
1	TEKİRDAĞ	100-03	2	12	OTSS3	18.197	12.733	97	116	22	1.971	82	99	30	115	87	99	44	2.079	73	86	16	1.299	73	85	13	19
1	TEKİRDAĞ	100-03	3	8	OTSS1	24.904	17.307	91	107	12	2.936	82	100	30	175	82	94	29	2.869	78	94	32	1.617	72	83	11	18
1	TEKİRDAĞ	100-03	4	16	OTSS1	18.171	13.761	99	119	27	1.608	96	118	56	226	90	99	60	1.667	87	105	52	909	76	85	16	14
1	TEKİRDAĞ	100-03	5	2	G.TRAF	15.690	12.565				1.129				158				1.158				680				12
1	İSTANBUL	100-04	1	11	OTSS3	15.690	12.565	102	123	32	1.129	87	105	41	158	93	100	72	1.158	73	86	16	680	74	87	17	12
1	İSTANBUL	100-04	2	12	OTSS3	32.850	27.871	98	116	24	2.131	88	106	43	216	88	99	52	1.969	86	114	36	663	79	93	26	8
1	İSTANBUL	100-04	3	11	OTSS3	38.155	32.623	95	112	17	2.335	87	104	40	452	77	96	26	1.915	76	89	22	830	77	92	26	7
1	İSTANBUL	100-04	4	8	OTSS3	37.186	32.235	86	104	84	2.250	80	96	74	348	65	81	37	1.719	67	78	36	634	67	78	36	6
1	İSTANBUL	100-04	5	10	OTSS3	41.318	36.208	90	107	11	2.382	84	100	34	269	70	84	7	1.803	68	82	10	656	73	84	12	6
1	İSTANBUL	100-05	1	11	TAHMİN	112.500	84.500				3.500				2.800				15.000				6.700				19
1	İSTANBUL	100-05	2	14	TAHMİN	154.500	116.000				5.200				3.600				20.500				9.200				19
1	İSTANBUL	100-05	3	15	TAHMİN	176.000	163.000				10.500				1.000				500				1.000				1
1	İSTANBUL	100-05	4	5	TAHMİN	196.000	181.500				12.000				1.250				500				750				1
1	KOCAELİ	100-07	1	8	OTSS3	96.311	76.793	99	117	25	7.572	91	108	49	643	93	106	64	6.442	80	92	33	4.861	80	92	34	12
1	KOCAELİ	100-07	2	5	TAHMİN	60.650	44.003				4.459				128				5.141				6.919				20
1	KOCAELİ	100-07	3	15	OTSS1	31.789	22.027	97	114	21	2.484	95	118	54	317	85	96	26	2.880	88	104	53	4.081	77	87	21	22
1	KOCAELİ	100-07	4	10	OTSS3	36.404	26.149	99	116	24	2.632	90	105	49	348	85	97	28	3.089	77	87	20	4.186	77	87	21	20
1	KOCAELİ	100-07	5	11	OTSS3	61.954	50.830	85	102	6	3.816	75	90	15	411	71	81	5	3.699	65	78	5	3.198	66	79	5	11
1	KOCAELİ	100-07	6	9	TAHMİN	66.825	52.961				4.682				338				5.120				3.724				13
1	KOCAELİ	100-08	1	6	OTSS3	57.434	46.169	84	100	84	3.222	75	90	61	358	75	87	68	3.926	67	78	37	3.759	68	78	40	13
1	KOCAELİ	100-08	2	19	OTSS1	29.199	21.205	96	114	21	2.172	95	118	53	251	87	99	42	2.720	83	100	39	2.851	75	85	16	19
1	SAKARYA	100-09	0	12	OTSS3	29.517	22.242	95	112	17	1.487	86	102	40	185	86	99	46	2.452	73	84	12	3.151	74	84	11	19
1	SAKARYA	100-10	1	18	OTSS1	26.840	19.949	99	117	25	2.339	95	116	52	154	90	102	55	2.457	87	104	48	1.941	77	85	17	16
1	SAKARYA	100-10	2	13	OTSS3	18.553	13.748	100	118	27	1.344	88	105	42	61	89	103	51	1.723	76	88	21	1.677	75	84	11	18
1	SAKARYA	100-10	3	16	OTSS1	10.498	7.513	93	111	18	806	88	108	43	104	87	98	49	1.139	79	97	33	936	72	83	12	20

4.3. Dilovası Bölgesindeki Hava Kirliliği

HABERTÜRK, kanserden ölümün yüzde 33,7'ye çıktığı Kocaeli, Dilovası'ndaydı. 43 bin nüfuslu Dilovası'nda pek çok evde bir kanser veya astım hastası var. Kanserün dünya ortalamasının 3 katına çıktığı ilçede oksijen maskesi ve buhar makinesi evlerin vazgeçilmezleri arasında. Zira sanayi tesisleri havaya zehir salıyor. İlçede görev yapan bazı doktorlara göre bebekler artık hasta, önemli oranda da astımlı doğuyor

Dilovası Zehir Soluyor: 'Kanserden Ölüm Oranı Yüzde 33'

24 Mart 2018, 10:47 de eklendi

(profil/emre-ordu)

Çevre Mühendisleri Odası Kocaeli (/etiket/kocaeli/5c0d16f8c775f4792511233c) Şubesi Başkanı Sait Ağdacı, Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde ağır metallerin kansere yol açtığına dikkat çekti. Ağdacı'nın aktardığı veriler çarpıcı. Ağdacı, Türkiye'de kanserden ölüm oranının yüzde 12,9, Kocaeli'nde yüzde 18,6, Dilovası'nda ise yüzde 33,7 olduğunu söyledi.

Şekil 4.5 : Basından Dilovası haberleri.

Dilovası ilçesinin de bağlı bulunduğu Kocaeli ilinin birinci öncelikli çevre sorunu hava kirliliğidir [41]. Kocaeli ilinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kurulmuş hava kalitesi izleme istasyonlarının ikisi Dilovası ilçesinde bulunmaktadır. Bu istasyonların verileri Dilovası'nın havasının diğer illere göre oldukça kirli olduğunu göstermektedir.

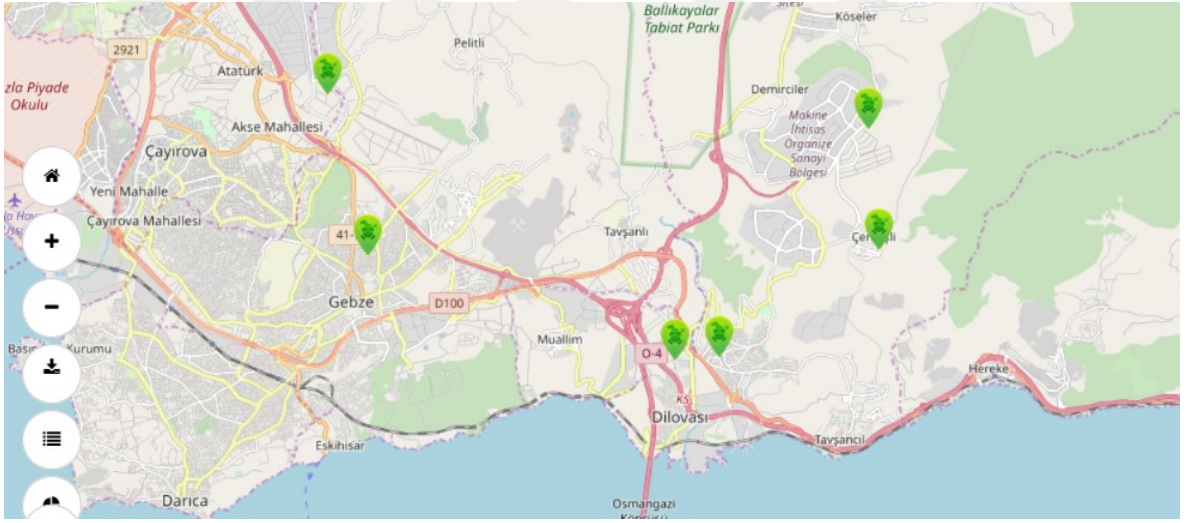
4.3.1 Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı

Hava kirliliğinin doğru ölçülebilmesi için 2005-2007 yılları arasında T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından ülke genelinde hava kalitesi ölçüm istasyonları kurulmuştur. Toplamda 195 sabit ve 4 adet mobil istasyondan oluşan Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı hava kalitesinin raporlanması amacıyla hizmet vermektedir. Bu istasyonların hepsinde Kükürdioksit (SO₂) ve Partikül Madde (PM₁₀) değerleri bazılarında ek olarak Azotoksitler (NO, NO₂, NO_x), Karbonmonoksit (CO) ve Ozon (O₃) da tam otomatik olarak ölçülmektedir [42].

Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı dahilinde Dilovası bölgesinde:

- Kocaeli – Dilovası UHKİA,
- Kocaeli – Dilovası OSB,

olmak üzere iki adet hava kalitesi ölçüm istasyonu bulunmaktadır.

Şekil 4.6 : Dilovası Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonları

Çizelge 4.6 : Dilovası Bölgesi İstasyon Verileri. [43]

İstasyon	Parametre	Min. Tarih	Max. Tarih	Min. Değer	Ort. Değer	Max. Değer	Toplam Veri (Adet)	Std. Sapma	Veri Oranı (%)
0141001 Kocaeli - Dilovası - İMES OSB 1- (Kocaeli-Dilovası)	NO2	9.4.2018	9.4.2019	-56.18414	23.6077157	200.3137	171	25.3397261	98.9071038
0141001 Kocaeli - Dilovası - İMES OSB 1- (Kocaeli-Dilovası)	PM10	9.4.2018	9.4.2019	0	30.1247918	1584.422	163	41.2325581	98.9071038
0141001 Kocaeli - Dilovası - İMES OSB 1- (Kocaeli-Dilovası)	CO	9.4.2018	9.4.2019	-274.6292	598.760625	11108.85	172	374.246776	98.9071038
0141000 Kocaeli - Dilovası İMES 2- (Kocaeli-Dilovası)	PM10	9.4.2018	9.4.2019	0.0006105	28.7261502	416.454	172	28.0261962	100.546448
0141000 Kocaeli - Dilovası İMES 2- (Kocaeli-Dilovası)	CO	9.4.2018	9.4.2019	0	388.915512	4262.762	182	216.163927	100.546448
0141000 Kocaeli - Dilovası İMES 2- (Kocaeli-Dilovası)	NO2	9.4.2018	9.4.2019	0.3160028	15.7917153	156.3448	182	14.6333202	100.546448

Çizelge 4.7 : Kocaeli ilinde 2016 Yılı Hava Kalitesi Parametreleri Aylık Ortalama Değerleri ve Sınır Değerin Aşıldığı Gün Sayıları

<i>İzmit İstasyonu</i>	<i>SO₂</i>	<i>AGS*</i>	<i>PM10</i>	<i>AGS*</i>	<i>CO</i>	<i>AGS*</i>	<i>NO</i>	<i>AGS*</i>	<i>NO₂</i>	<i>AGS*</i>	<i>NO_x</i>	<i>AGS*</i>	<i>OZON</i>	<i>AGS*</i>
<i>Ocak</i>	5	-	57	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Şubat</i>	17	-	66	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Mart</i>	21	-	63	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Nisan</i>	5	-	63	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Mayıs</i>	2	-	45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Haziran</i>	-	-	58	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Temmuz</i>	-	-	48	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Ağustos</i>	13	-	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Eylül</i>	-	-	46	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Ekim</i>	14	-	54	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Kasım</i>	7	-	78	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Aralık</i>	7	-	51	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

<i>Dilovası İstasyonu</i>	<i>SO₂</i>	<i>AGS*</i>	<i>PM10</i>	<i>AGS*</i>	<i>CO</i>	<i>AGS*</i>	<i>NO</i>	<i>AGS*</i>	<i>NO₂</i>	<i>AGS*</i>	<i>NO_x</i>	<i>AGS*</i>	<i>OZON</i>	<i>AGS*</i>
<i>Ocak</i>	27	-	94	7	0,87	-	-	-	54	-	-	-	-	-
<i>Şubat</i>	22	-	104	7	0,89	-	-	-	64	-	-	-	-	-
<i>Mart</i>	15	-	93	5	0,75	-	-	-	59	-	-	-	-	-
<i>Nisan</i>	38	-	84	2	0,7	-	-	-	69	-	-	-	-	-
<i>Mayıs</i>	9	-	57	1	0,4	-	-	-	53	-	-	-	-	-
<i>Haziran</i>	4	-	56	1	0,4	-	-	-	46	-	-	-	-	-
<i>Temmuz</i>	2	-	39	-	0,3	-	-	-	27	-	-	-	-	-
<i>Ağustos</i>	2	-	37	-	0,3	-	-	-	26	-	-	-	-	-
<i>Eylül</i>	8	-	25	-	0,3	-	-	-	9	-	-	-	-	-
<i>Ekim</i>	9	-	24	-	0,29	-	-	-	16	-	-	-	-	-
<i>Kasım</i>	26	-	32	-	0,76	-	-	-	34	-	-	-	-	-
<i>Aralık</i>	31	-	29	-	0,8	-	-	-	31	-	-	-	-	-

<i>Dilovası OSB İstasyonu</i>	<i>SO₂</i>	<i>AGS*</i>	<i>PM10</i>	<i>AGS*</i>	<i>CO</i>	<i>AGS*</i>	<i>NO</i>	<i>AGS*</i>	<i>NO₂</i>	<i>AGS*</i>	<i>NO_x</i>	<i>AGS*</i>	<i>OZON</i>	<i>AGS*</i>
<i>Ocak</i>	40	-	31	-	-	-	-	-	27	-	-	-	-	-
<i>Şubat</i>	41	-	38	-	-	-	-	-	27	-	-	-	-	-
<i>Mart</i>	11	-	36	-	-	-	-	-	23	-	-	-	-	-
<i>Nisan</i>	28	-	37	-	-	-	-	-	21	-	-	-	-	-
<i>Mayıs</i>	11	-	28	-	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-
<i>Haziran</i>	12	-	32	-	-	-	-	-	14	-	-	-	-	-
<i>Temmuz</i>	11	-	25	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-
<i>Ağustos</i>	11	-	36	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-
<i>Eylül</i>	13	-	30	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-
<i>Ekim</i>	28	-	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Kasım</i>	32	-	39	-	-	-	-	-	84	1	-	-	-	-
<i>Aralık</i>	38	-	28	-	-	-	-	-	77	-	-	-	-	-

*AGS: Sınır değerini aştığı gün sayısı

5. DİLOVASI BÖLGESİNDE ÖNERİLEN YÖNTEMİN İNCELENMESİ

5.1. Alternatif Geçkilerin Araştırılması

Yol basitçe tanımlanması gerekirse geometrik olarak iki noktayı birbirine bağlayan bir çizgidir. Bir yolun arazi üzerinde izlediği doğrultu bu yolun geçkisi (güzergahı) olarak adlandırılır. Yolun izlediği doğrultu birleştirdiği iki noktayla ilgilidir. İki noktayı birbirine bağlayacak geçki sayısı çok sayıda görünse de aslında bazı engeller ve sınırlamalar dolayısıyla bunların sayısı fazla olamaz. Genel anlamda geçki tasarlama süreci iki noktayı birbirine en uygun şekilde bağlama çabasıdır. Bu çaba içerisinde aranan uygunluk seçenekler arasında yapılan ekonomik bir karşılaştırmadır [44]. Dilovası haritalarındaki inceleme sonucunda 9,169 km'lik bir güzergah tasarlanmış yatay ve düşey eksen bilgileri verilmiştir. (EK1)

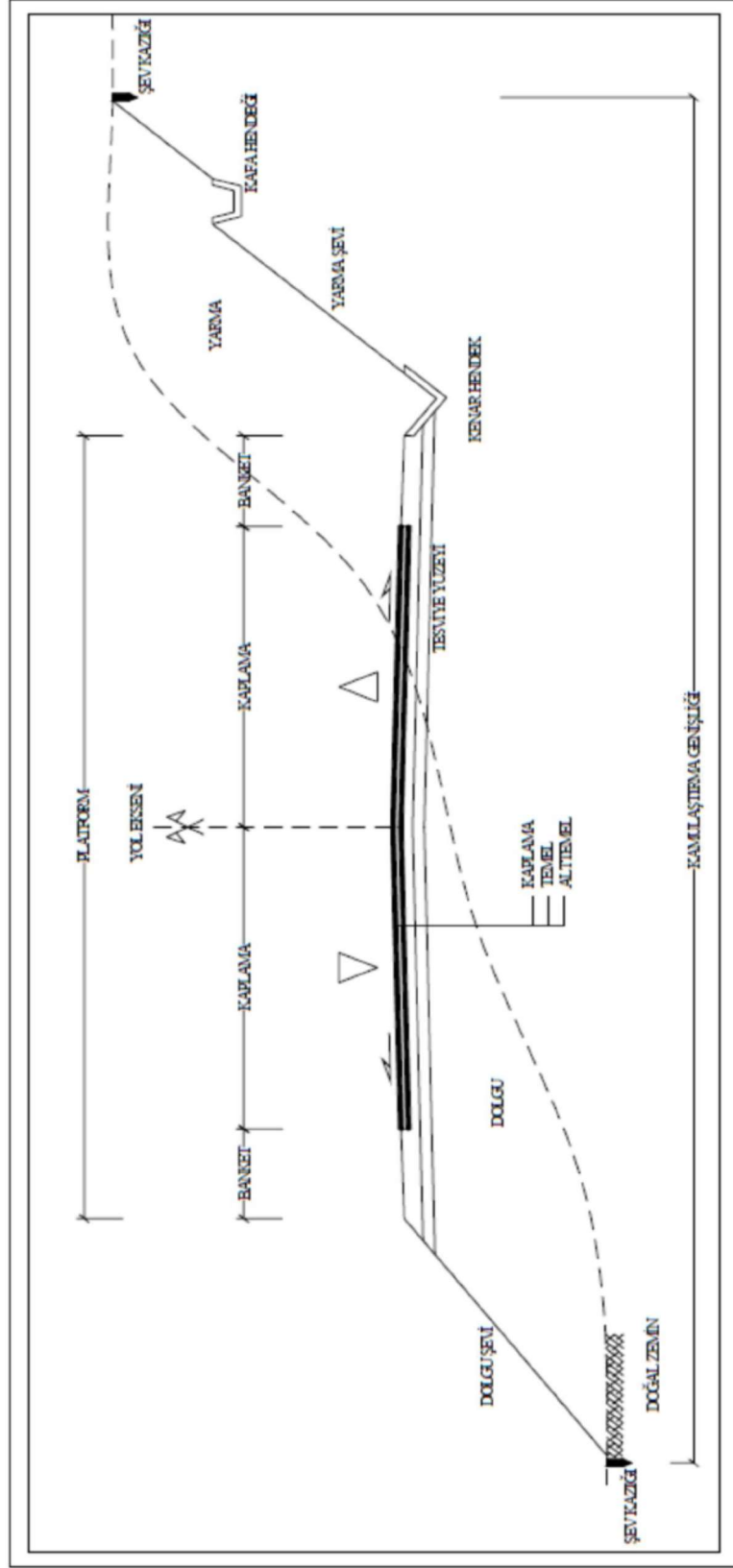
5.1.1. Yol Projelendirme Kriterleri

Yol projelendirme detayları ve kullanılacak kriterler Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından standartlarla belirlenmiştir. Bu standartların belirlenirken yüksek oranda Amerikan ve Alman şartnamelerinden yararlanılmıştır.

Herhangi bir çalışmada uygulama projeleri hazırlanırken veyahut hazırlandıktan sonra mevcut kriterler gerek KGM tarafından gerekse uygulamacı tarafından lüzum görüldüğü takdirde değiştirilebilir.

Çizelge 5.1 : Otoyol Tasarım Kriterleri. [45]

PROJE ELEMANLARI	OTOYOL VE (2x2) SERİTLİ BAĞLANTI YOLU				
PROJE HIZI	KM/SAAT	120	100	80	
ŞERİT GENİŞLİĞİ	METRE	3,75	3,75	3,75	
ŞERİT SAYISI	ADET	2 x 3	2 x 3	2 x 3	
BANKET GENİŞLİĞİ (ACİL PARK ŞERİDİ)	METRE	3	3	3	
OTOKOTKORULUK PAYI (DOLGUDA)	METRE	1	1	1	
REFÜJ BANKET GENİŞLİĞİ	METRE	1	1	1	
REFÜJ GENİŞLİĞİ	METRE	5	5	5	
NORMAL ENİNE EĞİM (MİN.DEVER)	%	2,5	2,5	2,5	
MAKSİMUM DEVER	%	6	6	6	
MİNİMUM YATAY KURP YARIÇAPI	METRE	1000	600	350	
MİNİMUM KLOTOİD PARAMETRESİ	METRE	350	200	150	
YATAY KURP YARIÇAPI (MİN.DEVER)	METRE	3400	2050	1200	
DEVER GEREKTİRMEYEN YATAY KURP YARIÇAPI	METRE	5000	4500	3000	
GEÇİŞ EĞRİSİ GEREKTİRMEYEN YATAY KURP YARIÇAPI	METRE	3000	2000	1500	
ALYMAN	MAKSİMUM	METRE	3000	2500	2000
	MİNİMUM	METRE	600	500	400
BOYUNA EĞİM	MAKSİMUM	%	4	4	5
	MİNİMUM	%	0,5	0,5	0,5
RELATİF EĞİM (Dever Geçişi)	MAKSİMUM	%	0,5	0,5	0,5
	MİNİMUM	%	0,3	0,25	0,25
MİNİMUM DÜŞEY KURP $K = R / 100$	KAPALI	METRE	200	125	70
	AÇIK	METRE	100	70	35
DURMA GÖRÜŞ MESAFESİ (İSTENİLEN)	METRE	300	200	150	
DURMA GÖRÜŞ MESAFESİ (MİNİMUM)	METRE	200	150	110	
MİNİMUM KÖPRÜ DÜŞEY AÇIKLIĞI	METRE	5	5	5	

Şekil 5.1 : Yol En Kesit Örneği

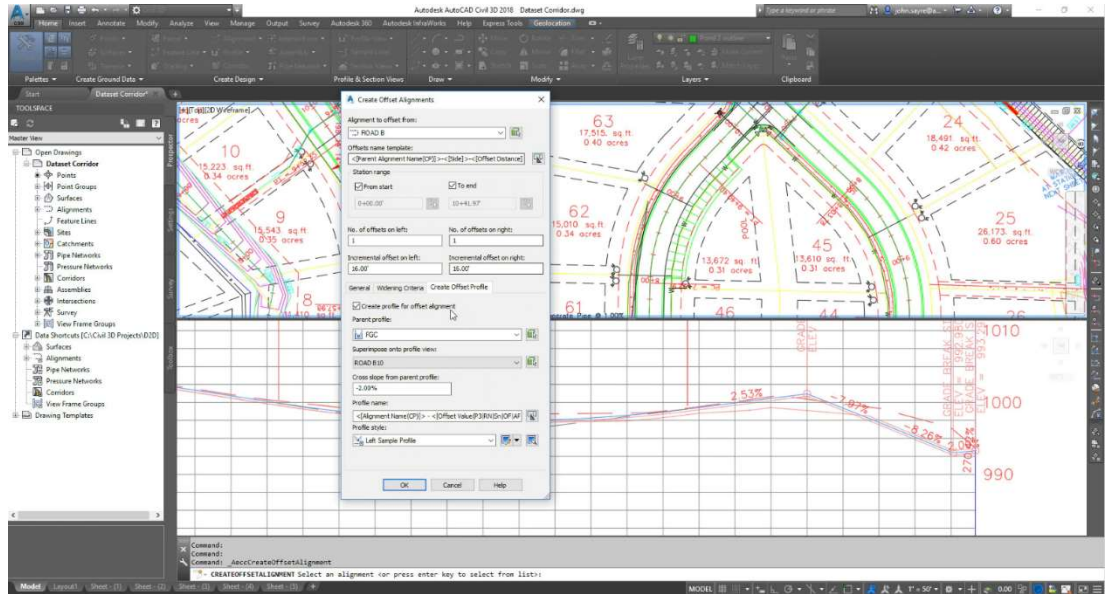
Şekil 5.2 : Tasarlanan Güzergah

5.1.2. AUTOCAD Civil 3D Paket Programı

Proje kapsamında geçki araştırması için ve yol tasarımı sürecinde bilgisayar programlarından yararlanmıştır. Bu doğrultuda Civil 3D programından yararlanılmıştır. Autocad Civil 3D programı Autodesk firmasının arazi ve inşaat mühendisliği için özelleştirdiği tasarım yazılımıdır. Ulaştırma, arazi ışlah ve atık su projelerinin hazırlamasında yardımcı paket program olarak kullanılır. Ayrıca Civil3D'nin tercih sebebi İT bünyesinde kullanılan lisanslı yazılımlar arasında yer almaktadır.

şekil 5.3 Civil 3D Logo

şekil 5.4 : Civil 3D Kullanıcı Arayüzü

Şekil 5.5 Civil 3D Üç Boyutlu Grafik

5.1.3. Proje Trafikinin İncelenmesi

5.2. Geçki Özellikleri

5.2.1. Proje Hızı

Projede tasarlanan yol İstanbul – Ankara otoyolunun bir bölümünü oluşturacaktır. Araçlar gişeler aracılığıyla girdikleri otoyoldan hiç ayrılmayacak; giriş çıkış yapmayacaklardır. Dolayısıyla otoyoldan standartlarının bozulmadan sağlanması amacıyla bu tür yollarda ve İstanbul-Ankara Otoyolunda kullanılan 120km/saat'lik proje hızı tasarım için uygun görülmüştür.

5.2.2. Geometrik Standartlar

Geometrik standartlar seçilirken Karayolları Genel Müdürlüğünün belirlediği aralıklar ve otoyol konforunun sağlanması; İstanbul-Ankara otoyolunun mevcut konfor düzeyinin devamlılığı için gerekli minimum şartlar sağlanmaya çalışılmıştır.

5.2.2.1. Yatay eksen, profil, dever

KGM şartlarına göre minimum kurp yarıçapı olarak $R=1000m$ 'yi belirlemiştir. Yolun tasarımında kurp yarıçapı olarak bu sınırın altına inilmemeye gayret gösterilmiştir.

Yatay kurpların arasında geçiş eğrileri kullanılmamıştır.

Otoyol üzerinde maksimum eğim için 120 km/saat proje hızında %4 değeri uygun görülmüştür. Arazi koşulları göz önüne alınınca bu eğim güzergahın Kocaeli-İstanbul istikameti ilk 3 km boyunca %6 olarak uygulanmıştır.

Profilde eğimler arasında parabolik düşey kurplar kullanılmıştır. Kurpları yerleştirirken kriter olarak görüş koşullarının uygunluğu ve yeterli konforun oluşturulabilmesi düşünülmüştür. Kurpların geometrik özelliklerini belirlerken Karayolları Genel Müdürlüğünün belirlediği K=100 değerli sağlanmıştır.(Çizelge 5.2.)

Yüzey suyunun drenajını sağlamak ve merkezkaç kuvvetinin etkisini dengelemek amacıyla dever uygulaması yapılmıştır. Minimum enine eğim %2.5 olarak seçilmiş karp yarıçapının 5000 m'yi aştığı bölümlerde çatı şeklinde, 5000 m'den küçük yarıçaplarda ise kurbun dönüş yönüne göre merkezkaç direnç uygulayacak şekilde seçilmiştir.

Çizelge 5.2 : Düşey Karp Katsayısı

Tasarım Hızı (km/sa)	Duruş Görüş Mesafesi İçin			Geçiş Görüş Mesafesi İçin	
	DGM (m)	Tepe Düşey Karp, K	Dere Düşey Karp, K	GGM (m)	Tepe Düşey Karp, K
20	20	1	3	-	-
30	30	2	4	200	46
40	50	6	9	270	84
50	65	10	13	345	138
60	80	14	16	410	195
70	100	23	22	485	272
80	125	35	28	540	338
90	150	51	35	615	438
100	180	73	44	670	520
110	210	100	52	730	617
120	240	130	60	775	695
130	270	165	69	815	769

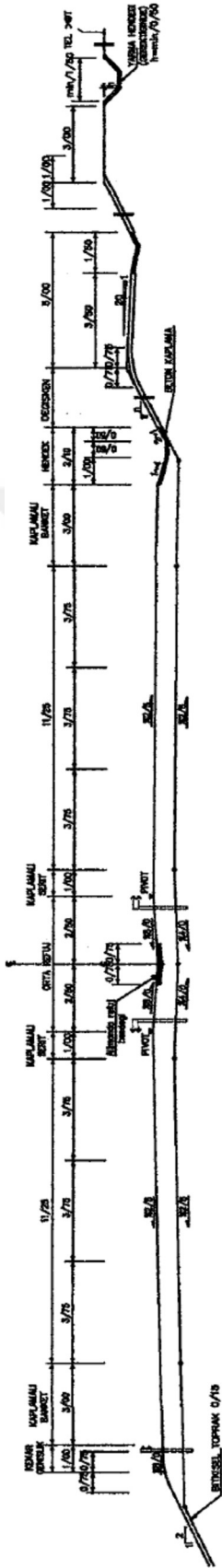
5.2.3. Enkesit

İstanbul-Ankara otoyolu boyunca kullanılan en kesit örnek alınmış olup 2 x 3 şeritli bir en kesit öngörülmüştür. En kesitin iki ayrı platform halinde 5 m'lik bir refüje ortadan ayrılmış olup her bir platformda içte 1m ve dışta 3 m genişliğinde banketlerin yer aldığı 3.75 m ölçülü 3 adet trafik şeridinden oluşmaktadır.

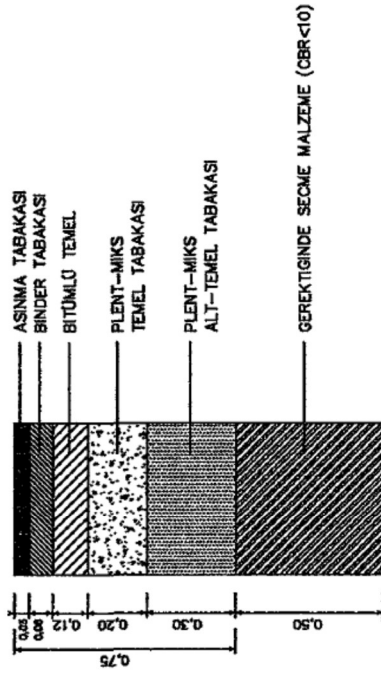
Dolgu durumları için dolgu Őeviyle banket arasında 1 m.'lik bir geniŐlik yerleştirilmiştir. Bu geniŐliĐe otokorkuluk yerleŐtirilecektir. Ayrıca orta refüjün her iki tarafında otokorkuluk yer almaktadır.

Dolgu Őevleri farklı yüksekliklere göre farklı Őev eğimlerini almaktadır.

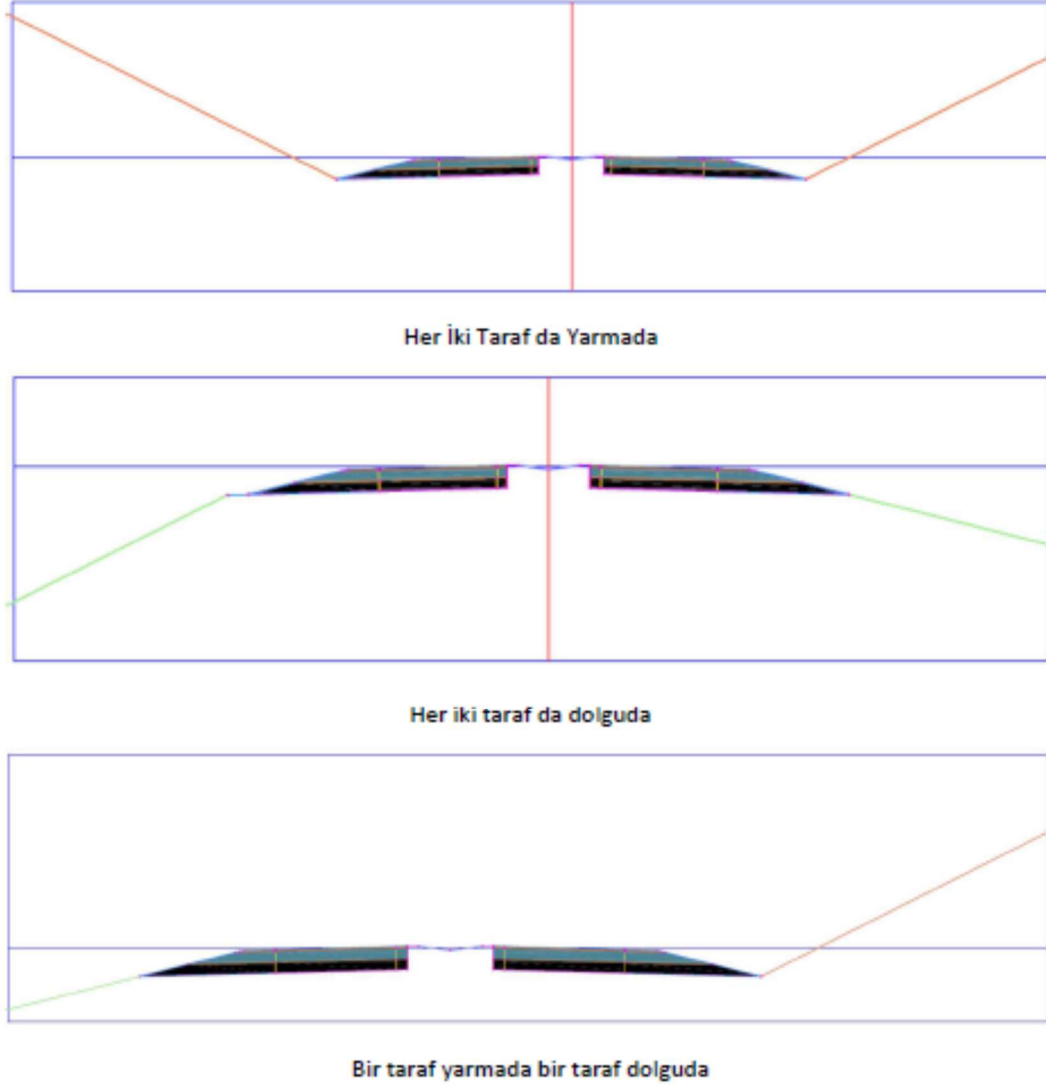

NORMAL ENINE EGİMLİ OTUYOL KESİTİ

ÜST YAPI KESİTİ

Şekil 5.6 : Otoyol Tipik En Kesiti. [46]

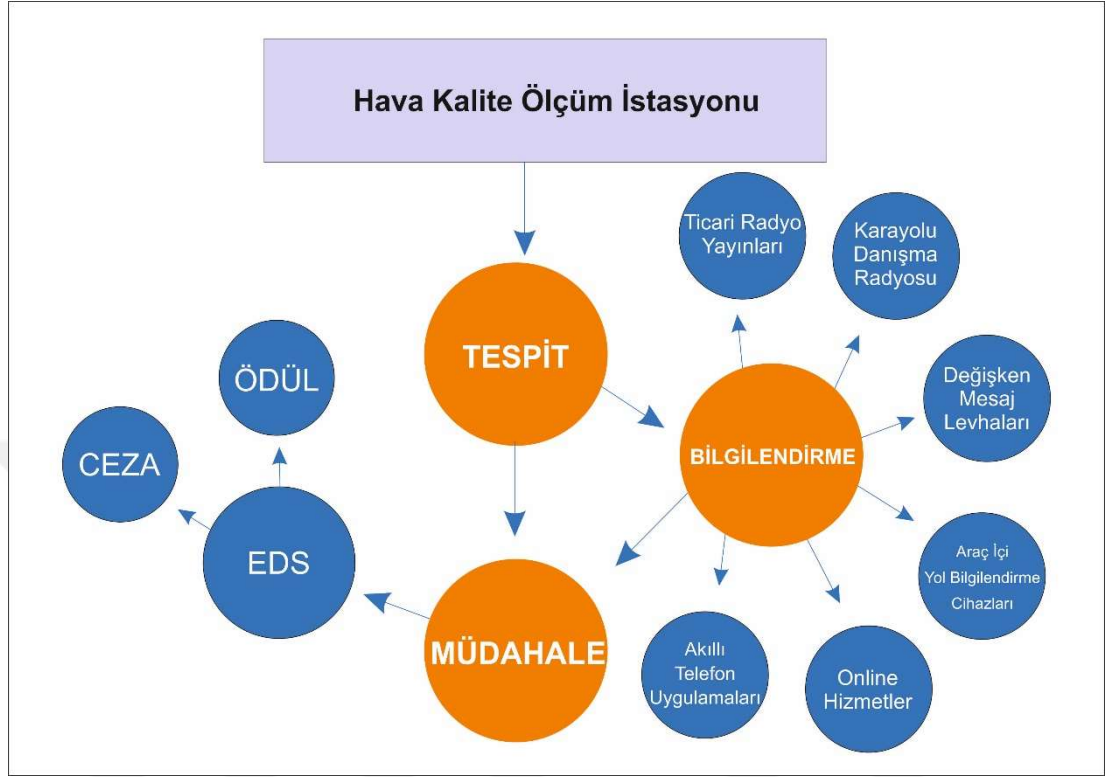
Şekil 5.7 : Civil3D En Kesit Örnekleri

5.3. AUS Kullanımı ve Çevre Kirliliğinin Önlenmesi

Proje bölgesi olan Dilovası bölgesinde önerilen AUS sisteminden beklenti: Hava kirliliğinin belirlenen seviyenin üzerine çıkması durumunda ölçüm yapan ana veyahut ara istasyonlardan verilerin üretilmesidir. Trafığın durmasını veyahut devam etmesini sağlayacak kararlar bu noktada üretilecektir.

Sistemin verileri değerlendirirken eşik değeri aştığı veyahut bu verilerin normal seviyeye geldiğini anlaması ve analiz etmesi sağlanacaktır.

5.4. AUS Kullanımı ve Trafik Yönetimi

Şekil 5.8 : Dilovası Akıllı Ulaşım Sistemi Uygulaması

5.4.1. Tespit

Olay yönetimi tasarımının ilk aşaması hava kirliliğinin tespitidir. Bu aşamada Dilovası bölgesinde bulunan T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yerleştirilmiş iki adet Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu'nun sağladığı veriler değerlendirilecektir.(Şekil 4.3) Sistem Ulusal Hava Kalite İndeksi'ne (Çizelge 2.2) göre değerlendirme yapacak ve Hava Kirliliği tespitini yapacaktır.

5.4.2. Müdahale

Sistemin hava kirlilik değerlerine göre verdiği karar iki şekilde olabilir:

- Mevcut güzergahın trafiğe kapatılması,
- Mevcut güzergahın trafiğe açılması.

Bu kararlar doğrultusunda yol trafiğe kapatılacak veyahut açılacaktır.

Yolun kapatılmasından sonra güzergaha giren araçlara ceza sistemi uygulaması öngörülmüştür.

5.4.2.1. Elektronik denetleme sistemleri

Karayollarındaki sınırlamalar bir plan doğrultusunda sistemli olarak yapılır. Hız sınırlamaları, şerit sınırlamaları vs. seyahat güvenliği ve konforu açısından önemlidir. Bu noktada kuralların ihlal edilmesini önlemek amacıyla bir denetleme mekanizması gereklidir. Elektronik Denetleme Sistemleri (EDS) sürücülerin ihlallerini belirleyebilecek sistemler olarak mevcut güzergaha yerleştirilecek ve yolun kapalı olduğu durumlarda bu yolu kullanan sürücülere EGM koordinasyonu ile cezai işlem uygulayacaktır.

5.4.3. Bilgilendirme

Yolun kullanıma kapatıldığı bilgisi yol kullanıcılarına duyurulması çeşitli yollarla yapılabilir.

- Ticari radyo yayınları
- Karayolu danışma radyosu
- Değişken mesaj levhaları
- Telefon bilgi sistemleri
- Araç içi yol bilgilendirme cihazları
- Online hizmetler ve akıllı telefon uygulamaları

5.4.3.1. Ticari radyo yayınları

Ticari radyolar yol bilgisinin sağlanmasında sık kullanılan geleneksel bir araçtır. Radyo yayını yapan programlar hava kirliliği kararına göre sistemden aldığı yol durum bilgisini anons edebilir. Yolun kapalı veyahut açık olduğu bilgisini dinleyicilerine iletebilir.

5.4.3.2. Karayolu danışma radyosu

Hava Kirliliği değerlerine göre kapatılacak olan eski güzergah ve tercih edilmesi istenen yeni güzergah ayırımından önce karayolunda sabit noktalara yerleştirilecek

olan radyolardan yol bilgisi sağlanması düşünülmüştür. Bu radyolar otoyol kenarlarına monte edilebilir ve trafik kontrol merkezinden yönetilebilir. Ayrıca bu radyolar kesintisiz bilgi iletişimi sağlaması noktasında önemlidir.

5.4.3.3.Değişken mesaj levhaları

Karayolları Genel Müdürlüğü dışında hiç bir kurum, kuruluş veya özel şahıslar Müdürlük bakım ağına dahil karayolu ağı üzerine veya sorumlu oldukları karayolu ağı üzerine Trafik Kontrol Elemanları yerleştiremez. Karayolları Genel Müdürlüğü akım aşağı doğrultuda yaşanan olaylarla ilgili bilgileri ve alternatif güzergahları akım yukarı doğrultuda aktarmak amacıyla bu işaretleri kullanmaktadır. Hava kirliliği seviyelerinin artmasıyla mevcut güzergahın durumuyla ilgili sürücüleri bilgilendirici mesajlar uygun noktalara yerleştirilmiş levhalarla sağlanacaktır.

5.4.3.4.Telefon bilgi sistemleri

Sürücülerin sabit bir numarayı arayarak yol durumuyla ilgili en yeni bilgileri alabileceği bir sistemdir. Telefon bilgi sistemleri ana sistemden yol durum verilerinin güncel haliyle sağlanabildiği ve otomatik ses kayıtlarının yer aldığı bilgi sistemleridir. Türkiye’de ALO 159 KARAYOLLARI HATTI benzer sistem olarak bulunmaktadır. ALO 159 hattı karayolları yol ağında bulunana sürücülerin seyahat esnasında veyahut seyahat öncesinde her türlü bilgi ve yardım alabileceği bir hattır. ALO 159 hattına sistem tarafından gerekli bilgiler anlık sağlanacak ve Dilovası güzergahındaki yol durumunu öğrenmek için kullanılabilir.

5.4.3.5.Araç içi yol bilgilendirme cihazları

Araç sisteminde dahili veya harici bulunan seyahatle ilgili bilgileri mobil olarak toplayan ve sürücüye ileten sistemlerdir. Veriler yol kenarlarına yerleştirilen kablosuz vericiler yardımıyla bu sistemlere sunulacaktır.

5.4.3.6.Online hizmetler ve mobil uygulamalar

Mobil uygulamalar yol durum bilgisinin kolayca öğrenilebildiği kullanıcıların kendilerinin de veri oluşturduğu platformlardır. Sistemin üreteceği veriler hali hazırda bulunan mobil uygulamalarla paylaşılacak ve bu uygulamaların yol durum bilgisini rahatlıkla kullanabileceği veriler olarak internet ağında paylaşılacaktır.

6. DEĞERLENDİRME

Çalışmada TUBİTAK COST Projesi içerisinde akıllı ulaşım sistemleri uygulamalarıyla karayolu trafiğinin kirlenmedeki payını azaltma çalışması detaylandırılmış ve bu konuda seçilmiş örnek bölge olan Dilovası'na yönelik çalışmalar yapılmıştır. Dilovası bölgesinin durumu ve akıllı ulaşım sistemlerinin amaç doğrultusunda kullanılabilirliği irdelenmiş, Dilovası bölgesinde uygulanabilecek bir sistem ve güzergah tasarlanmıştır. Çalışma aşamasında belirlenen önemli bazı hususlar şunlardır:

Hava kirliliğinin bilincimizde yarattığı negatif etki ülkemizde toplanan verilerle keskin şekilde ortaya koyulmaktadır. Hava kirliliğinin insan yaşamını konforsuz hale getiriyor olması yegane sorun olmayıp daha büyük ölçeklerde ülke kalkınmasına ve refahına sekte vurduğu gibi küresel anlamda da çevre problemlerine neden olacaktır. Küresel ısınma gibi çevre sorunlarının geri dönüşü yine ülke kalkınmasının önünde engel olarak kalacaktır. Çevre sorunlarıyla bilhassa hava kirliliğiyle mücadeleden olumlu sonuçlar çıkarmak ülkemizin iktisadi kalkınmasına doğrudan ve dolaylı katkılar sunacaktır. Çeşitli devlet kurumları bu doğrultuda yaptıkları araştırmalarla hava kirliliğini önlemeye çalışmaktadırlar.

Verilerinin ışığında ulaştırmanın hava kirliliği üzerindeki payının önemli oranlarda olduğu görülmüştür. Karayolu trafiğinin yani motorlu taşıtların yanma prensipleri sonucu oluşturduğu gazlar ulaşım kaynaklı hava kirliliğinin büyük parçasını oluşturmaktadır. Bu çalışmada hava kirliliğindeki payının azaltılması ve belirlenen bölgedeki hava kirliliğinin seyreltilmesi amacıyla çalışılmıştır.

Akıllı ulaşım sistemlerinin günümüzdeki önemi ve gelecekteki rolü ülkemiz karayolları üzerinde söz sahibi olan kurumlar tarafından fark edilmiştir. Akıllı ulaşım sistemleri üzerinde yapılabilecek her türlü çalışma dikkat çekmektedir. Çevre kirliliğini azaltacak çalışmaların AUS ile birlikte çalıştığı bu proje her iki konu başlığı açısından bir örnek teşkil etmektedir.

7. SONUÇLAR

Hava kirliliğinin önlemesi amacıyla birçok disiplinin bir araya gelerek yürüttüğü TUBİTAK COST projesi dahilinde yapılan bu çalışma Akıllı Ulaşım Sistemlerinin kullanıldığı örnek bir yöntem ortaya koymuştur.

Hava kirliliği önleme çalışmalarını ve akıllı ulaşım sistemlerini birleştirecek çalışmaların hem ülke vizyonuna hizmet edeceği hem de küresel sorunlara çözüm üreteceği yapılan araştırmalar ve çalışmalarla ortaya koyulmuştur.

Dilovası bölgesi geçmişte İstanbul metropolünden uzaklaştırılmaya çalışılan sanayinin yarattığı bir yerleşim bölgesidir. Sanayinin ve yerleşmenin üzerine çektiği ana ulaşım arterleri (İstanbul-Ankara Otoyolu ve D100 Karayolu) bölgedeki kirlenmeyi arttırdığı verilerde görülmüştür. Bölgede ki sanayi kaynaklı hava kirliliğini engellemek üzere birçok çalışma yapılmış ve önlem alınmıştır. Bu çalışma İstanbul-Ankara Otoyolu ve D100 karayolunun bölgedeki varlığı düşünülerek ulaştırma alanında yapılmış özel bir çalışmadır.

Tasarlanan yeni güzergah Dilovası bölgesinde hava kirliliğinden etkilenen nüfusun yaşadığı bölgenin kuzeyinde yer alıp kirlenmeye neden olan katkıları uzaklaştıracak pozisyona alınmıştır. Bu güzergahın tercihi hava kirliliğinin arttığı zaman dilimlerinde zorunlu kılınmış diğer zamanlarda opsiyon olarak serbest bırakılmıştır. Bu noktada kullanılan AUS sürücüleri yönlendirmesi daha önce birçok AUS projesinde kullanılmış yöntemlerle sağlanmış, yollara yönlendirici levhalar ve ışıklı tabelalar yerleştirilmesi öngörülmüştür. Otoyol konforundan ödün vermeden ve sürücülerin yönlendirilmesiyle ulaştırma kaynaklı hava kirliliğinin uzaklaştırılabileceği görülmüştür.

Akıllı ulaşım sistemlerinin kullanım alanları ISO tarafından yapılan sınıflandırmalarla genelleştirilmiştir. Bu sınıflardan hava ve çevre koşullarının incelenmesi konusu hava kirliliğini kapsayan bir sınıflandırma olarak düşünülmüştür. Ayrıca hava kirliliğinin verdiği çıktıların değerlendirilmesini yapması ve bu çıktılara göre trafik düzenini

etkilemesi projede tasarlanan sistemi trafik yönetimi ve işlemleri başlığı altına sokmuştur.

KAYNAKLAR

- [1] **B. Aydınlar, H. Güven ve S. Kirksekiz**, Hava Kirliliği Nedir, Ölçüm ve Hava Kalite Modelleme, Modelleme Yöntemleri Nelerdir, Sakarya, Sakarya Üniversitesi, 2009.
- [2] **S. İncecik**, Hava Kirliliği, İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi, 1994.
- [3] **Ç. Güler ve L. Akın**, Halk Sağlığı Temel Bilgiler, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, 2015, pp. 670-748.
- [4] **EPA**, Terms of Environment, United States Environmental Protection Agency, United States, 1992.
- [5] **A. Saral**, Hava Kirliliği Nedir, Ülkemizdeki Durumdan Kesitler, *Bilim ve Akıl Aydınlığında Eğitim*, no. 135, pp. 34-41, 2011.
- [6] **Ç. v. Ş. Bakanlığı**, KOCAELİ İLİ 2016 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kocaeli, 2017.
- [7] **Z. Öztürk**, OTOYOL VE DEMİRYOLUNUN ÖNEMLİ ÇEVRE ETKİLERİNİN İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ, (Doktora Tezi) İSTANBUL: İTÜ, 1994.
- [8] <<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=27667>> Erişim Tarihi: 15.03.2019
- [9] <https://www.havaizleme.gov.tr/STN/STN_Report/StationDataDownload> Erişim Tarihi: 09.04.2019
- [10] **Kumar, M., Albert, S. ve K Deeter, D.** A Summary of Rural Intelligent Transportation Systems (ITS) Benefits as Applied to ODOT Region 1, Oregon Department of Transportation Region 1, 2005
- [11] **S. Ezell**, Intelligent Transportation Systems, The Information Technology & Innovation Foundation, 2010
- [12] **UDHB**, Ulusal Akıllı Ulaşım Sistemleri Strateji Belgesi (2014-2023) ve Eki Eylem Planı (2014-2016), T.C. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Ankara, 2014.

- [13] **M. A. PEKİN**, ULAŞTIRMA SEKTÖRÜNDE KAYNAKLANAN SERA GAZI EMİSYONLARI, İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi, 2006 Haziran.
- [14] **S. Shaheen ve R. Finson**, Intelligent Transportation Systems, Reference Module in Earth Systems and Environmental Sciences, California, 2013.
- [15] **Ulusal Akıllı Ulaşım Sistemleri Strateji Belgesi 2013-2023 ve Eylem Planı (2013-2015)**, T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Ankara, 2013 Mart.
- [16] **Akıllı Ulaşım Sistemleri Çalıştayı Bildiriler Kitabı**, İstanbul: T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, 25 Mayıs 2012.
- [17] **A. Eicher**, Nächste Ausfahrt: intelligente Verkehrssysteme, *gis.Business*, pp. 8-13, 2015.
- [18] **Canada Transportation Act**, Government Of Canada, Canada, 1996.
- [19] **European Commission, The Seventh Framework Programme**, TPT Workprogramme, European Commission, Europe, 2008.
- [20] **M. Aydın. M. E. KENANOĞLU**, Akıllı Ulaşım Sistemlerinin Dışsallık Bağlamında Değerlendirilmesi: Seçilmiş Ülke Uygulamaları, *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, p. 371, 2018.
- [21] **ITS Action Plan**, European Commission, Belgium, 2010.
- [22] **T. HANAI**, Intelligent Transport Systems, Japan: Society of Automotive Engineers of Japan, 2014.
- [23] **Michael Wolfe**, ITS ePrimer Module 6: Freight, Intermodal, and Commercial Vehicle Operations USDOT RITA ITS Professional Capacity Building Program, 2014, . <https://www.pcb.its.dot.gov/eprimer/documents/module6.pdf>. [Erişim Tarihi: 9 Nisan 2019].
- [24] **Luks, F., Siebenhüner, B., Felbinger, D., Lux, A., Beschorner, T. & Wendorf, G.**, Sozial-ökologische Transformation der Ökonomik–Probleme, Potentiale und Perspektiven, München: Gaia, 2007.
- [25] **J. P. & Funtowicz. S., V.D. Sluijs**, Für eine neue Alternative, Berlin: Karl Dietz Verlag, 2008.
- [26] **A. Sen, & J. Fitoussi, J. Stiglitz**, Mismeasuring our lives: Why GDP Doesn't Add Up, USA: The New Press, 2010,
- [27] **Costanza, R., Erickson, J., Fligger, K., Adams, A., Adams, C., Altschuler, B., Balter, S., Fisher, B., Hike, J. & Kelly, J.** Estimates of the genuine progress

indicator (GPI) for Vermont, Chittenden County and Burlington, from 1950 to 2000. *Ecological Economics*, 51, 139- 155..

- [28] **A. Distaso**, Well-being and/or quality of life in EU countries through a multidimensional index of sustainability, *Ecological Economics*, no. 64, pp. 163-180, 2007.
- [29] **P. Dasgupta**, Nature in economics, *Environmental and Resource Economics*, no. 39, p. 17, 2008.
- [30] **M. Jacobs**, "Green Growth: Economic Theory and Political, *Centre for Climate Change Economics and Policy, Grantham Research Institute on Climate Change and the Environment*, pp. 92., 2012
- [31] **Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018)**, T.C. Kalkınma Bakanlığı, Ankara, 2013.
- [32] **H. Mohammed**, Module 3: Application of ITS to Transportation Management Systems, . <https://www.pcb.its.dot.gov/eprimer/documents/module3.pdf>. [Erişim Tarihi: 26 03 2019].
- [33] **11. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Şurası, Karayolu Çalışma Grubu Raporu**, UDHB, Ankara, 2013.
- [34] **KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ STRATEJİK PLANI 2017-2021**, Ankara: T.C ULAŞTIRMA DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI, 2016.
- [35] **J. Sussman**, Perspective on ITS, -: Springer Science,Business Media, Inc., 2005.
- [36] **A. Akbaş**, Türkiye'nin 2023 Akıllı Ulaşım Vizyonu ve Ulusal AUS Mimarisinin Geliştirilme Yöntemi Üzerine, %1 içinde *Toplu Ulaşım Haftası Transist 6. Ulaşım Sempozyumu ve Fuarı Bildiriler Kitabı*, İstanbul, İETT, Aralık 2013, pp. 416-424.
- [37] **G. Erkut ve A. N. Albayrak**, Sanayi gelişimini etkileyen yerel dinamikler: Gebze Dilovası örneği, *11.BÖLGE BİLİMİ/BÖLGE PLANLAMA KONGRESİ*, Trabzon, 2004.
- [38] **S. Zaimoğlu**, İstanbul Sanayi Bölgeleri,, İstanbul: Hüsnütabiat Matbaası, 1971.
- [39] **K. Güzelsu**, İstanbul Metropoliten Alan Planlaması, İstanbul: Türkiye'de Metropoliten Alan Planlama Ve Sorunları Kolokiyumu, 1985.
- [40] **A. YÜZER**, Yerleşmelerde Sanayi Alanları Yer Seçimi Eğilimi Alan Tahsisleri ve Yeni Düzenleme Stratejileri İstanbul Örneği, İstanbul: İTÜ, 2002.

- [41] **İ. TEKELİ**, Development of Istanbul Metropolitan Area, İstanbul: Kent Basımevi, 1994.
- [42] **TÜRKİYE ÇEVRE SORUNLARI VE ÖNCELİKLERİ DEĞERLENDİRME RAPORU**, ANKARA: ÇŞB, 2018.
- [43] <www.havaizleme.gov.tr> Erişim Tarihi: 11.11.2018
- [44] <https://www.havaizleme.gov.tr/STN/STN_Report/StationDataDownload> Erişim Tarihi: 09.04.2019
- [45] **N. Yayla**, KARAYOLU MÜHENDİSLİĞİ, İSTANBUL: BİRSEN YAYINEVİ, 2004.
- [46] **E. Çetinkaya**, TARSUS-MERSİN OTOYOLU-D400 DEVLET YOLU KAVŞAĞI İÇİN ÖNERİLEN KAVŞAK TİPLERİ VE KIYASLAMALAR (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: İTÜ, 2001.
- [47] **E. Çetinkaya**, İstanbul-İzmir Otoyolu Bursa Çevreyolu 1. Kesim'inin Projelendirme ve İnşaat Aşamalarının İncelenmesi ve Değerlendirilmesi (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: İTÜ, 2005.

EKLER

Çizelge A : Yatay Eksen Bilgiler Özeti

YATAY EKSEN BİLGİLER ÖZETİ				EKSEN ADI: DİLOVASI ALTERNATİF GÜZERGAH	
NO	KİLOMETRE	KUZEY (X)	DOĞU (Y)	SEMT AÇISI	ELEMAN
L67	0+000,000	4517197,190	718751,816	354,4741	ALİYNMAN L=107,323
L1	0+000,000	4517197,190	718751,816	354,4741	ALİYNMAN L=107,323
C3	0+107,323	4517278,221	718681,443	354,4741	R=1000,000 Δ=14,2045 T=112,027 L=223,124
C51	0+107,323	4517278,221	718681,443	354,4741	R=1000,000 Δ=14,2045 T=112,027 L=223,124
L2	0+330,448	4517461,543	718555,066	368,6786	ALİYNMAN L=1,404
L13	0+330,448	4517461,543	718555,066	368,6786	ALİYNMAN L=1,404
L24	0+330,448	4517461,543	718555,066	368,6786	ALİYNMAN L=1,404
L35	0+330,448	4517461,543	718555,066	368,6786	ALİYNMAN L=1,404
L46	0+330,448	4517461,543	718555,066	368,6786	ALİYNMAN L=1,404
L57	0+330,448	4517461,543	718555,066	368,6786	ALİYNMAN L=1,404
L68	0+330,448	4517461,543	718555,066	368,6786	ALİYNMAN L=1,404
L12	0+330,448	4517461,543	718555,066	368,6786	ALİYNMAN L=1,404
C34	0+331,852	4517462,781	718554,403	380,2361	R=1000,000 Δ=7,1812 T=56,461 L=112,802
L3	0+444,654	4517571,905	718526,068	398,9748	ALİYNMAN L=362,097
L14	0+444,654	4517571,905	718526,068	398,9748	ALİYNMAN L=362,097
L25	0+444,654	4517571,905	718526,068	398,9748	ALİYNMAN L=362,097
L36	0+444,654	4517571,905	718526,068	398,9748	ALİYNMAN L=362,097
L47	0+444,654	4517571,905	718526,068	398,9748	ALİYNMAN L=362,097
L58	0+444,654	4517571,905	718526,068	398,9748	ALİYNMAN L=362,097
L69	0+444,654	4517571,905	718526,068	398,9748	ALİYNMAN L=362,097

Çizelge A : Yatay Eksen Bilgiler Özeti (Devam)

YATAY EKSEN BİLGİLER ÖZETİ					EKSEN ADI: DİĞİVASI ALTERNATİF GÜZERGAH
NO	KİLOMETRE	KUZEY (X)	DOĞU (Y)	SEMT AÇISI	ELEMAN
L23	0+444.654	4517571.905	718526.068	398.9748	ALİYNMAN L=362.097
C35	0+806.751	4517933.955	718520.237	398.9748	R=1000.000 Δ=5.1782 T=40.692 L=81.339
C61	0+806.751	4517933.955	718520.237	398.9748	R=1000.000 Δ=5.1782 T=40.692 L=81.339
L4	0+888.091	4518015.141	718515.623	393.7966	ALİYNMAN L=1.016
L15	0+888.091	4518015.141	718515.623	393.7966	ALİYNMAN L=1.016
L26	0+888.091	4518015.141	718515.623	393.7966	ALİYNMAN L=1.016
L37	0+888.091	4518015.141	718515.623	393.7966	ALİYNMAN L=1.016
L48	0+888.091	4518015.141	718515.623	393.7966	ALİYNMAN L=1.016
L59	0+888.091	4518015.141	718515.623	393.7966	ALİYNMAN L=1.016
L70	0+888.091	4518015.141	718515.623	393.7966	ALİYNMAN L=1.016
L34	0+888.091	4518015.141	718515.623	393.7966	ALİYNMAN L=1.016
C36	0+889.107	4518016.152	718515.524	393.7966	R=800.000 Δ=16.9169 T=106.922 L=212.584
C71	0+889.107	4518016.152	718515.524	393.7966	R=800.000 Δ=16.9169 T=106.922 L=212.584
L5	1+101.691	4518222.514	718467.139	376.8797	ALİYNMAN L=226.693
L16	1+101.691	4518222.514	718467.139	376.8797	ALİYNMAN L=226.693
L27	1+101.691	4518222.514	718467.139	376.8797	ALİYNMAN L=226.693
L38	1+101.691	4518222.514	718467.139	376.8797	ALİYNMAN L=226.693
L49	1+101.691	4518222.514	718467.139	376.8797	ALİYNMAN L=226.693
L60	1+101.691	4518222.514	718467.139	376.8797	ALİYNMAN L=226.693
L71	1+101.691	4518222.514	718467.139	376.8797	ALİYNMAN L=226.693

Çizelge A : Yatay Eksen Bilgiler Özeti (Devam)

YATAY EKSEN BİLGİLER ÖZETİ				EKSEN ADI: DİLOVASI ALTERNATİF GÜZERGAH	
NO	KİLOMETRE	KUZEY (X)	DOĞU (Y)	SEMT AÇISI	ELEMAN
L45	1+101.691	4518222.514	718467.139	376.8797	ALİYNMAN L=226.693
C37	1+328.383	4518434.421	718386.608	376.8797	R=1000,000 Δ=20,5417 T=162,748 L=322,668
C80	1+328.383	4518434.421	718386.608	376.8797	R=1000,000 Δ=20,5417 T=162,748 L=322,668
L6	1+651.051	4518712.503	718225.721	356.3381	ALİYNMAN L=170,296
L17	1+651.051	4518712.503	718225.721	356.3381	ALİYNMAN L=170,296
L28	1+651.051	4518712.503	718225.721	356.3381	ALİYNMAN L=170,296
L39	1+651.051	4518712,503	718225,721	356,3381	ALİYNMAN L=170,296
L50	1+651,051	4518712,503	718225,721	356,3381	ALİYNMAN L=170,296
L61	1+651,051	4518712,503	718225,721	356,3381	ALİYNMAN L=170,296
L72	1+651,051	4518712,503	718225,721	356,3381	ALİYNMAN L=170,296
L56	1+651,051	4518712,503	718225,721	356,3381	ALİYNMAN L=170,296
C38	1+821.347	4518844.293	718117.868	356.3381	R=1000,000 Δ=13,4708 T=106,196 L=211,599
C82	1+821.347	4518844.293	718117.868	356.3381	R=1000,000 Δ=13,4708 T=106,196 L=211,599
L7	2+032.946	4518992.702	717967.595	342.8672	ALİYNMAN L=177,718
L18	2+032.946	4518992.702	717967.595	342.8672	ALİYNMAN L=177,718
L29	2+032.946	4518992.702	717967.595	342.8672	ALİYNMAN L=177,718
L40	2+032,946	4518992,702	717967,595	342,8672	ALİYNMAN L=177,718
L51	2+032,946	4518992,702	717967,595	342,8672	ALİYNMAN L=177,718
L62	2+032,946	4518992,702	717967,595	342,8672	ALİYNMAN L=177,718
L73	2+032,946	4518992,702	717967,595	342,8672	ALİYNMAN L=177,718

Çizelge A : Yatay Eksen Bilgiler Özeti (Devam)

YATAY EKSEN BİLGİLER ÖZETİ				EKSEN ADI: DİLOVASI ALTERNATİF GÜZERGAH	
NO	KİLOMETRE	KUZEY (X)	DOĞU (Y)	SEMT AÇISI	ELEMAN
L78	2+032.946	4518992.702	717967.595	342.8672	ALİYNMAN L=177.718
C39	2+210.664	4519103.529	717828.667	342.8672	R=1000.000 Δ=29.3085 T=234.343 L=460.378
C83	2+210.664	4519103.529	717828.667	342.8672	R=1000.000 Δ=29.3085 T=234.343 L=460.378
L8	2+671.042	4519299.202	717416.426	313.5587	ALİYNMAN L=813.895
L19	2+671.042	4519299.202	717416.426	313.5587	ALİYNMAN L=813.895
L30	2+671.042	4519299.202	717416.426	313.5587	ALİYNMAN L=813.895
L41	2+671.042	4519299.202	717416.426	313.5587	ALİYNMAN L=813.895
L52	2+671.042	4519299.202	717416.426	313.5587	ALİYNMAN L=813.895
L63	2+671.042	4519299.202	717416.426	313.5587	ALİYNMAN L=813.895
L74	2+671.042	4519299.202	717416.426	313.5587	ALİYNMAN L=813.895
L79	2+671.042	4519299.202	717416.426	313.5587	ALİYNMAN L=813.895
C40	3+484.937	4519471.238	716620.921	313.5587	R=1000.000 Δ=1.6906 T=13.279 L=26.557
C84	3+484.937	4519471.238	716620.921	313.5587	R=1000.000 Δ=1.6906 T=13.279 L=26.557
L9	3+511.493	4519477.195	716595.042	315.2493	ALİYNMAN L=1431.314
L20	3+511.493	4519477.195	716595.042	315.2493	ALİYNMAN L=1431.314
L31	3+511.493	4519477.195	716595.042	315.2493	ALİYNMAN L=1431.314
L42	3+511.493	4519477.195	716595.042	315.2493	ALİYNMAN L=1431.314
L53	3+511.493	4519477.195	716595.042	315.2493	ALİYNMAN L=1431.314
L64	3+511.493	4519477.195	716595.042	315.2493	ALİYNMAN L=1431.314
L75	3+511.493	4519477.195	716595.042	315.2493	ALİYNMAN L=1431.314

Çizelge A : Yatay Eksen Bilgiler Özeti (Devam)

YATAY EKSEN BİLGİLER ÖZETİ				EKSEN ADI: DİLOVASI ALTERNATİF GÜZERGAH	
NO	KİLOMETRE	KUZEY (X)	DOĞU (Y)	SEMT AÇISI	ELEMAN
L80	3+511.493	4519477.195	716595.042	315.2493	ALİYNMAN L=1431.314
C41	4+942.807	4519816.777	715204.594	315.2493	R=1000,000 Δ=12,0784 T=95,149 L=189,727
C85	4+942.807	4519816.777	715204.594	315.2493	R=1000,000 Δ=12,0784 T=95,149 L=189,727
L10	5+132.535	4519844.089	715017.130	303.1709	ALİYNMAN L=2836,359
L21	5+132.535	4519844.089	715017.130	303.1709	ALİYNMAN L=2836,359
L32	5+132.535	4519844.089	715017.130	303.1709	ALİYNMAN L=2836,359
L43	5+132.535	4519844.089	715017.130	303.1709	ALİYNMAN L=2836,359
L54	5+132.535	4519844.089	715017.130	303.1709	ALİYNMAN L=2836,359
L65	5+132.535	4519844.089	715017.130	303.1709	ALİYNMAN L=2836,359
L76	5+132.535	4519844.089	715017.130	303.1709	ALİYNMAN L=2836,359
L81	5+132.535	4519844.089	715017.130	303.1709	ALİYNMAN L=2836,359
C50	7+968.894	4519985.306	712184.289	303.1709	R=1000,000 Δ=3,9122 T=30,736 L=61,452
C86	7+968.894	4519985.306	712184.289	303.1709	R=1000,000 Δ=3,9122 T=30,736 L=61,452
L11	8+030.346	4519986.479	712122.858	299.2588	ALİYNMAN L=1138,214
L22	8+030.346	4519986.479	712122.858	299.2588	ALİYNMAN L=1138,214
L33	8+030.346	4519986.479	712122.858	299.2588	ALİYNMAN L=1138,214
L44	8+030.346	4519986.479	712122.858	299.2588	ALİYNMAN L=1138,214
L55	8+030.346	4519986.479	712122.858	299.2588	ALİYNMAN L=1138,214
L66	8+030.346	4519986.479	712122.858	299.2588	ALİYNMAN L=1138,214
L77	8+030.346	4519986.479	712122.858	299.2588	ALİYNMAN L=1138,214

Çizelge A : Yatay Eksen Bilgiler Özeti (Devam)

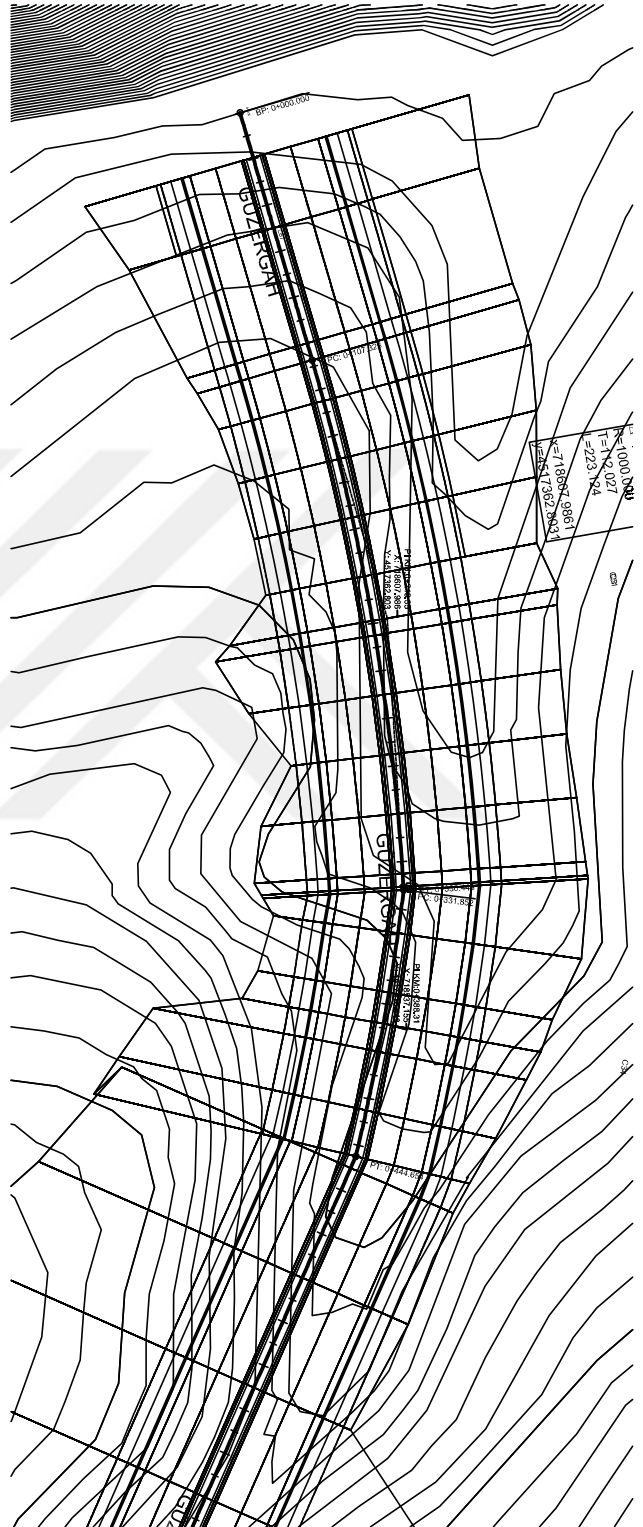
YATAY EKSEN BİLGİLER ÖZETİ				EKSEN ADI: DİLOVASI ALTERNATİF GÜZERGAH	
NO	KİLOMETRE	KUZEY (X)	DOĞU (Y)	SEMT AÇISI	ELEMAN
L82	8+030.346	4519986.479	712122.858	299.2588	AL YNMAN L=1138,214

Çizelge A : Yatay Eksen Bilgiler Özeti (Devam)

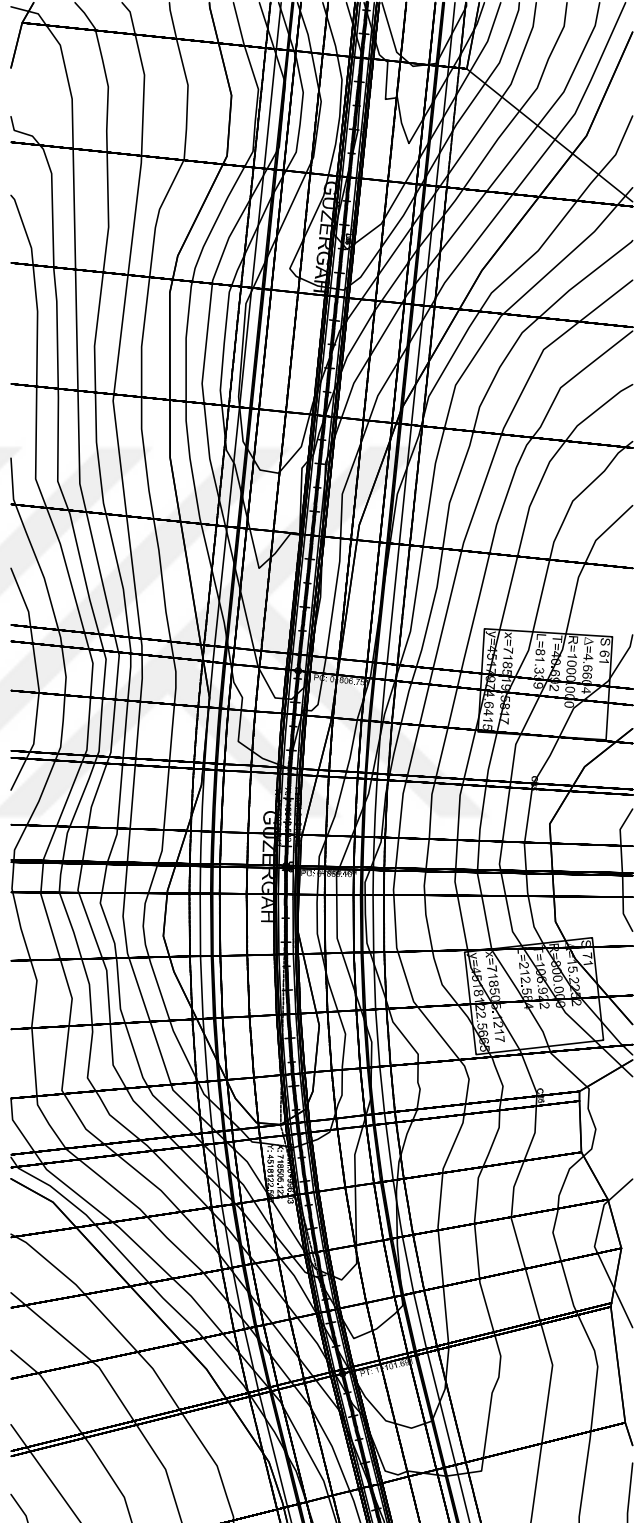
Çizelge B : Tasarlanan Geçki Plan Profil

KİLOMETRE	ARAZİ KOTU	KIRMIZI KOT	YATAY GEOMETRİ	
			L=107,233	R=1000,000
0+000,000	17,5936	17,5936		
0+020,000	20,9072	20,9072		
0+030,000	23,9338	23,9338		
0+040,000	25,9999	25,9999		
0+050,000	30,0000	30,0000		
0+060,000	32,1915	32,1915		
0+070,000	34,3831	34,3831		
0+080,000	36,5746	36,5746		
0+090,000	37,9745	37,9745		
0+100,000	39,1616	39,1616		
0+110,000	40,0897	40,0897		
0+120,000	40,2778	40,2778		
0+130,000	40,541	40,541		
0+140,000	41,186	41,186		
0+150,000	41,840	41,840		
0+160,000	41,5668	41,5668		
0+170,000	41,2838	41,2838		
0+180,000	41,330	41,330		
0+190,000	40,4477	40,4477		
0+200,000	39,037	39,037		
0+210,000	38,013	38,013		
0+220,000	37,180	37,180		
0+230,000	36,3636	36,3636		
0+240,000	35,661	35,661		
0+250,000	34,9745	34,9745		
0+260,000	34,342	34,342		
0+270,000	34,525	34,525		
0+280,000	34,880	34,880		
0+290,000	36,000	36,000		
0+300,000	36,563	36,563		
0+310,000	37,1713	37,1713		
0+320,000	38,1616	38,1616		
0+330,000	41,495	41,495		
0+340,000	44,898	44,898		
0+350,000	47,472	47,472		
0+360,000	49,899	49,899		
0+370,000	50,687	50,687		
0+380,000	50,722	50,722		
0+390,000	50,108	50,108		
0+400,000	49,394	49,394		
0+410,000	48,676	48,676		
0+420,000	48,025	48,025		
0+430,000	47,428	47,428		
0+440,000	47,238	47,238		
0+450,000	48,896	48,896		
0+460,000	49,930	49,930		
0+470,000	49,968	49,968		
0+480,000	53,232	53,232		
0+490,000	55,365	55,365		
0+500,000	57,498	57,498		
0+510,000	59,631	59,631		
0+520,000	62,298	62,298		
0+530,000	64,969	64,969		
0+540,000	67,979	67,979		
0+550,000	70,229	70,229		

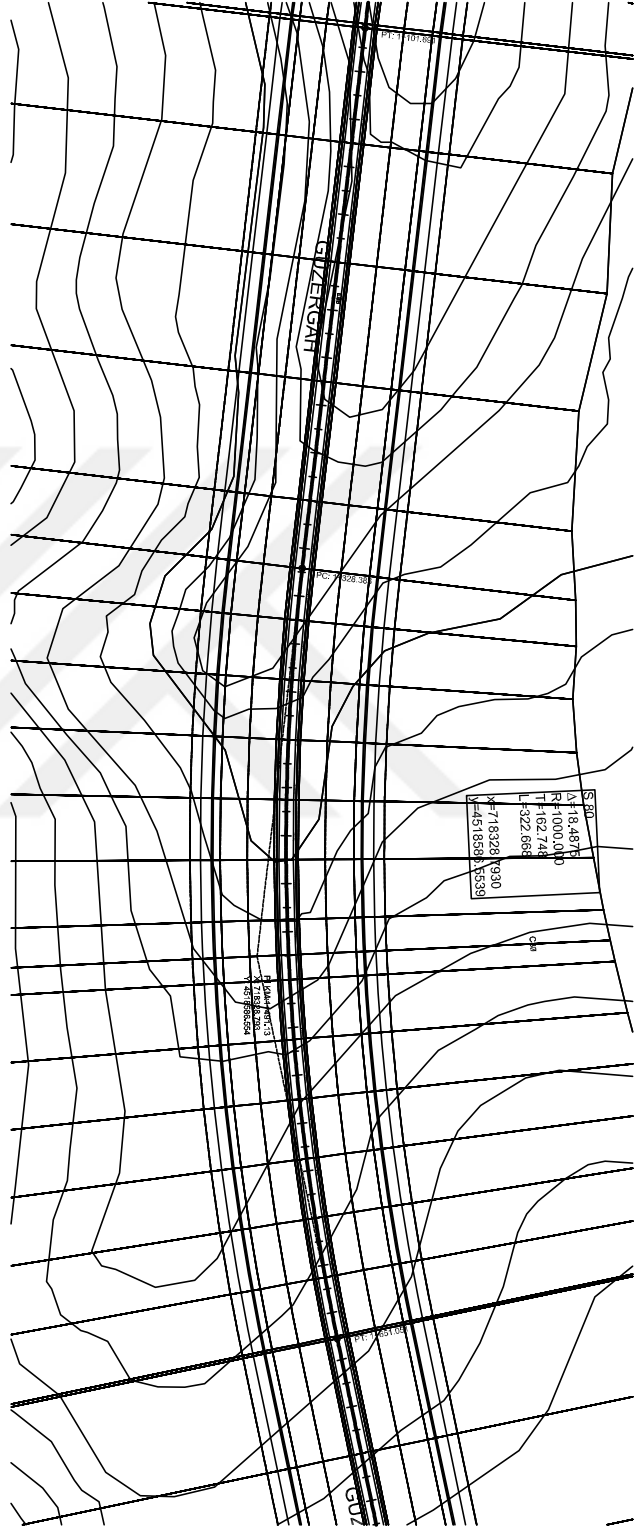
Çizelge B : Tasarlanan Geçki Plan Profil (devam)

ARAZI KOTU	KIRMIZI KOT	KLOMETRE
0+570,000	70,753	
0+580,000	70,975	
0+590,000	70,276	
0+600,000	69,960	
0+610,000	69,900	
0+620,000	69,910	
0+630,000	70,327	
0+640,000	72,994	
0+650,000	75,533	
0+660,000	78,872	
0+670,000	79,959	
0+680,000	81,085	
0+690,000	83,007	
0+700,000	84,817	
0+710,000	86,603	
0+720,000	88,702	
0+730,000	88,411	
0+740,000	88,067	
0+750,000	87,723	
0+760,000	87,379	
0+770,000	88,475	
0+780,000	88,470	
0+790,000	88,851	
0+800,000	89,873	
0+810,000	89,941	
0+820,000	91,438	
0+830,000	94,088	
0+840,000	94,783	
0+850,000	95,520	
0+860,000	97,214	
0+870,000	99,186	
0+880,000	99,892	
0+890,000	99,896	
0+900,000	99,900	
0+910,000	99,910	
0+920,000	99,928	
0+930,000	99,903	
0+940,000	99,880	
0+950,000	99,896	
0+960,000	99,911	
0+970,000	99,925	
0+980,000	99,956	
0+990,000	99,988	
1+000,000	102,772	
1+010,000	107,265	
1+020,000	107,882	
1+030,000	108,457	
1+040,000	109,001	
1+050,000	109,604	
1+060,000	113,005	
1+070,000	116,099	
1+080,000	118,047	
1+090,000	119,922	
1+100,000	122,291	
1+110,000	124,623	
1+120,000	127,342	

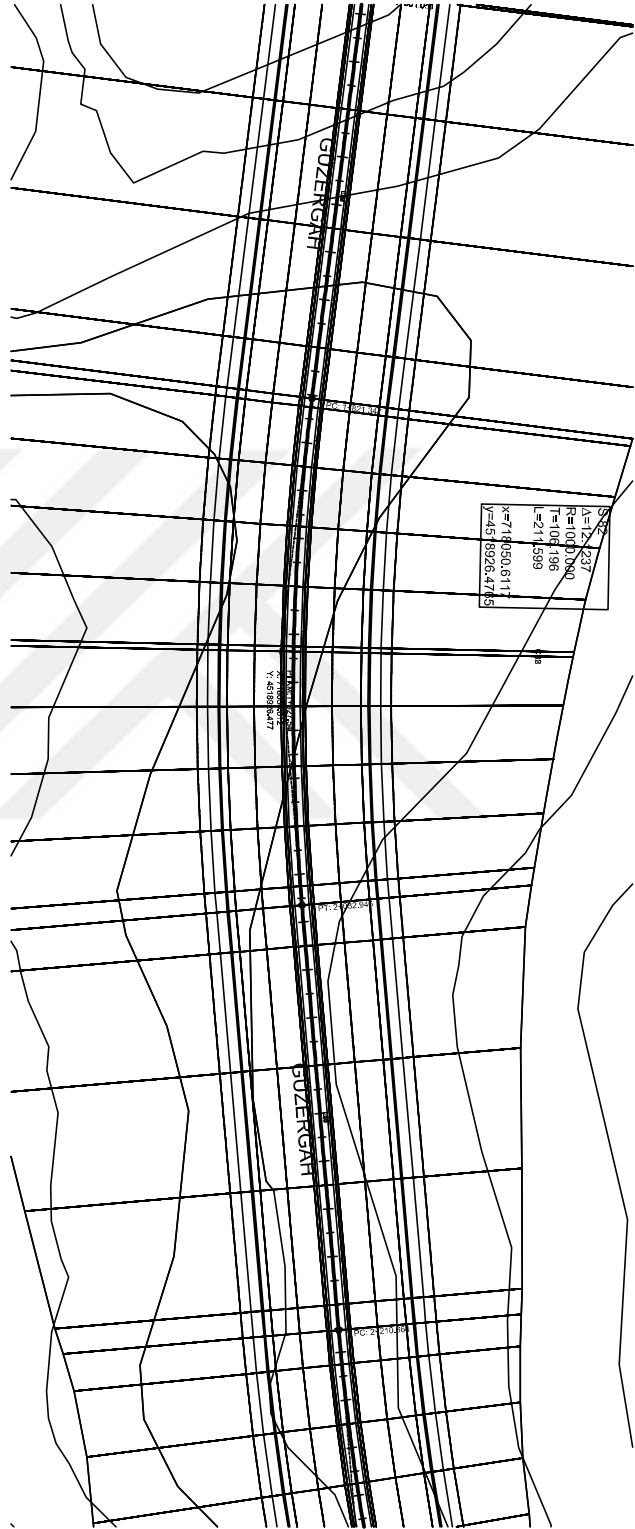
Çizelge B : Tasarlanan Geçki Plan Profil (devam)

KILOMETRE	ARAZİ KOTU		KIRIMIZI KOT	
	1/1000	1/1000	1/1000	1/1000
140	128,177	128,177	130	130
141	128,177	128,177	130	130
142	128,177	128,177	130	130
143	128,177	128,177	130	130
144	128,177	128,177	130	130
145	128,177	128,177	130	130
146	128,177	128,177	130	130
147	128,177	128,177	130	130
148	128,177	128,177	130	130
149	128,177	128,177	130	130
150	128,177	128,177	130	130
151	128,177	128,177	130	130
152	128,177	128,177	130	130
153	128,177	128,177	130	130
154	128,177	128,177	130	130
155	128,177	128,177	130	130
156	128,177	128,177	130	130
157	128,177	128,177	130	130
158	128,177	128,177	130	130
159	128,177	128,177	130	130
160	128,177	128,177	130	130
161	128,177	128,177	130	130
162	128,177	128,177	130	130
163	128,177	128,177	130	130
164	128,177	128,177	130	130
165	128,177	128,177	130	130
166	128,177	128,177	130	130
167	128,177	128,177	130	130
168	128,177	128,177	130	130
169	128,177	128,177	130	130
170	128,177	128,177	130	130
171	128,177	128,177	130	130
172	128,177	128,177	130	130
173	128,177	128,177	130	130
174	128,177	128,177	130	130
175	128,177	128,177	130	130
176	128,177	128,177	130	130
177	128,177	128,177	130	130
178	128,177	128,177	130	130
179	128,177	128,177	130	130
180	128,177	128,177	130	130

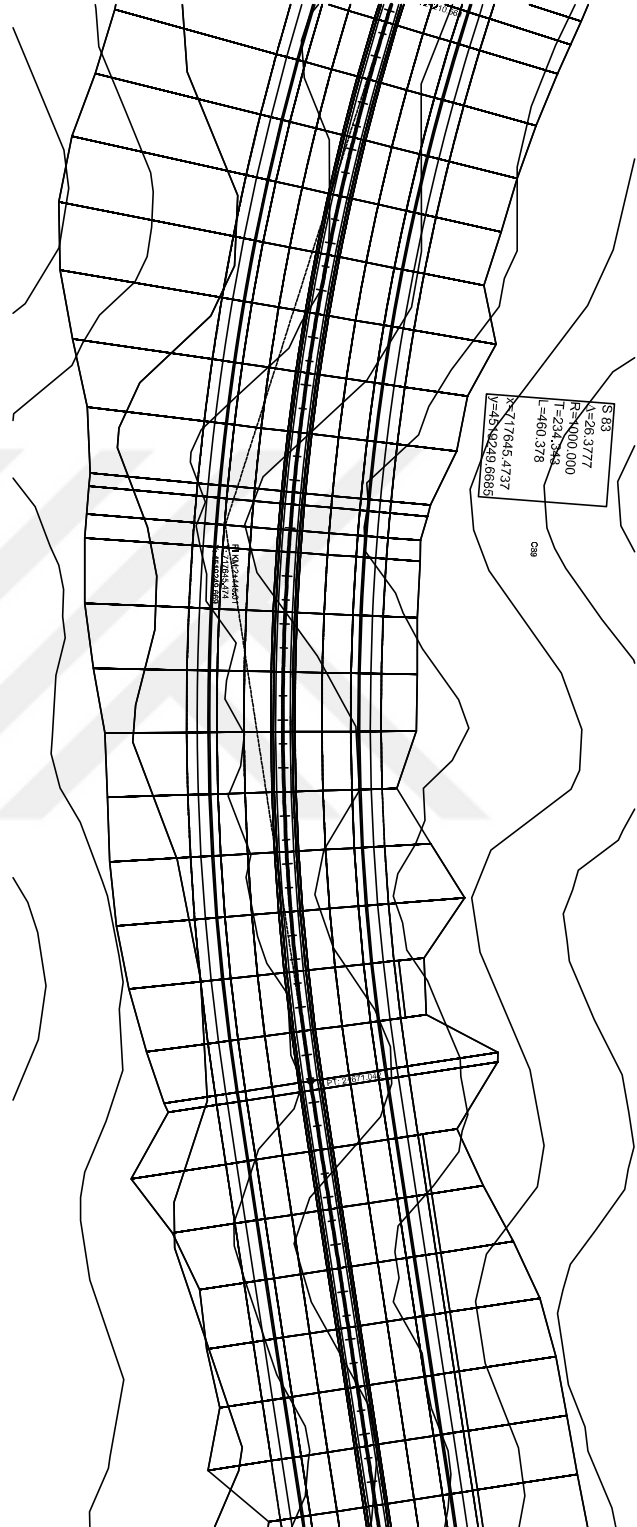
Çizelge B : Tasarlanan Geçki Plan Profil (devam)

KILOMETRE	KİMLİZİ KOT		KİMLİZİ KOT
	1/100	1/1500	
14700,000	184,451	184,451	195
14710,000	185,741	185,741	180
14720,000	187,031	187,031	190
14730,000	188,321	188,321	175
14740,000	189,611	189,611	175
14750,000	190,901	190,901	180
14760,000	192,191	192,191	190
14770,000	193,481	193,481	200
14780,000	194,771	194,771	195
14790,000	196,061	196,061	190
14800,000	197,351	197,351	185
14810,000	198,641	198,641	185
14820,000	199,931	199,931	190
14830,000	201,221	201,221	195
14840,000	202,511	202,511	190
14850,000	203,801	203,801	195
14860,000	205,091	205,091	200
14870,000	206,381	206,381	195
14880,000	207,671	207,671	190
14890,000	208,961	208,961	185
14900,000	210,251	210,251	185
14910,000	211,541	211,541	190
14920,000	212,831	212,831	195
14930,000	214,121	214,121	200
14940,000	215,411	215,411	195
14950,000	216,701	216,701	190
14960,000	217,991	217,991	185
14970,000	219,281	219,281	185
14980,000	220,571	220,571	190
14990,000	221,861	221,861	195
15000,000	223,151	223,151	200
15010,000	224,441	224,441	195
15020,000	225,731	225,731	190
15030,000	227,021	227,021	185
15040,000	228,311	228,311	185
15050,000	229,601	229,601	190
15060,000	230,891	230,891	195
15070,000	232,181	232,181	200
15080,000	233,471	233,471	195
15090,000	234,761	234,761	190
15100,000	236,051	236,051	185
15110,000	237,341	237,341	185
15120,000	238,631	238,631	190
15130,000	239,921	239,921	195
15140,000	241,211	241,211	200
15150,000	242,501	242,501	195
15160,000	243,791	243,791	190
15170,000	245,081	245,081	185
15180,000	246,371	246,371	185
15190,000	247,661	247,661	190
15200,000	248,951	248,951	195
15210,000	250,241	250,241	200
15220,000	251,531	251,531	195
15230,000	252,821	252,821	190
15240,000	254,111	254,111	185
15250,000	255,401	255,401	185

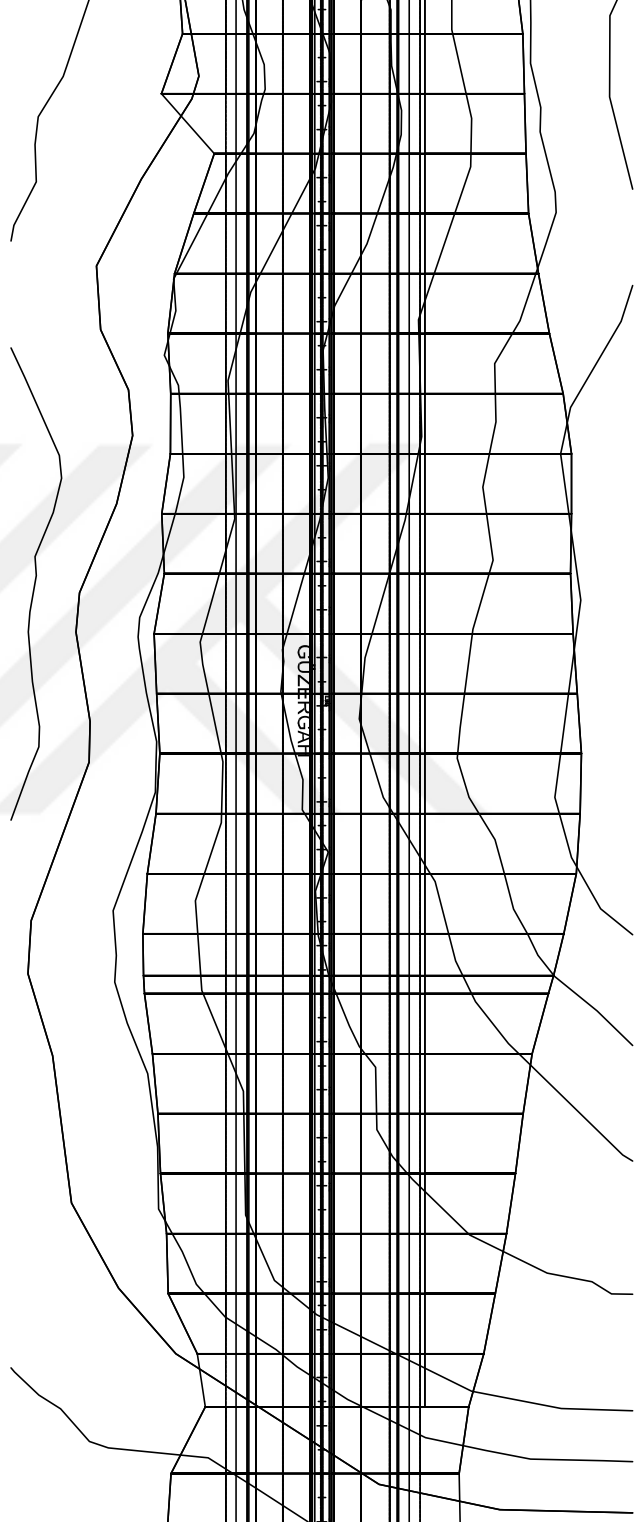
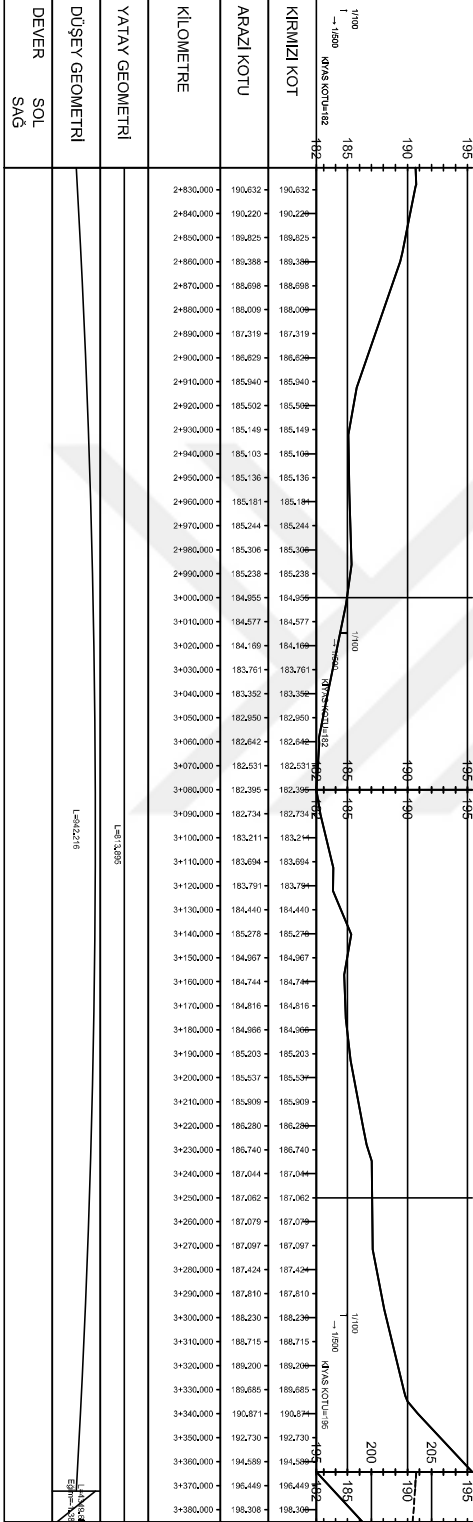

Çizelge B : Tasarlanan Geçki Plan Profil (devam)

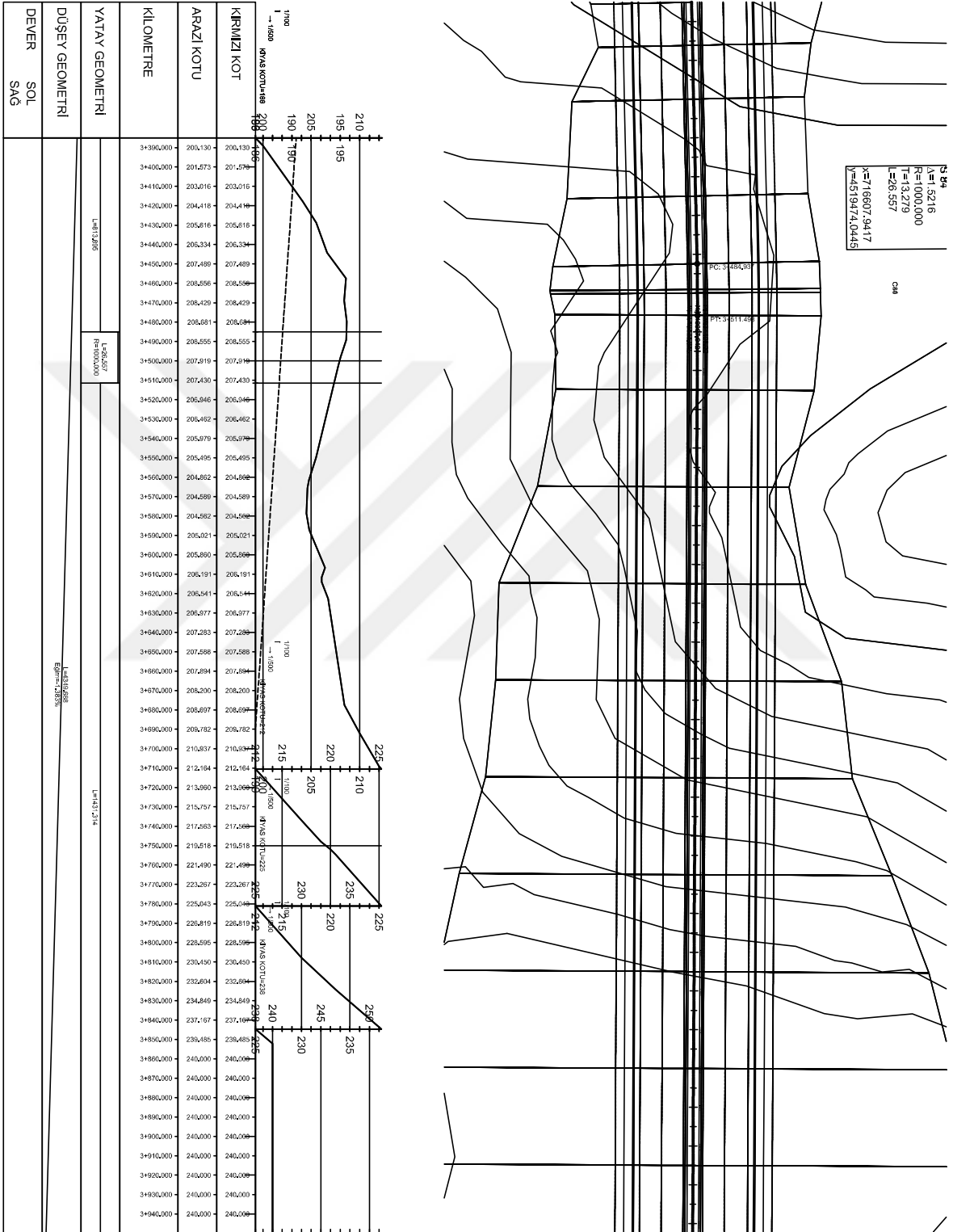
DEYER	SOL	SAĞ
24280,000	192,875	192,875
24270,000	193,499	193,499
24260,000	193,819	193,819
24250,000	194,126	194,126
24300,000	194,419	194,419
24310,000	194,700	194,700
24320,000	194,922	194,922
24330,000	195,099	195,099
24340,000	194,992	194,992
24350,000	194,474	194,474
24360,000	193,999	193,999
24370,000	193,461	193,461
24380,000	192,478	192,478
24390,000	191,483	191,483
24400,000	190,476	190,476
24410,000	189,446	189,446
24420,000	188,483	188,483
24430,000	188,449	188,449
24440,000	188,390	188,390
24450,000	188,508	188,508
24460,000	188,883	188,883
24470,000	189,037	189,037
24480,000	190,657	190,657
24490,000	191,523	191,523
24500,000	191,843	191,843
24510,000	192,424	192,424
24520,000	192,696	192,696
24530,000	193,206	193,206
24540,000	193,067	193,067
24550,000	192,716	192,716
24560,000	192,257	192,257
24570,000	192,268	192,268
24580,000	192,340	192,340
24590,000	191,893	191,893
24600,000	192,104	192,104
24610,000	192,530	192,530
24620,000	193,001	193,001
24630,000	193,881	193,881
24640,000	194,302	194,302
24650,000	194,203	194,203
24660,000	194,231	194,231
24670,000	194,399	194,399
24680,000	194,016	194,016
24690,000	192,947	192,947
24700,000	191,646	191,646
24710,000	190,344	190,344
24720,000	189,207	189,207
24730,000	188,637	188,637
24740,000	188,280	188,280
24750,000	188,190	188,190
24760,000	188,192	188,192
24770,000	188,325	188,325
24780,000	188,903	188,903
24790,000	189,481	189,481
24800,000	190,065	190,065
24810,000	190,624	190,624

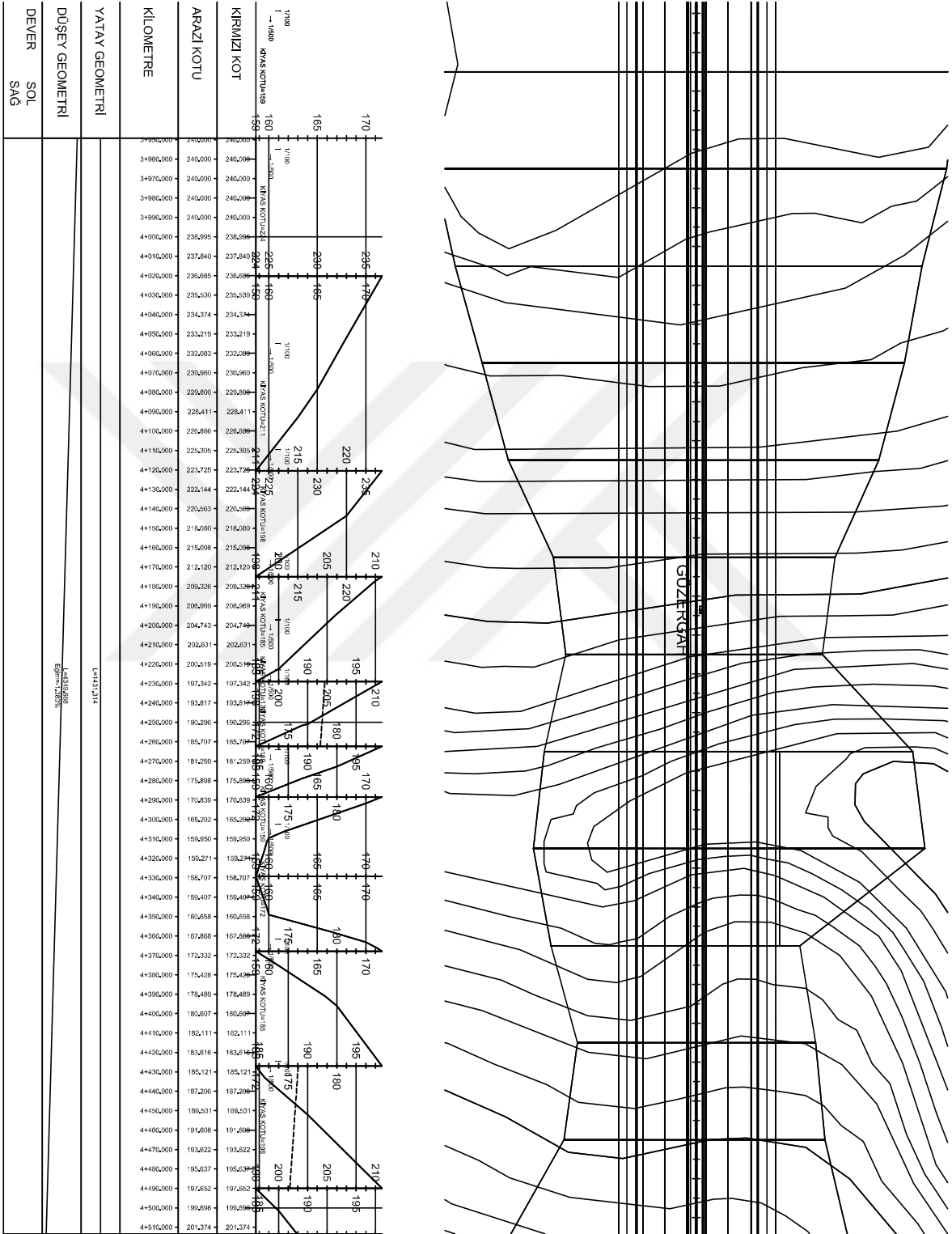
Çizelge B : Tasarlanan Geçki Plan Profil (devam)

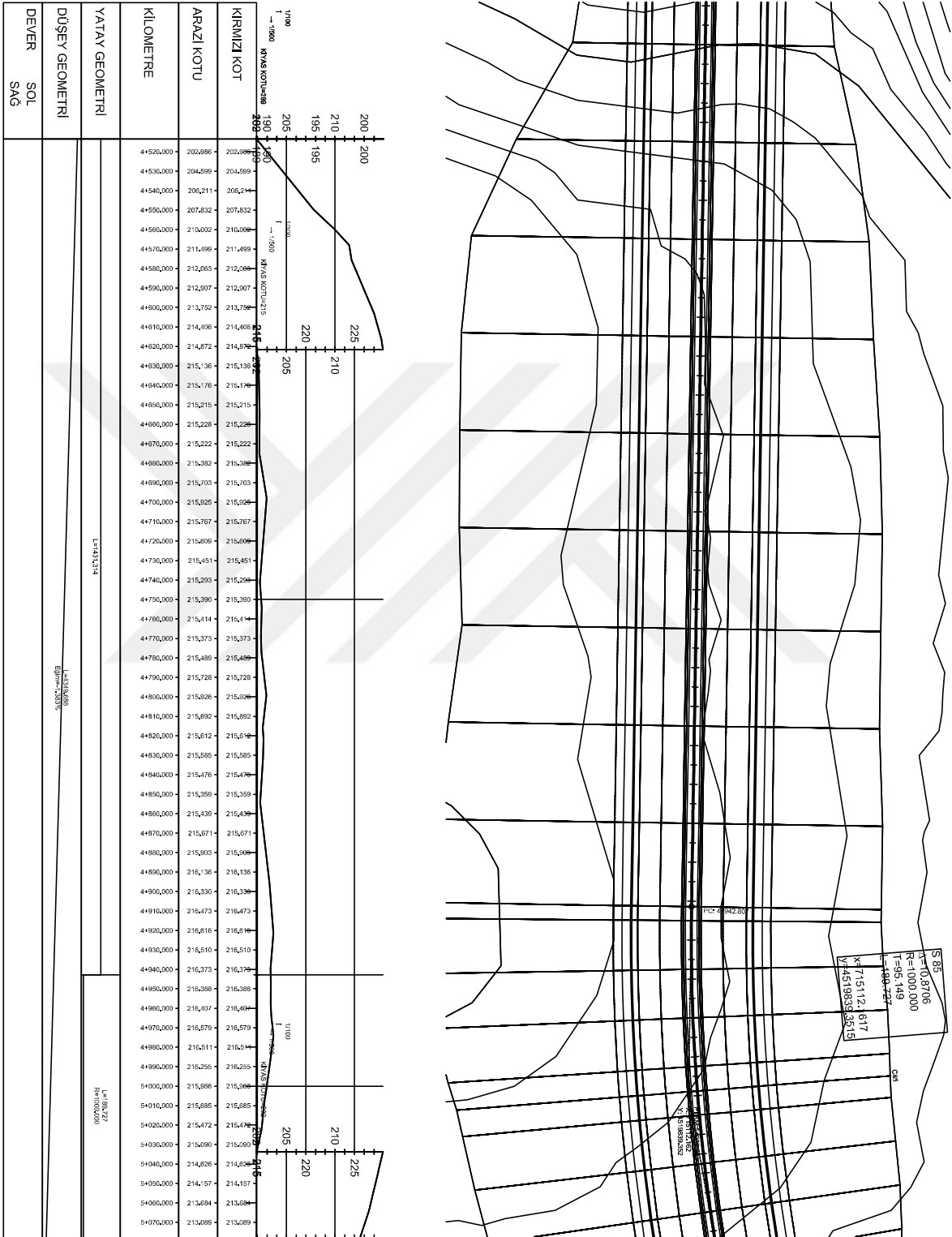
Çizelge B : Tasarlanan Geçki Plan Profil (devam)

Çizelge B : Tasarlanan Geçki Plan Profil (devam)

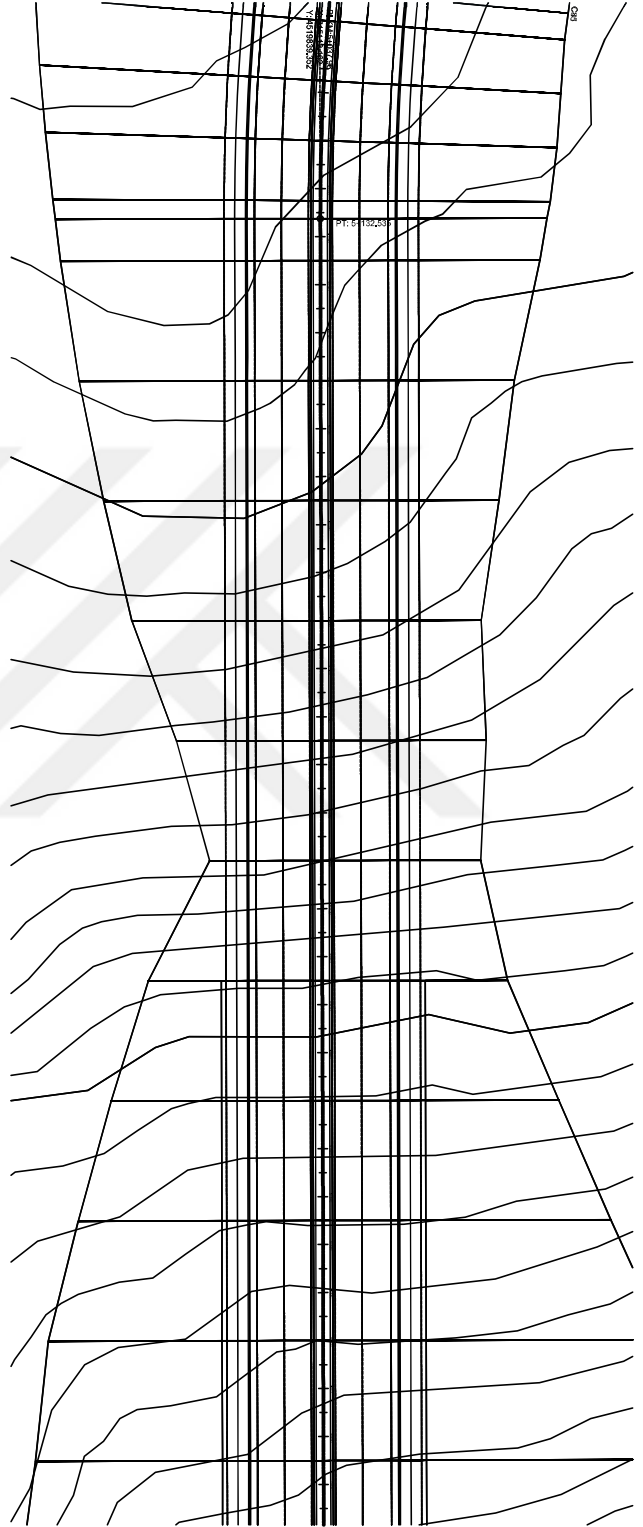

Çizelge B : Tasarlanan Geçki Plan Profil (devam)

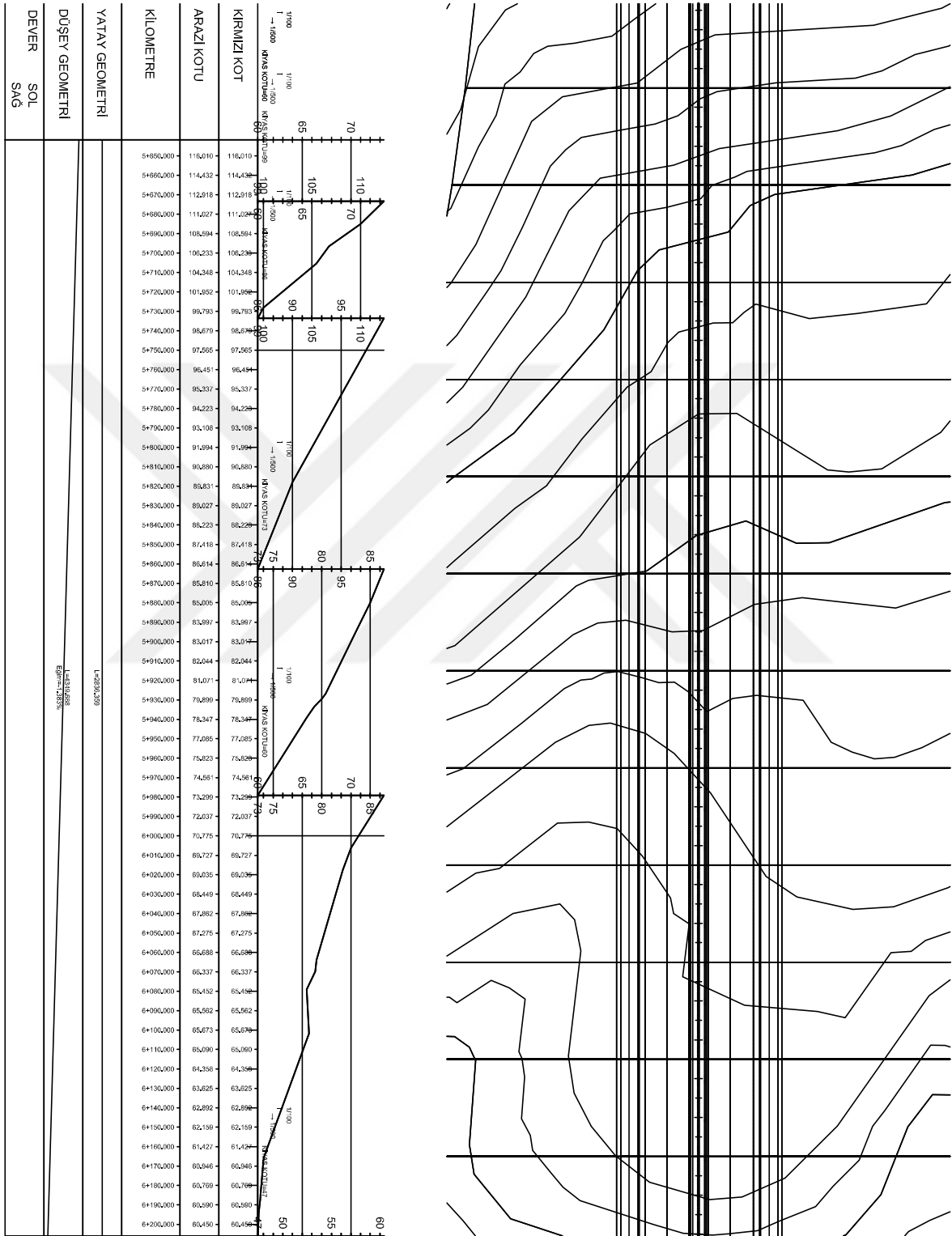

Çizelge B : Tasarlanan Geçki Plan Profil (devam)

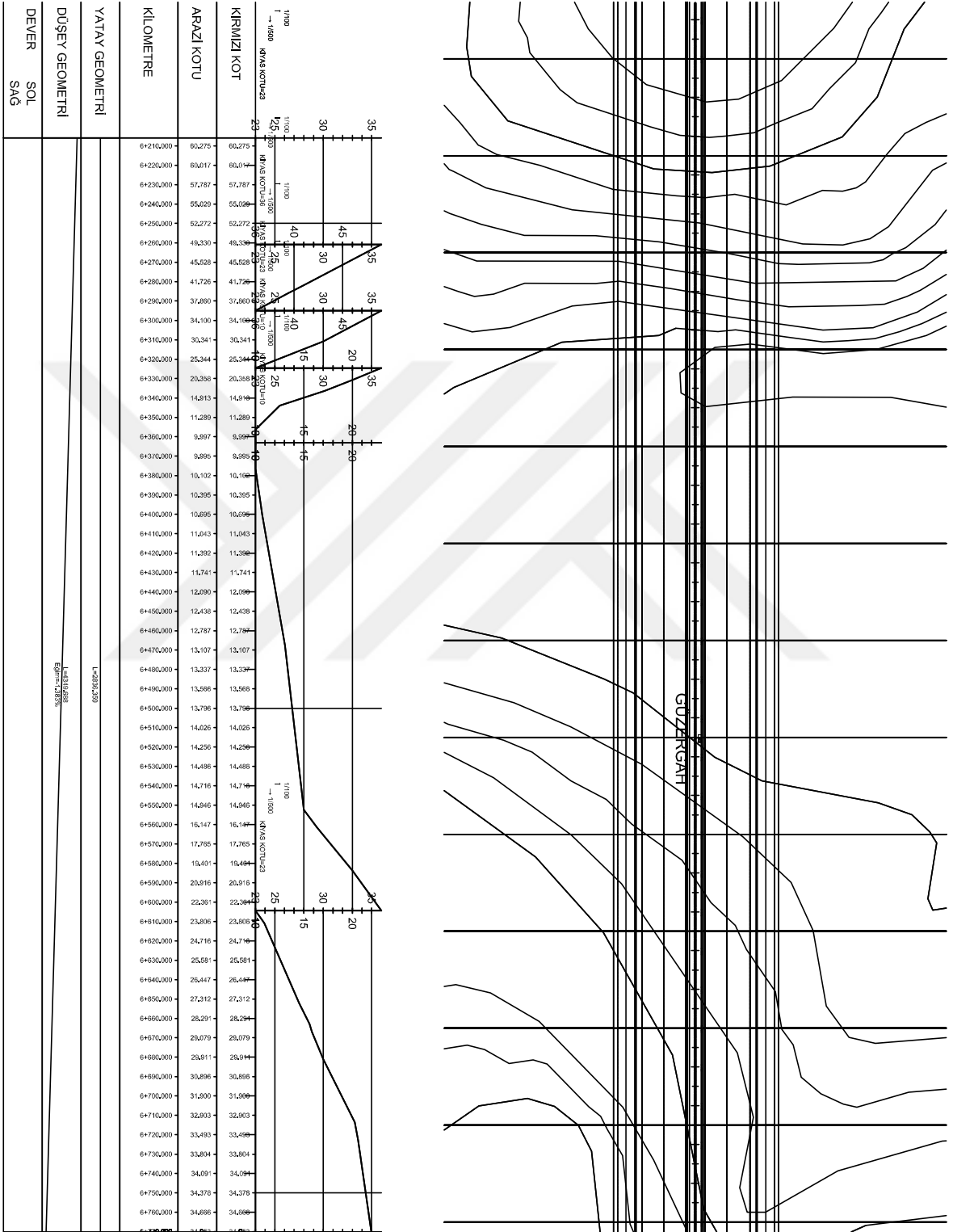
DEYER	SOL	SAĞ
DÜŞEY GEOMETRİ		
YATAY GEOMETRİ		
L=180,22 R=1000,00		
EĞRİ: -0,03%		
L=638,039		
KILOMETRE		
ARAZİ KOTU		
KIRMIZI KOT		
130	212,413	212,413
125	211,732	211,732
200	211,047	211,047
120	210,358	210,358
190	209,630	209,630
180	208,725	208,725
170	207,813	207,813
160	206,912	206,912
150	206,303	206,303
140	205,758	205,758
130	205,248	205,248
120	204,747	204,747
110	204,022	204,022
100	203,264	203,264
90	202,338	202,338
80	201,344	201,344
70	200,350	200,350
60	199,247	199,247
50	197,884	197,884
40	196,473	196,473
30	195,063	195,063
20	193,511	193,511
10	191,901	191,901
0	190,272	190,272
-10	188,223	188,223
-20	186,091	186,091
-30	183,959	183,959
-40	181,762	181,762
-50	179,437	179,437
-60	177,230	177,230
-70	174,887	174,887
-80	172,463	172,463
-90	170,079	170,079
-100	167,532	167,532
-110	164,267	164,267
-120	160,989	160,989
-130	157,750	157,750
-140	154,376	154,376
-150	150,026	150,026
-160	146,775	146,775
-170	143,681	143,681
-180	140,699	140,699
-190	137,110	137,110
-200	133,584	133,584
-210	129,916	129,916
-220	127,221	127,221
-230	125,027	125,027

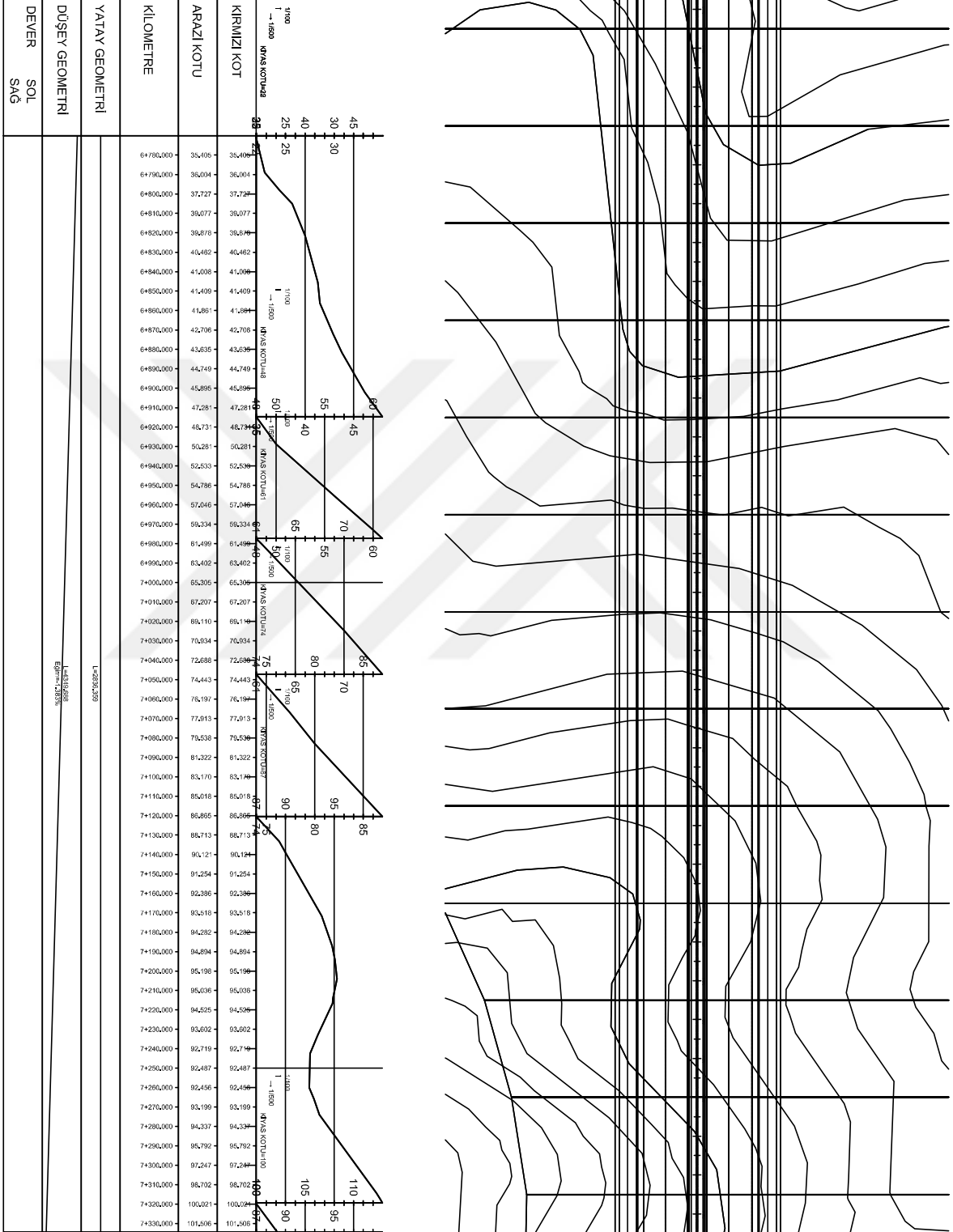
Çizelge B : Tasarlanan Geçki Plan Profil (devam)

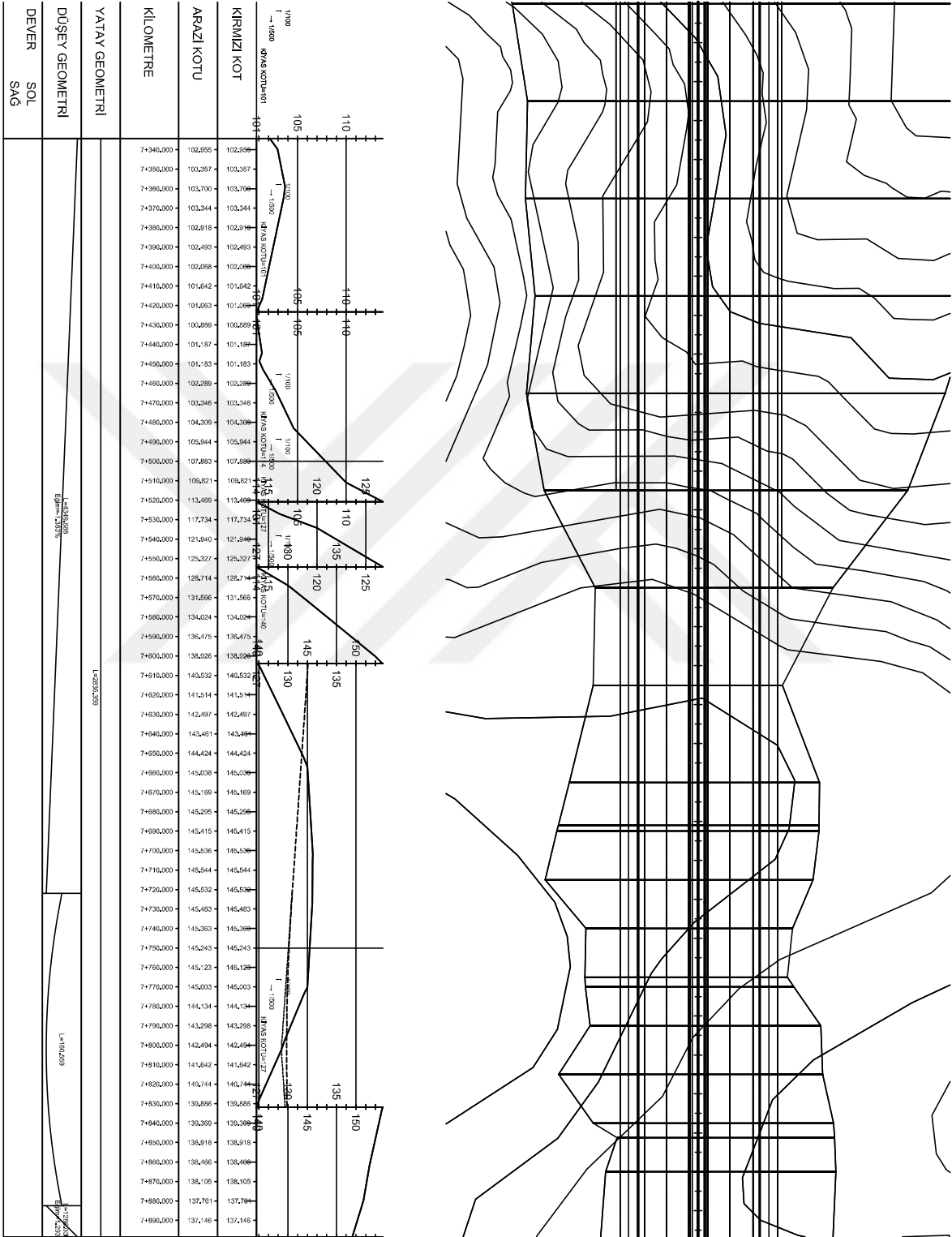
Çizelge B : Tasarlanan Geçki Plan Profil (devam)

Çizelge B : Tasarlanan Geçki Plan Profil (devam)

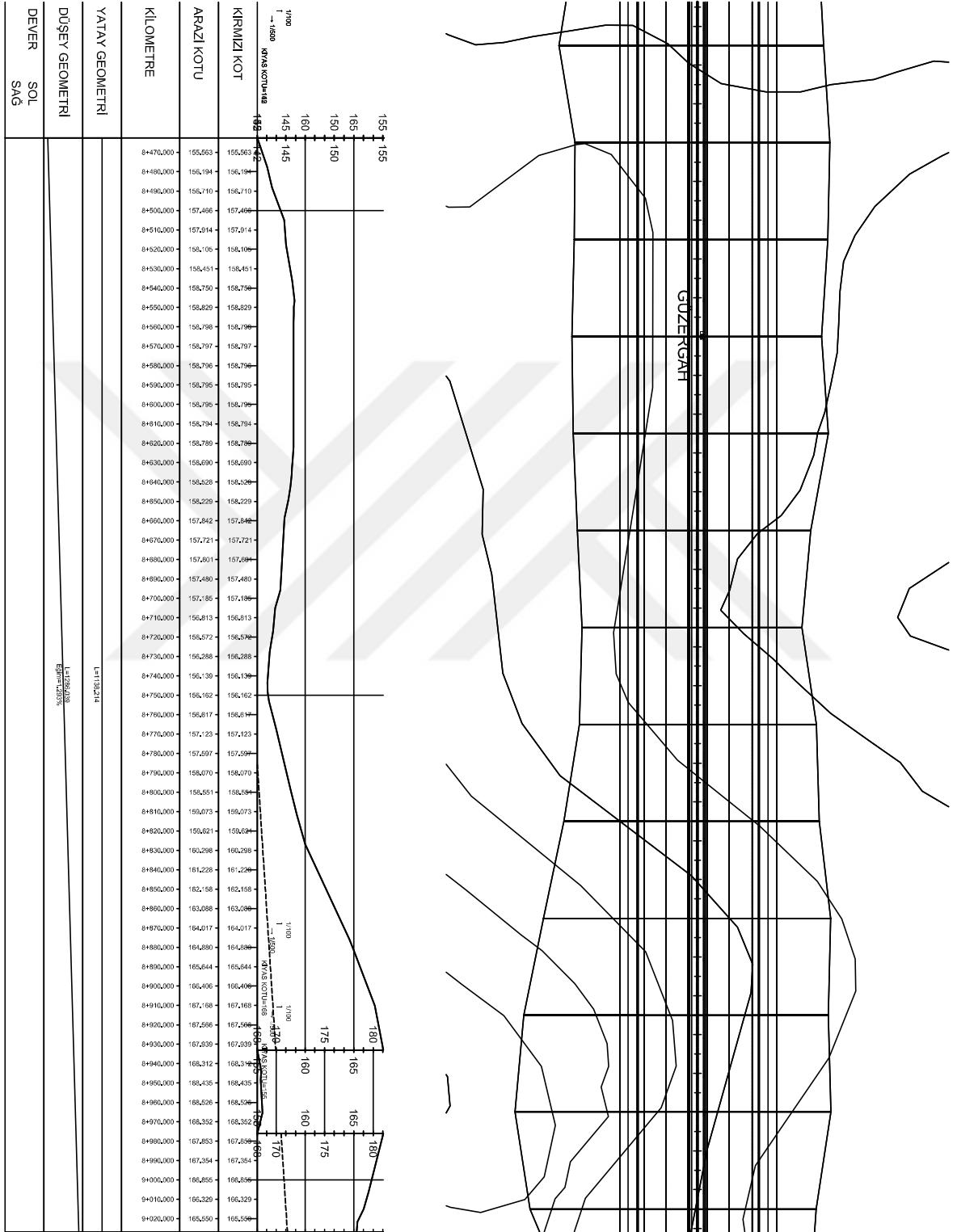
Çizelge B : Tasarlanan Geçki Plan Profil (devam)

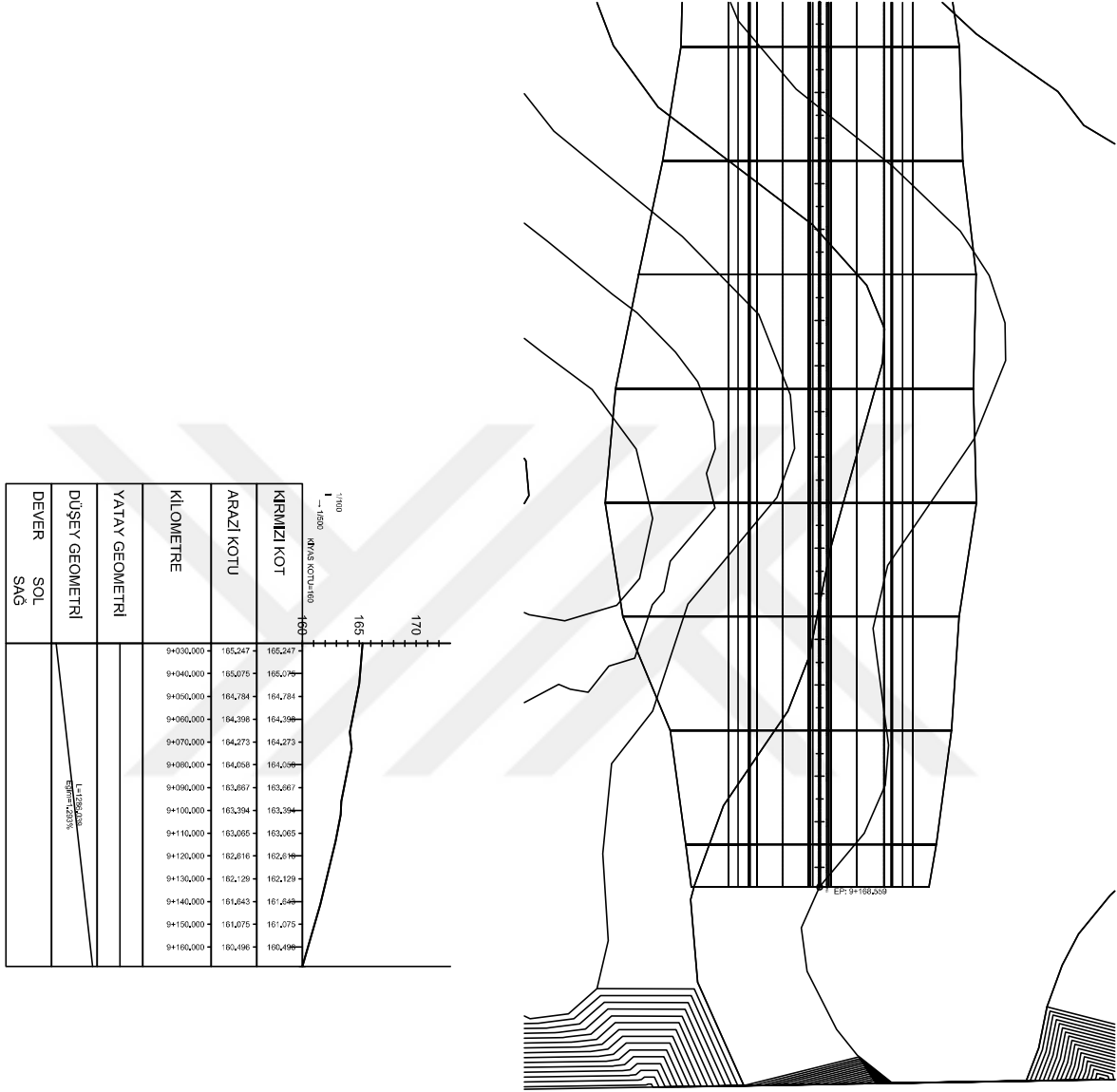
Çizelge B : Tasarlanan Geçki Plan Profil (devam)

Çizelge B : Tasarlanan Geçki Plan Profil (devam)

Çizelge B : Tasarlanan Geçki Plan Profil (devam)

ÖZGEÇMİŞ

Ad-Soyad : Onur Alp Arslantaş
Doğum Tarihi ve Yeri : 1990 Kangal
E-posta : arslantasonur@gmail.com

ÖĞRENİM DURUMU:

- **Lisans** : 2014, Yıldız Teknik Üniversitesi, İnşaat Fakültesi, İnşaat Mühendisliği
- **Lise** : 2008, Sivas Selçuk Anadolu Lisesi

MESLEKİ DENEYİM:

MENA YAPI TASARIMI-TEKNİK DEBİ
Statik Proje Mühendisi, İstanbul Ekim 2016-Halen

- ALKATAŞ –Tuzla Atıksu Arıtma Projesi - Halen
- WABAG –Şanlıurfa Atıksu Arıtma Projesi
- ENTA –Kahramanmaraş Atıksu Arıtma Projesi
- ALKATAŞ - Ataköy Atıksu Arıtma Projesi
- KOSKİ - Taşkent-Balcılar-Ömeranlı Atıksu Arıtma Projesi
- GEZER- Merzifon Atıksu Arıtma Projesi
- ALKATAŞ-FABER Erzincan Atıksu Arıtma Projesi
- ARBIOGAZ İstanbul Yeni Havalimanı Atıksu Arıtma Projesi

EPRO MÜHENDİSLİK

Statik Proje Mühendisi, İstanbul Temmuz 2014-Nisan 2016

- Karayolları 1. Bölge Müdürlüğü, Uzunköprü-Keşan Devlet Yolu, Menfez ve Altgeçit Projeleri
- Karayolları 1. Bölge Müdürlüğü, Çatalca-Subaşı-Saray Devlet Yolu Menfez projesi
- Karayolları 1. Bölge Müdürlüğü, Edirne-Havsa Ayrımı-Kırıklareli Devlet Yolu, Sazlıdere Köprü Projesi
- Karayolları 1. Bölge Müdürlüğü, Tekirdağ-Kınalı Ayrımı Bölünmüş Yolu, Karevli Köprüsü Projesi
- Karayolları 7. Bölge Müdürlüğü, Fatsa-Ordu D.Y. Ayrımı- Perşembe İl Yolu üzerinde Köprü Projeleri
- Karayolları 7. Bölge Müdürlüğü, Fatsa-Aybastı Yolu üzerinde Köprü Projeleri
- Karayolları 7. Bölge Müdürlüğü, Gököy-Aybastı Yolu üzerinde Köprü Projeleri
- Karayolları 7. Bölge Müdürlüğü, Ladik-Taşova Devlet Yolu üzerinde Köprü Projeleri
- Karayolları 7. Bölge Müdürlüğü, Samsun-Ünye Ayrımı-İkizce Yolu üzerinde Köprü Projeleri
- Karayolları 9. Bölge Müdürlüğü, Mardin Kavşağı Altgeçit Köprüsü Projesi
- Karayolları 9. Bölge Müdürlüğü, Şevket Başak Köprülü Kavşağı Köprü Projeleri
- Karayolları 13. Bölge Müdürlüğü, Beşkonak İl Yolu Üzerinde Ekolojik Alt ve Üst Geçit Köprü Projeleri
- Karayolları 13. Bölge Müdürlüğü Sarılar Köyü Manavgat Şelalesi Yolu Üzerinde Köprü Projesi
- Karayolları 16. Bölge Müdürlüğü, Bakımlı Köprü Projesi,
- Karayolları 16. Bölge Müdürlüğü, Sarısöğüt Köprü Projesi,
- Karayolları 16. Bölge Müdürlüğü, Mursal Köprü Projesi,
- Karayolları 5. Bölge Müdürlüğü, Hatay Hacıpaşa Bohşin Köprüsü
- Karayolları 5. Bölge Müdürlüğü, Hatay Kumlu Kırıkhan Yolu Üzerinde Kanal III Köprüsü Projesi
- Karayolları 5. Bölge Müdürlüğü Mersin-Fındıkpınarı İl Yolu, Fındık Deresi Menfez Projesi
- Karayolları 10. Bölge Müdürlüğü, Rize-Çayeli-Kaptanpaşa İl Yolu;Çayeli-Büyükköy Güneysu Ayrımı İl Yolu, Sabuncular ve Beyazsu Köprü Projeleri
- Karayolları 12. Bölge Müdürlüğü, Horasan-Karakurt-Sarıkamış Yolu, Menfez Projesi
- Karayolları 12. Bölge Müdürlüğü, Karakurt-12.Bölge Hududu Devlet Yolu, Menfez Projesi
- DSİ 11. Bölge Müdürlüğü, Edirne Tunca Nehri, Köprü Projeleri
- DSİ 18. Bölge Müdürlüğü, Afyon Karahisar Köy Yolları, Dere Yatağı Geçişleri Köprü Projeleri
- Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Adnan Menderes Bulvarı Kanal Projesi
- Dilovası Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü, Dil Deresi Köprüsü Projesi